National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, JULY 16, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 29 | SESTDIENA, 1986. GADA 19. JŪLIJS | 36. GADS | SATURDAY, JULY 19, 1986.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1.25 DOL.

Respektēt pašu autoritātes

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA

SPECIĀLRAKSTS

LATVIJAI AMERIKĀ

Brīvā pasaulē dzīvojošo latviešu vairākums sava mūža lielāko daļu ir pavadījis ārpus tēvzemes robežām. Dodoties trimdā, mēs visi bijām patiesi politiskie bēgļi, bet svešumā pavadītie gadu desmiti ir atstājuši savas pēdas.

Pārticībā dzīvojot, daudzi no politiskiem bēgļiem ir kļuvuši par emigrantiem, kas tāpat kā vietējie dzenas pēc dolariem un bieži pat vairs nerunā savā mātes valodā.

Mūsu sociologi ir konstatējuši, ka trimdas latviešu kopību ar savu ārtavu un ar savu darbu atbalsta tikai desmitā daļa no rietumu pasaulē dzīvojošiem latviešiem.

Tā Austrālijā uz kādam cēlam mērķim izsūtītā ziedojumu vākšanas aicinājuma no 4.000 adresātiem ar savu ārtavu atsaukušies tikai 600.

Arī Kanadā Latviešu apvienība gaužas, ka līdzekļu trūkuma dēļ tā nevar īstenot daudzas pozitīvas ieceres. Kā gan lai izskaidro, ka LNAK padomes vēlēšanās savas balsis nodod tikai ap 3.000 šejienes latviešu, bet Kanadā mūsu skaits pārsniedz vismaz 15.000. Kopības nodeva — piederība LNAK ir niecīga — daži dolari gadā.

Lielākās Kanadas latviešu organizācijas Daugavas Vanagu biedru skaits ir stabils, bet cik no tūkstots biedriem bez gadskārtējās biedru naudas samaksas pieliek roku arī kopējā darbā?

Ziemsvētku līdzekļu vākšanas akcijā vairākus gadus pašaizliedzīgi strādā vienas un tās pašas sirmās galvas.

Un kā ar mūsu baznīcām? Bieži vien dievkalpojumos dievnamā brīvo vietu skaits ir lielāks nekā dievlūdzēju skaits. Acīm redzot mums no Dieva nekā nevajaga, jo visa ir gana. Vai atcerieties, cik pilnas bija baznīcas bēgļu laikos Vācijā? Toreiz, kad uz UNRRU liktās cerības neattaisnojās, cilvēki gāja baznīcā meklēt Dieva palīdzību.

Pēdējā laikā zināmi spēki vai naīvi Antiņi, kas rīkojas viņu uzdevumā, mēģina drupināt latviešu trimdas baznīcu un mūsu pašu latviešu sinodi. Te jāatceras, ka mācītāji, kas saņēmuši mūsu baznīcas materiālu atbalstu, bieži vien meklē auglīgākas ganības citās sinodēs. Ir dzirdēts, ka baznīca būs pēdējais latvietības cietoksnis, un tieši tādēļ jau tagad jādara viss iespējamais, lai to nosargātu no visiem ļauniem vējiem.

Latviešu stāvoklis ASV ir līdzīgs citām trimdas zemēm. Centrālā pārstāvniecība ALA līdzekļu trūkuma dēļ netiek galā ar savu sāpju bērnu — Studiju Centru. Tajā pašā laikā vairāki turīgi tautieši novēlējumos ir atstājuši simtiem tūkstošu dolaru. Latviešu sabiedriskās aktīvitātes koncentrējas tikai nedaudzos lielākos centros ar Gaŗezeru priekšgalā. Mazākās apmetnēs dzīvojošie atstāti savam liktenim.

Varbūt vissvarīgākā problēma ir mūsu pašu vēlēto autoritāšu respektēšana vai ignorēšana. Mūsu laikraksts ir atkārtoti apliecinājis nedalītu

(Turpinājums 20. lp.)

Dziesmu svētku gājiens no Sv. Andreja baznīcas uz kopkoncertu. **Foto J. Liģers.**

Miris senātors Pauls Juziks

Viens no lielākiem baltiešu draugiem Otavā — Manitobas senātors Pauls Juziks (Paul Yuzyk) miris 9. jūlijā Otavas slimnīcā. Vēl pēdējā Baltiešu vakarā 26. aprīlī viņš kā vienmēr starp baltiešiem jutās pacilāts un draudzīgs. Nekas neliecināja par ļauno slimību.

Senātors Juziks bija ukraiņu izcelsmes. Viņu par senātoru iecēla Kanadas konservātīvo valdības galva Dž. Dīfenbēkers 1963.g., jo, kā pats senātors izteicās, viņš Otavā bijis vajadzīgs kā eksperts Padomju savienības un Ķīnas jautājumos. Līdz tam senātors bija politisko zinātņu profesors Manitobas universitātē.

Būdams Otavā un nonākdams saskarē ar baltiešu politiķiem un iepazīstoties ar baltiešu sāpīgo problēmu, viņš bija izjutis lielu interesi baltiešiem palīdzēt. Tieši tādēļ, ka viņam tik tuvu pie sirds bija pašu ukraiņu traģēdija, viņš vislabāk saprata arī baltiešus.

Divi lieli pasākumi Kanadā radušies tieši senātora ierosmē, kuŗiem ir tālejoša nozīme arī baltiešu nākotnē: viens ir daudzkultūru ideja, kuŗas rezultātā šodien pastāv pat Daudzkultūru ministrija. Tā rūpējas par atsevišķu nacionālitāšu kultūras atbalstīšanu un attīstīšanu. Pateicoties tam, šodien Kanada ir skaistākais paraugs pasaulei tam, kā atsevišķas nacionālitātes var dzīvot un strādāt mierā un saskaņā. Arī ASV jau šur tur parāda savu atkāpšanos no tā saucamā ,,kausējamā katla'' politikas. Otrs viņa pasākums tieši attiecas uz baltiešiem — Baltiešu vakaru ierosināšanā. Tieši tajā laikā, kad Otavā sāka kārtoties baltiešu konsulu jautājums latviešiem un igauņiem 1972.g., senātoram radusies doma, ka baltieši būtu pelnījuši kādā īpašā veidā parādītu atzinību. Kopš tā laika Baltiešu vakari turpinās kā viens no nozīmīgākiem diplomātiski politiskiem pasākumiem visā latviešu trimdas dzīvē. Par to senātors Juziks ir pats pirmais goda locekļu sarakstā.

Senātors Pauls Juziks bija dziļš kultūras cilvēks un pārliecināts kristietis. Starp pēdējiem apbalvojumiem, ko senātors ir saņēmis, ir pāvesta Jāņa Paula II paziņojums, ka viņš iecelts par Sv. Gregora ordeņa kavalieri. Investitūru izdarīja liels latviešu draugs pāvesta sūtnis Angelo Palmas publiskā ceremonijā katedrālē.

Lai Mūžīgā Gaisma atspīd lielajam baltiešu draugem.

Dr. E. U.

Pieci Austrālijas jaunieši ar Latvijas karogiem pie Toronto pilsētas valdes. **Foto J. Liģers.**

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 19. JŪLIJS, 29. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

Grāmata par padomju izlūkdienestu

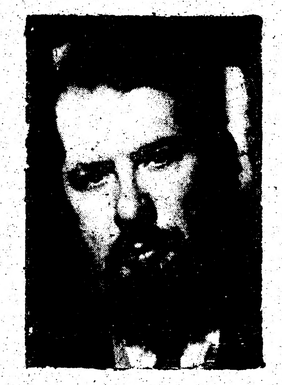

„Akvārijs" — tā zinīgi cilvēki Maskavā apzīmē ēku, kur atrodas padomju armijas galvenā izlūkošanas pārvalde (krievu valodā — saīsinājums GRU). Tāds pats nosaukums ir bijušā padomju majora Viktora Suvorova grāmatai par šo iestādi.

Suvorovs raksta, ja valsts drošības komitejā tikt ir samērā viegli, jo čeka labprāt vervē jaunus darbiniekus, tad kļūt par galvenās izlūkošanas pārvaldes virsnieku ir ārkārtīgi grūti. Pārvalde pati atlasa un pieņem, konkurence tur ir milzīga. Viktors Suvorovs (tas ir pseidonims), sākumā tanku rotas komandieris, izcēlās kara manevros, un viņu ievēroja armijas izlūkdienesta priekšnieks. Tālāk viņš uzkāpa pa kāpnēm speciālo uzdevumu kara daļās (krievu saīsinājums — specnaz). Faktiski tās ir diversantu daļas, kuŗām jādarbojas pretinieku territorijā. Pēc tam kad Suvorovu ievēroja priekšniecība, bija pieci gadi speciālās sagatavošanas, grūti treniņu un mācību gadi. Beidzot viņu nosūtīja uz Austriju par Vīnes izlūkošanas rezidentūras virsnieku.

Rezidentūrā izlūki dalās divās katēgorijās: tie, kas iegūst materiālus — „ieguvēji", un tie, kas tos sedz. Iegūšana ir patstāvīgs darbs un saistīts ar augstu prestižu. Suvorovs nonāk ieguvēju katēgorijā. Liekas, ka tāda karjēra var rādīties tikai sapnī. Bet viens nepareizs solis, un viņam nākas lūgt polītisko patvērumu rietumos.

Izlūka darbs nav viegls. Padomju izlūkam briesmas draud ne tik daudz no rietumu valstu drošību dienestiem, kā loģiski vajadzētu būt, bet no saviem līdzstrādniekiem. Izlūkošanas pārvalde pastāvīgi pārbauda ārzemēs strādājošos darbiniekus, ne tikai pārbauda, bet bieži provocē. Galvenais — noslēpt savas domas un jūtas, spēt saredzēt slazdus un provokācijas, ko tev sarīko priekšniecība; viss tas krietni bendē nervus. Viktors Suvorovs pazīst izlūkdarbu un pārvaldi no iekšienes. Daži momenti pārsteidz pat daudz pieredzējušos padomju sistēmā. Piemēram, nevienam fantastam neienāks prātā, ka „specnaza" virsnieki noslīpē tuvcīņas nāvējošus paņēmienus uz „lellēm", tas ir, uz nāvi notiesātiem.

Kāds cits, gandrīz komisks notikums. Kam varētu ienākt prātā, ka milzīgā kastē, ko izlūkvirsnieku stingrā apsardzībā ar diplomātisko pastu nosūta uz Maskavu, atrodas tūkstoši grāmatu eksemplāru ar bijušā centrālkomitejas pirmā sekretāra un ministru padomes priekšsēža Nikitas Hruščova runām. Savā laikā padomju sūtnis ziņoja uz Maskavu, ka šīs grāmatas ir izplatītas Austrijā, bet īstenībā tās salika sūtniecības bēniņos. Tagad šīs grāmatas vajadzēja slepeni nogādāt uz Padomju savienību un iznīcināt. Šis uzdevums bija jāveic izlūkdienesta virsniekiem.

Kā var saprast no grāmatas, padomju izlūkdienestu nevar salīdzināt ne ar ko citu: neviens nekad nav žēlojis līdzekļus, tūkstoši speciāli izraudzītu cilvēku gadiem gudroja paņēmienus un trikus. Ir zināms, ka padomju valstij vienmēr pietrūkst ārzemju valūtas, bet izlūkdienesta vajadzībām to netaupa. Un Suvorovs apraksta, kā viņš noliek kāda biznesmeņa priekšā 120 tūkstošus dolaru par aparātu, kas maksā pieci ar pusi tūkstošus.

Kādēļ tomēr notiek iekrišanas, kādēļ ne jau viens vien čekists vai izlūkdienesta darbinieks paliek rietumos? Vispirms jau brīvās pasaules valstis pašas par sevi, ar savu dzīves veidu, nodrošinājumu ir labākie kontrpropagandētāji, kas salauž ideoloģiskās dogmas. Otrkārt, pati padomju sistēma ar savu neuzticēšanos un savstarpēju izspiegošanu. Lai šādā sistēmā izdzīvotu, pašam jāziņo par draugiem, kollēgām, pat tuviniekiem. Sovorovs apraksta divus gadījumus, kā salauza ne tikai karjēru, bet dzīvi. Viens no izlūkiem neziņoja, ka atradis savā pasta kastītē bībeli (to tur pēc priekšniecības pavēles ielika pats Suvorovs), cits slēpa, ka viņam ir mīļākā — ārzemniece. No padomju viedokļa tas ir noziegums.

Autors ļoti labi izprata, ka no šādas sistēmas nevar gaidīt žēlastību. Kad viņš juta, ka arī viņam ir lielas izredzes krist nežēlastībā, viņš izvēlējās brīvību.

Lasītāju vēstules

PASKAIDROJUMS

Latvija Amerikā 23. nr. manā rakstā — Latvijas kara aviācijas pulka gada svētkos ir ieviesušās vairākas kļūdas, tādēļ esmu spiests paskaidrot: „Rīgas gaisa lidostu izstrādāja pēc archit. Spiguļa meta un nevis Spriguļa. Nositās vltn. Hvastkovs un nevis Savastoks. Rāmavas muižas direktors bija prof. Lejiņš un nevis Ieviņš. **R. Zaļups**

Red. piezīme: Nožēlojam drukas kļūdas, ko korrektrise nav pamanījusi. Ciešās rindu atstarpes un daudzās stila un valodas kļūdas manuskriptā salasīšanu acīm redzot ir apgrūtinājušas. **Red.**

PAR MISIONĀRIEM NAV JĀJŪSMO

Pēdējā laikā laikrakstos rakstīts par ALA un Studiju Centra padomes sēdēm un problēmām, kas tur iztirzātas.

Viens no lielākiem ALAs „sāpju bērniem" ir Kalamazū Latviešu Studiju Centrs, kas atkal strādājis ar 19.000 dol. iztrūkumu.

Lai segtu iepriekšējo gadu iztrūkumus, ALAi bijis no mirušo tautiešu novēlējumiem jāizmaksā 72.000 dol.

Runa ir par vēl lielākiem ieguldījumiem Studiju Centrā, piepērkot zemes gabalu piebūvei it kā bibliotēkas vajadzībām.

Ar kultūras sakaru atbalstīšanas polītiku tas radījis šķelšanos trimdas sabiedrībā, kā arī nokrējojis līdzekļus, ko varētu izlietot nacionālpolītisko mērķu financēšanai, nevis 5—6 studentu dzīvošanai latviskā vidē.

Kā aizkustinošu pārdzīvojumu Māra Zālīte okupētajā Rīgā atzīmējusi Studiju Centra 17 jauniešu ierašanos Kanadā ar viņas lugas „Tiesa" fragmentu „Baltā gaisma" izrādi.

Studiju Centra padomes sēdes debatēs DV pārstāvis D. Rudzītis ir negātīvi atsaucies par Baltās gaismas izrādi pag. gada 18. novembŗa svinībās Detroitā.

Šai izrādē latvieši notēloti negātīvā gaismā kā dzērāji, zagļi u.t.t., kas nepiederas 18. nov. piemiņas atzīmēšanas gadījumā. Šādas atsauksmes dzirdētas no vairāku prominentu trimdas sabiedrisko darbinieku puses.

Redzams, ka studentiem nav iemācīta zināma cieņa pret neatkarīgās Latvijas valsts nozīmīgām dienām.

Kā jau sen noskaidrots, KGB neizdod naudu un nesūta savus misionārus pie mums, lai iepriecinātu mūsu garu un sirdi ar savu pārstāvju kultūrāliem priekšnesumiem — tiem ir cīti mērķi un uzdevumi.

Nav saprotama Studiju Centra jauniešu organizēta ierašanās KGB sarīkojumos ar sagatavotiem priekšnesumiem misionāru iepriecināšanai.

Tas notiek jau otru reizi un norāda studentu absolūtu ignoranci pret vecākās paaudzes un centrālo organizāciju nostāju un pārliecību.

Studentiem derētu iegaumēt, kas īsti Studiju Centru uztur un financē un ieturēt attiecīgu nostāju, neatkarīgi no tā, kā viņu audzinātāji un mācībspēki domā un rīkojas.

ALA priekšnieks debatēs izteicies, ka šāda braukšana uz KGB sarīkojumiem nenāk par labu ne ALAi, ne arī pašam Studiju Centram, kas darbojas ALAs aizbildniecībā.

Atrunāšanās, ka neviens nevar kontrolēt, ko studenti dara savā brīvajā laikā, nav ne ar ko attaisnojama, sevišķi šinī gadījumā tā pilnīgi nevietā un pat smieklīga.

A. Danenbergs ASV.

UN ATKAL PLIĶIS

ASV gan nevajadzēja braukt uz konferenci Lielupē. Īsts draugs nekad neietu drauga nolaupītā mājā ne uz kādām sanāksmēm.

V. Augusts Čikagā.

Izlases koncertā

Kanadas astoto Latviešu dziesmu svētku noslēguma koncerts notika Roy Thomson zālē — Toronto simfoniskā orķestŗa mājas vietā. Šis ievērojamais koncertnams samērā nesen tika būvēts pēc kanadiešu architekta Eriksona projekta, kuŗa vārds ir pazīstams starptautiskā mērogā.

No tuvienes un ţālienes, no aukstajiem ziemeļiem — Norvēģijas, Zviedrijas, kā arī karstajiem dienvidiem — Arģentīnas, Brazilijas un Venecuelas — latvieši šeit bija nākuši klausīties mūsu vēl dzīvo, kā arī mums zudušo — senāko laiku skaņražu darbus.

Programma sākās ar Jāzepa Vītola Drāmatisko uvertīru, kuŗu komponists veltījis savam draugam Anatolam Liadovam. Izteiksmīgiem skaņu viļņiem, kā liekas, viņš apcerējis savas tautas likteni, mudinot to sargāt savu garīgo pūru.

Tālivalža Ķeniņa astotajā simfonijā, kas rakstīta ērģelēm un orķestrim, diemžēl, sitamie instrumenti aizēnoja ērģeles. Gaidot mūsu spējīgās ērģelnieces Anitas Rundānes solo priekšnesumu — tas saplūda ar orķestri vai arī noslāpa sitamo instrumentu spraigajos ritmos un skaņu variantos. Bija jāapbrīno šeit ne tikai izdomas bagātais komponista rakstīšanas veids, bet arī izpildītāju veiksme un precīzitāte. Simfonija bija pirmatskaņojums — dziesmu svētku rīcības komitejas pasūtinājums. Tāpat Jāņa Kalniņa klavieŗu koncerts. Artura Ozoliņa briljantais atskaņojums izcēla šā darba spožumu. Klausītājiem neaizmirstamā atmiņā paliks koncerta vidus daļa — andante espressivo — kuŗā komponists kā tēmu bija izvēlējies skumjo tautasdziesmu Tek saulīte. Ja kanadiešu mūzikas kritiķiem tas likās kā sentimentāls iespraudums, tad jāattaisno viņu nezināšana un izpratnes trūkums saredzēt mūsu lietas dziļāk. Kritiķu ,,prestižs'' it kā prasa pārmest komponistiem, kas neraksta sava laikmeta garā.

Jājautā, kāpēc koncertu programmās, un tā tas ir visā pasaulē, galvenām kārtām tiek atskaņoti tikai senāko laiku darbi, kaut, piemēram, romantiskā perioda mūzika.

Kādēļ gan komponists, kas vēl dzīvo — ja viņa stils, viņa izteiksmes veids pieslienas kādam agrākam laikmetam, nevarētu rakstīt tā, kā viņš grib un jūt?

Četras tautasdziesmas Jāņa Mediņa apdarē izpildīja Ileāna Pētersone. Krāšņais orķestŗa apstrādājums spilgti izcēla dziedātājas plašo, skanīgo balsi. Mūsu tautasdziesma— bārenīte, vienīgi mūsu pašu mīlēta un dziedāta — tagad orķestŗa daudzbalsīgā skanējumā likās kā tautu meita, nometusi savus palēkos vadmalas svārkus, nu iziet balles tērpā — pasaulē.

Noslēgumā J. Mediņa Latviešu tautas dejas, kas domās atsauca Dvoržaku, liekot ar gandarījumu atzīt, ka viņa tautas deju meldijas un ritmi nekādā ziņā neaizēnoja Mediņa vitālos, spraigos sabalsojumus mūsu tautas dejās.

Orķestŗa vadība bija Alfreda Štromberga veiksmīgajās rokās.

Marta Tūtere-Kundrāte

Daiļamatnieku izstādi Toronto atklāja Jānis Mežaks. Foto J. Liģers.

Attēlā apbalvotie daiļamatnieki, kas bija klāt izstādes atklāšanā: S. Vilka, O. Mežule, A. Gugāns, Serg. Beklaševs, L. Beklaševa, Dz. Majoriņa, A. Alunāns, E. Balodis, K. Bertušs, N. Treijs, Erna Puriņa-Jansone. Apbalvojumus pasniedza Ž. Šmits (aizmugurē) Foto J. Liģers.

Atskatoties uz lielajiem svētkiem

Dziesmu svētku piecus galvenos sarīkojumus apmeklējušas pavisam 21.000 personas: kopkoŗu koncertu 8.000, tautas deju lieluzvedumu 6.000, trīs teātŗa izrādes 4.000, izlases koncertu 1.800 un abus rakstnieku cēlienus 1.200. Dziedātāju skaits samazinājies, kamēr deju lieluzvedumā — 800 dejotāju; vecākajiem gadu gājumiem koŗos samazinājoties, jaunākajiem deju kopās pieaugot.

*

Dziesmu svētku laikā Toronto notika vairāki dievkalpojumi, pulcinot kopā ap 2.000 dievlūdzēju, no kuŗiem puse bija ieradušies oikūmēniskā dievkalpojumā Sv. Paula anglikāņu baznīcā, par ko ziņots jau agrāk. Sv. Andreja baznīcā bija otrs kopdievkalpojums, kopīgs visām trim Toronto latviešu luterāņu draudzēm, piedaloties vietējiem mācītājiem. Šo dievkalpojumu apmeklēja ap 600 baznīcēnu. Liturģijā piedalījās archibīskaps A. Lūsis, kas teica arī beigu svētīšanas vārdus, un mācītājs A. Celms. Svētrunu teica māc. J. Cālītis un lūgšanu māc. F. Kristbergs. Dievkalpojumu kuplināja Nujorkas jaunatnes vīru ansamblis Straume ar dziesmām, deklamācijām un Bībeles lasījumiem Pēteŗa Zārda vadībā un ērģelniece Edite Timermane. Bez tam savi dievkalpojumi notika arī latviešu katoļiem un baptistiem. Katoļu dievkalpojumu vadīja lietuviešu priesteris, dziedāja draudzes koris diriģenta A. Gertmaņa vadībā un soliste sopráns Laura Zariņa ar Pēteri Zariņu pie ērģelēm. Baptistu dievkalpojumu vadīja draudzes māc. J. Šmits, dziedāja baptistu draudžu koristi no dažādām vietām.

*

Dziesmu svētki radīja īpašu rosību Toronto latviešu sabiedriskajos namos. Latviešu Centru svētku dienās apmeklējuši 4.000 līdz 5.000 viesu, kuŗus Centra dāmu komiteja priekšnieces E. Gulbes vadībā arī paēdināja ar brokastīm, pusdienām un launagu. Viesi pusdienoja gan atvēsinātās telpās, gan ārpusē un īpaši teltī. Liels ļaužu pieplūdums bija arī bārā. No Royal York viesnīcas, kas bija galvenā apmešanās vieta, uz Latviešu Centru gāja arī īpašs autobuss svētku dalībnieku pārvadāšanai. Autobuss apgrozījās vairākas dienas ar latviešu apkalpi, visiem runājot latviski, kas tādā veidā bija vienreizējs notikums Toronto pilsētas satiksmes vēsturē. Protams, arī Latviešu bankas Centra birojā runāja tikai latviski, kur tāpat apgrozījās daudz ļaužu, kārtojot savas financiālās vajadzības, kas sevišķi parocīgi bija iebraucējiem. Dzīva rosība bija arī DV grāmatnīcas salonā, kur svētku apmeklētāji iegādājās rotas lietas un citus latviskus izstrādājumus un grāmatas. Publikas apkalpei vajadzēja strādāt pat ar palīdzēm vanadzēm. Daudz apmeklētāju iegriezās arī daiļamatnieces audējas Vitas Plūmes darbu izstādē Centra mākslas galerijā.

Centra vestibīlu grezno mākslas audējas Veltas Vilsones dāvinātā sienas sega, bet daiļamatnieks Visvaldis Ozols dāvinājis latviskiem kokgriezumiem darinātas ozola durvis galvenajai zālei.

*

Arī Latviešu Namam bija kupls viesu skaits, it sevišķi brokastlaikā un pusdienās. Tur čakli strādāja nama dāmu komiteja ar savu priekšnieci S. Zaķi un daudzām palīdzēm, paēdinot arī kopkoŗa dziedātājus mēģinājuma laikā Maple Leaf arēnā. Rosība valdīja arī Latviešu Kreditsabiedrības birojā un DV grāmatnīcas veikalā Latviešu Namā.

Daudz apmeklētāju svētku dienās piedzīvoja arī DV nams, kur notika divi sarīkojumi, par viesiem gādājot Toronto vanadžu kopai ar priekšnieci Astrīdi Jākobsoni un galveno saimnieci Mirdzu Zvirgzdgraudu. Pastiprināti darbojās DV klubs. Viesu apmeklējumus piedzīvoja arī laikraksta Latvija Amerikā redakcija un spiestuve, sevišķi interesējoties iebraucējiem no citām zemēm. Ziņojums par DV biedru un viesu satikšanās pēcpusdienu 2. jūlijā DV namā papildināms, ka šo sarīkojumu atklāja namatēvs DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots, iepazīstinot ar tālajiem viesiem, kādu bija arī no aizokeana zemēm — Vācijas, Anglijas, Austrālijas. Bija ieradusies arī agrākā ASV vanadžu priekšniece A. Ceriņa, DV organizācijas darbiniece V. Rudzroga no Bostonas, neiztrūkstot arī Kanadas vanadžu vadītājai Norai Pulciņai. DV Adelaides nodaļas vanadžu vadītāja Gaida Cekule nodeva sveicienus un velti Toronto vanadžu kopas vad. A. Jākobsonei.

*

Dziesmu svētku laikā no tēlotājas mākslas izstādes Royal York viesnīcā naktī nozudusi mākslinieka Dzintara Mežuļa skulptūra ,,Rituāla varas pīpe'' pāri par 3.000 dol. vērtībā. Izstādē bija arī nesen no Latvijas izkļuvušā tēlnieka Ugas Dravas divi darbi bronzā un travertinā — Atdalīšanās un Gulošais. Par pēdējo viņš saņēmis balvu un atzinības rakstu tēlniecībā. U. Drava tagad apmeties uz dzīvi Otavā.

V. S.

Amerikas Latviešu Baptistu Apvienības
sarīkota MAZĀ NOMETNE
TĒMATS – DIEVA PRĀTS
10-22 augusta
Berniem un jaunatnei
(no 6-17 gadu vecumam)
Dalības maksa – $90.00 (U.S)
Nometne atrodas Quakertown, PA
Informācijai rakstīt: Gatim Ķerim
RD3, Quakertown, PA. 18951
(215) 536-3977

Vilis Hāzners

Posta dzegūze nebeidz kūkot...

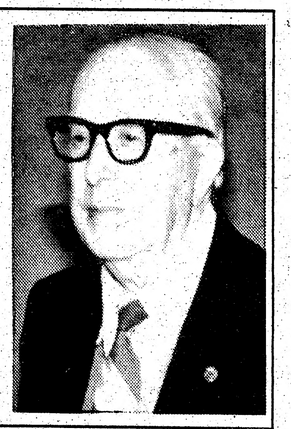

Notikumi Latvijā 1986. gada pirmajā pusgadā

1986. gads ievadīja Pad. savienības komūnistiskās partijas varas nostiprināšanos Rīgā. Partijas CK pirmajam sekretāram, pēc daudz izdarītām pārmaiņām partijas vadības aparātā, bija nepieciešams visas Latvijas KP apstiprinājums, tāpat jāievēl partijas jaunā vadība republikā, kādu vajadzību pēc sanāca kārtējais partijas XXIV kongress, kurš notika Rīgā 24. un 25. janvārī. Tas bija arī Borisa Pugo pirmais kongress, kas notika viņa vadības laikā.

Kongresā bija ievēlēti 768 delegāti, no kuriem, kā jau rūpniecības zemē, bija 215 rūpniecības uzņēmumu dažādie darbinieki, bet lauksaimniecība deva tikai 127 delegātus. No visiem delegātiem 605 darbojās dažādos partijas vēlētos aparātos, bija 249 sievietes (vai 32,4%). Viss sastāvs piederēja, kā patreizējais laiks Pad. savienībā prasa, jaunībai: tikai 32 bija Otrā pasaules kara veterāni un tikai trīs bija, kas partijā bija iestājušies pirms 1917. gada.

Pēc vecuma delegāti sadalījās: līdz 30 gadiem — 27, no 31—40 g. veci 133, no 41—50 g. v. 311, 51—60 g. v. 255 un vecāki par 60 g. 42. Delegāti piederēja 12 tautībām, starp tiem latviešu (ieskaitot latviski runājošos sveštautiešus) 438.

Pirmo reizi pēc vairākiem kongresiem agrākos gados šoreiz kongresa telpas greznoja arī divi uzraksti latviešu valodā — ,,Latvijas komūnistiskās partijas XXIV kongress'' un ,,Partija — mūsu laikmeta prāts, gods un sirdsapziņa''. Saprotams, ka abi uzraksti bija arī otrā ,,mātes'' — krievu — valodā. Kongress visādi citādi noritēja tikai krievu valodā, bija labi organizēts un tā plašo darba kārtību pat nobeidza nepilnās divās dienās. Kongresa prezidijā, sekretariātā, redakcijas un mandātu komisijā bija nesamērīgi liels krievu daudzums.

Kongresa gaitā bija divi referāti — KC pirmā sekretāra B. Pugo un Ministru padomes priekšsēdētāja J. Rubeņa.

Borisa Pugo pārskata referāts ilga trīs stundas. Salīdzinot ar 23 līdzšinējiem partijas kongresiem, šis bija vislietišķākais, labāk iedalītais un arī inteliģentākais referāts. Tas bija rūpīgi sagatavots, gan daudz draudu, brīdinājumu, faktu, kritikas un citu partijas darbību skarošu jautājumu pilns. Pirmo reizi Latvijas KP vēsturē tās CK pirmais sekretārs kritizēja pats sevi!

Nebija daudz solījumu nākotnei, bet gan daudz prasību (pat nepildāmu), piemēram, lauksaimniecības glābšanai no dziļā posta. Referāts bija iedalīts 7 labi pārskatāmās daļās. Bija vērojama rūpīga jautājumu uzrakstīšana.

Kritika bija ļoti vaļsirdīga, ,,vainīgie'' visi tika saukti vārdos. Vispirms tika analizēta pagājusē piecgade (beidzās 1985. g.), tad doti norādījumi nākamās piecgades darbam (sākās 1986. g.) un arī (pēc Gorbačova norādījumiem) laika posmam līdz 2000. gadam.

Tika noteikts, ka līdz tam laikam pilnīgi jāreālizē pārtikas programma tā, lai visa tauta būtu paēdināta un izbeigtu stāvēšanu rindā. Visi celtniecības plāni veicami laicīgi, šajā piecgadē jānobeidz arī Daugavpils HES būve (tā gan bija jānobeidz pēc plāna 1985. g. , VH). Visi cilvēki apmierināmi ar pirmās nepieciešamības precēm, uzsvēra Pugo. Un tālāk atgādināja, ka vislielākā vērība pievēršama ideoloģiskai audzināšanai, kuŗā arvien līdz šim redzamas tikai neveiksmes. Par buržuazisko nacionālismu Pugo teica: ,,Vēl viens ļoti svarīgs ideoloģiskās frontes sektors ir cīņa pret naidīgo ideoloģiju. Lai šo cīņu pastiprinātu, republikā tiek izveidota kontrapropagandas sistēma. Taču pagaidām tā netiek visur populārizēta. Mums jāstrādā uzbrūkoši, operātīvi, neizvairoties no asiem un sarežģītiem jautājumiem. Mēs esam devuši un dosim enerģisku pretsparu jebkādiem buržuaziskās ideoloģijas un morāles iespiešanās mēģinājumiem, paaugstināsim padomju cilvēku morālisko modrību. Jānostiprina vērojamā baznīcas rituālu izplatības līmeņa pazemināšanās tendence, ātrāk un efektīvāk jāreaģē uz ārzemju klerikālo centru akcijām, kuŗu mērķis ir republikā atdzīvināt reliģiozitāti.''

Tālāk Pogo brīdināja par dzeršanas un kukuļņemšanas pārkāpumiem, prasīja ievērot darba disciplīnu, novērst brāķa ražošanu utt. Lauksaimniekiem ātrāk un rūpīgāk jāpiešķir piemājas zeme un jāpalīdz tās apstrādāšanā un lopbarības sagatavošanā. Ikvienai saimniecībai laukos jāļauj pašai noteikt sējas vai ražas novākšanas laiku, uzsvēra Pugo.

Šis Pugo referāts būtu jāizlasa un jāizanalizē ikvienam pretkomūnisma cīnītājam (iespiests ,,Cīņas'' 25. janv. numurā).

J. Rubeņa referāts bija īsāks un galvenokārt runāja par uzdevumiem šajā piecgadē (beidzas 1990. g.) un nākamos gados līdz 2000. gadam. Referāts bija prasību un solījumu pilns, ļoti vienmulīgs, tā galvenā prasība darīt visu to, ko liks gaidāmais Vissavienības partijas XXVII kongress.

Šī Rīgas kongreṣa svarīgākais uzdevums tomēr bija jaunā partijas vadības aparāta ievēlēšana un B. Pugo varas nostiprināšana, tāpat Latvijas KP delegātu ievēlēšana Maskavas XXVII kongresam, kuŗš sanāca mēnesi vēlāk.

Latvijas KP CK ievēlēja 141 locekli (no tiem vismaz 60 nelatviešu), partijas revīzijas komisijā 43 locekļus (20 nelatviešus) un par PSKP XXVII kongresa delegātiem 52 personas (25 nelatvieši). Ar šīm vēlēšanām tika lausta visus okupācijas gadus pastāvošā tradicija, kad partijas amatos tika ievēlēti 2/3 ,,iedzimto'' un 1/3 sveštautiešu. Tās šoreiz bija redzamas pārkrievošanas sekas.

Latvijas KP esot ap 184.000 biedru (pēc XXIV kongresa delegātu skaita — 184.320). Biedru skaits par pēdējiem pieciem gadiem pieaudzis par apm. 16.000, bet no partijas esot izslēgti vai izstājušies kopā 4.821.

Mums tomēr vissvarīgāki zināt jauno Pugo ,,dinastiju'', kuŗu partijas CK ievēlēja 25. janvārī.

Latvijas KP CK pirmais sekretārs Boris Pugo, faktiskais republikas diktātors, pilnīgi pārkrievojies Krievijas latvietis. CK otrais sekretārs Velentins Dmitrijevs, krievs, latviski neprot, Maskavas ieliktenis, CK sekretāri: Olģerts Anfimovs, krievs, kārto Latvijā rūpniecības jautājumus, latviski neprot, Antons Briļs (dz. 1933. gadā), latvietis, (tika ievēlēts 5. aprīlī) un nāca bij. Krievijas latvieša Vitālija Čemma vietā, kuŗš pēkšņi mira 3. februārī), kārto Latvijas lauksaimniecības jautājumus, Anatolijs Gorbunovs, krievs, latviski runā ar lielām grūtībām, kārto republikas propagandas un aģitācijas jautājumus. Šie pieci sekretāri vada un kārto visus Latvijas dzīves jautājumus.

Starp tiem ir tikai viens latvietis — Briļs!

Bez tam CK vadības birojā tika ievēlētas vēl šādas personas, Ēriks Auškaps, Krievijas latvietis, latviešu valodu mutiski pārvalda, pēc amata Latvijas PSR Tautas kontroles komitejas priekšsēdētājs. Līdz 1985. gada 5. decembrim bija LKP CK sekretārs rūpniecības jautājumos, bet tad Pugo to nomainīja, gan atstājot CK birojā,

Anatolijs Betehtins, ģenerālpulkvedis, Baltijas kaŗa apgabala pavēlnieks, krievs, birojā ieiet Maskavā noteiktās kārtības dēļ,

Arnolds Klaucāns, latvietis, Rīgas pilsētas partijas komitejas pirmais sekretārs, prezidijā ieiet kārtības labā,

Konstantins Nukša, latvietis, bez pienākumiem birojā, te ieiet tradiciju pēc kā trādnieku ,,pārstāvis'', ir amatnieks,

Roberts Praude, Krievijas latvietis, latviski runā, pēc amata Latvijas PSR Ministru padomes priekšsēdētāja pirmais vietnieks,

Jurijs Rubenis, Krievijas latvietis, Latvijas PSR Ministru padomes priekšsēdētājs,

Jānis Vagris, latvietis, Latvijas PSR Augstākās padomes prezidija priekšsēdētājs (pēc konstitūcijas Latvijas republikas galva),

Augusts Zitmanis, latvietis, Latvijas PSR Arodbiedrību savienības padomes priekšsēdētājs.

No pēdējiem CK biroja papildus locekļiem tikai četrus var uzskatīt par latviešiem, kaut visi ir jau stipri pārkrievojušies.

Visus līdzšinējos okupācijas gadus CK birojā (prezidijā jeb politbirojā) iegāja tikai 10 locekļi. Šoreiz pirmo reizi to skaits ir 13! Un visi pārliecināti Pugo cilvēki! Tātad totāla varas nostiprināšanās.

Vairums no šiem biroja locekļiem bija pazīstami un jau agrāk savu lomu spēlēja partijas vadībā Latvijā. Bez tam CK birojā tika ievēlēti trīs kandidāti. Tiem balss tiesību nav, kaut biroja sēdēs nekad netiek balsots, jo visu jau nosaka CK pirmais sekretārs Pugo. Visi šie kandidāti savos amatos tika ievēlēti pirmo reizi. Tie ir:

Genadijs Loskutovs, krievs, latviski neprot, pēc amata LKP CK partijas organizātoriskā darba nodaļas vadītājs,

Ivars Priedītis, latvietis, gan pārkrievojies, Latvijas komjaunatnes CK pirmais sekretārs,

Stanislavs Zukulis (arī Zukuļs), Krievijas latvietis, latviski runā ar grūtībām, austrumu apgabalu dziļā dialektā, Latvijas PSR Ministru padomes Valsts drošības komitejas (čekas) priekšsēdētājs.

Bez tam CK plēnums tajā pat laikā apstiprināja:

1) par LKP CK partijas organizātoriskā darba nodaļas vadītāju G. Loskutovu, 2) par propagandas un aģitācijas nodaļas vadītāju L. Freibergu, 3) par zinātnes un mācības iestāžu nodaļas vadītāju A. Gruduli, 4) par kultūras nodaļas vadītāju A. Gori, 5) par rūpniecības nodaļas vadītāju V. Blohinu, 6) par vieglās rūpniecības un tautas patēriņa preču nodaļas vadītāju Ņ. Kakstovu, 7) par celtniecības un pilsētu saimniecības nodaļas vadītāju H. Bagnovecu, 8) par transporta un sakaru nodaļas vadītāju V. Sedihu, 9) par lauksaimniecības un pārtikas rūpniecības nodaļas vadītāju L. Abelu, 10) par tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu nodaļas vadītāju M. Dubru, 11) par ekonomikas nodaļas vadītāju A. Praudi, 12) par administrātīvo orgānu nodaļas vadītāju N. Ūsiņu, 13) par ārzemju sakaru nodaļas vadītāju V. Laukmani, 14) par vispārējās nodaļas vadītāju V. Akmentiņu, 15) par LKP CK lietu pārvaldnieku A. Zīli, 16) par LKP CK partijas priekšsēdētāju S. Paljoru, 17) par laikraksta ,,Cīņa'' redaktoru J. Britānu, 18) par laikraksta ,,Sovetskaja Latvija'' redaktoru A. Vasiļoniku, 19) par žurnāla ,,Padomju Latvijas Komūnists'' galveno redaktoru V. Brokānu.

Par LKP revīzijas komisijas priekšsēdētāju plēnums ievēlēja A. Bergu-Bergmani.

Viss vairums no ievēlētiem jau bija līdz šim savos amatos. Visi (ar pāris izņēmumiem) ir krievi vai Krievijas latvieši (daudzi pat neprot latviešu valodu un daži ir uzskatāmi par krieviem, kas runā latviski), kas ir labākais liecinājums pārkrievināšanas gaitai un uzskaitīto amatu nosaukumi arī liecina par negausīgo birokratiju un t.s. nomenklatūras lielumu Latvijā!

LKP vadības aparātā viss nu skaitās noformēts pēc Pugo gribas un prāta, līdz ar to pats ir sevi nostiprinājis nevien amatā, bet arī uzticībā un paklausībā lēmumos un darbos. Vienīgā nelielā pārmaiņa vēl notika 14. aprīlī Kuldīgas rajonā, kad no amata atbrīvoja partijas komitejas rajona pirmo ilggadējo sekretāru A. Bušu, tā vietā ieliekot līdzšinējo rajona komitejas otro sekretāru G. Dimitēru. Viens krievs vairāk!

LŪGUMS

kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1986. g. abonementa maksas, kas redzamas maksāšanas zīmē katrā laikr. numurā.

Pateicība

Sirsnīgi pateicos mācītājam F. Kristbergam, ērģelniecei Anitai Rundānei un visiem draugiem un paziņām par līdzjutību, skaistajiem ziediem un piedalīšanos mana drauga

Ernesta Mellupa

apmeklējumā un izvadīšanā uz pēdējo dusu.

Visiem liela pateicība,

Jēkabs Strēlnieks

800 dejotāju un 6000 skatītāju tautas deju lieluzvedumā

Tautas deju lieluzvedumā svētdien, 6. jūlija pēcpusdienā, piedalījās 800 dejotāju no Kanadas un ASV, un ap 6000 skatītāju. Deju uzveduma tēmas — Jauns ar vecu sadancoja — ideja ir deju tilts starp jauniem un veciem. Programmā bija no mūsu senčiem mantotās senās tautas dejas un arī jaunākās dejas, kā arī nesen darinātās, kas sevī apvieno latviešu tautas deju garu. Kupls bija jaunāko un mazo dejotāju pulks. Programmu vadīja Toronto Diždanča vadītājs Zigurds Miezītis. Mūzikālo pavadījumu spēlēja Kolibri ansamblis. Bija arī mūzikas ierakstu atskaņojumi. Teicēja Baiba Rubesa.

Obligātās sacensības jaundeju Dancis — 86, kam mūziku komponējusi Lolita Ritmane, nodejoja jaundeju skates dalībnieki, tautas deju kopas no ASV un Kanadas. Tautas dejas saistīja publiku ar tautas tērpu krāšņumu, kustību skaistumu un formāciju maiņām. Teicēja B. Rubesa nolasīja apbalvojumus, kuŗus izsniedza Latviešu tautas deju apvienības pārstāve Lidija Zariņa. Balvas saņēma jaunākais dejotājs Jans Kravfords (4 g. v.) un jaunākā dejotāja Andra Zommere (3 g.v.), vecākie dejotāji Velga Jansone un Vilis Dāboliņš, abi sešdesmitgadīgie un vistālākā ceļa braucējs Kalvis Jaunalksnis no Sidnejas (Jautrā pāra Austrālijas). Tautas tērpu konkursā 1. vietu ieguva Vecais Diždancis (99,2 p.), otrā vietā Diždancis (98,2) un 3. vietā Hamiltonas Vainadziņš.

ASV un Kanadas ĐV ceļojošo balvu pirmo reizi saņēma Zigurds Miezītis par choreografēto deju Saules meitas vedības, bet ceļojošo Piemiņas balvu Lidija Āboliņa par ilggadēju Bostonas deju kopas vadību. Jaundeju sacensībās Brīvās mūzikas katēgorijā 1. vietu ieguva Diždancis, nodejojot Zigurda Miezīša choreografēto Saules meitas vedības; 2. v. Vidzemes polka, choreografe Ivete Asone no ASV, Indianapoles Jautrais pāris; 3. v. Ciemiņu dancis, Diždancis—Z. Miezītis; 4. v. Trinīšu deja, choreogr. Māra Simsone, Toronto Daugaviņa. Otrā katēgorijā obligātās jaundejas Dancis — 86 sacensībā mūziku komponējusi Lolita Ritmane 8. Dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas pasūt.: 1. v. Diždancis, Z. Miezīša choreografētā Jauns ar vecu sadancoja; 2. v. Hamiltonas Vainadziņš (vad. Baiba Šmita-Kalēja); 3. v. Dižd., choreogr. Aija Auziņa un Roberts Freimuts—Māsas tautas dancināja; 4. v. Indianapoles grupas Jautrais pāris choreografētā deja. Jaundeju konkursā choreografijas iesniedza vēl Zigrida Gaujeniece (Ņujorkas Trejdeksnis), U. Roze. (Toronto Daugaviņa), Ildze Rudzīte (Milvoku Metieniņš), Edvins Kalviņš (Daugaviņa) un Valda Bērziņa (TLB sestdienas skola).

Tautas deju lieluzvedums, kas bija visu lielsarīkojumu noslēgums, beidzās ar visu dejotāju kopēji nodejotām Sudmaliņām un dziesmu Daugav's abas malas mūžam nesadalās.

V.S.

Tautas deju lieluzvedumā. **Foto J. Neimanis.**

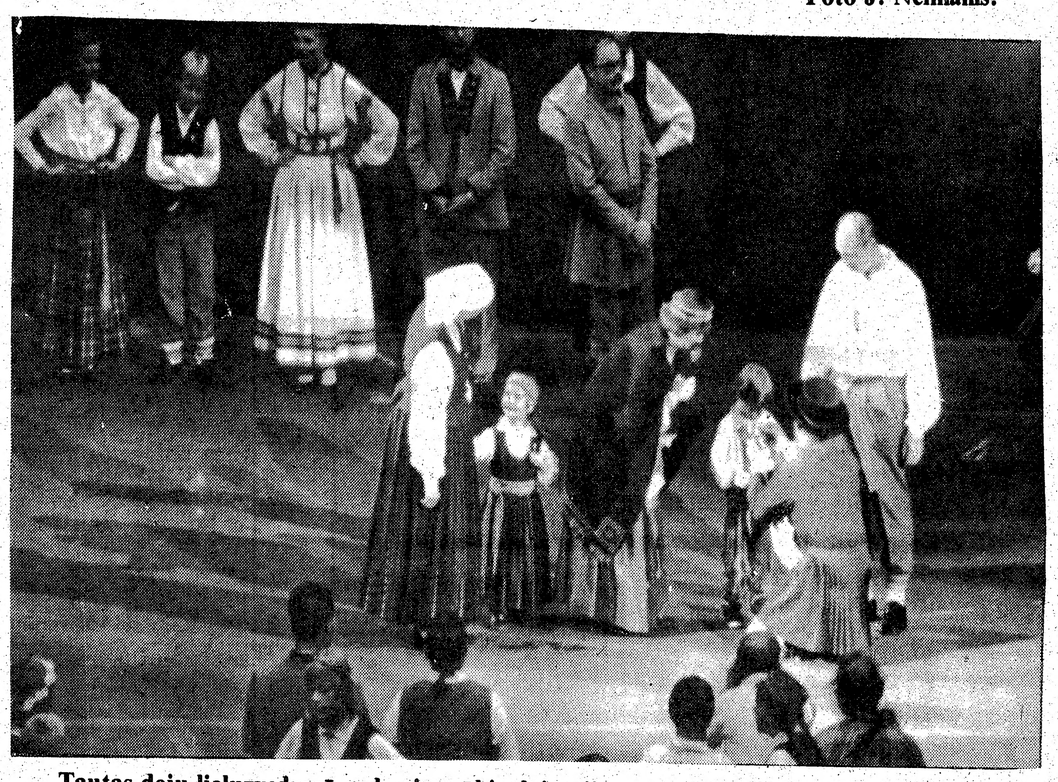

Tautas deju lieluzvedumā gados jaunākie dejotāji saņēma balvas. Attēlā pa kreisi: Andra Zommere no Hamiltonas Vainadziņa un Īns Kraufords no Klīvlandes Pastalniekiem. Gados vecākie dejotāji Velga Jansone un Vilis Dāboliņš arī saņēma veltes.

Foto J. Neimanis.

Cildina svētku darbiniekus

8. Latviešu dziesmu svētki Kanadā noslēdzās ar darbinieku vakariņām Royal York viesnīcā Toronto. Tuvu pie 200 viesu — koŗu un tautas deju kopu, dažādo komiteju un organizāciju pārstāvjus un izpildītājus māksliniekus uzrunāja rīcības komitejas priekšsēdis Ž. Šmits. Tālāko vakara norisi pārņemot rīc. komitejas 1. viceprieksšsēdim I. Alksnim, sekoja azaids un apbalvojumu pasniegšana. Trīskārtēju apbalvojumu saņēma Ņujorkas latviešu koris, divkāršu apbalvojumu — Toronto sieviešu koris Zīle un Aijovas koris. Pa vienam apbalvojumam saņēma A. Eglīša Spēle ar brāļiem galvenās lomas tēlotājs Juris Brammanis un palīgrežisore Skaidrīte Leja, mūziķis A. Jansons, Vecais Diždancis un Diždancis.

Mutvārdu cildinājumus saņēma soliste-mecosoprāns Ileāna Pētersone, mākslinieks-mūziķis Arturs Ozoliņš, koŗa un tautas deju vadītājas personas un citi. Apbalvojumiem sekoja rīc. kom. pr. Ž. Šmita pateicības runa:

,,Mīļie draugi,

Lielais, vienreizēji lielais darbs — 8. Latviešu dziesmu svētki Kanadā ir nobeigti. Tās skaistās rotas, ko koŗi un deju kopas katrs atsevišķi kala programmas gatavojot, tagad kopīgi pievienotas mūsu kultūras bagātajā pūrā.

Par jūsu skaisto sniegumu, par gaŗajām stundām, ko pavadījāt mēģinājumos, ko pavadījāt, svētku programmas sagatavojot, rīcības komitejas un visas latviešu sabiedrības vārdā es izsaku jums visiem mūsu sirsnīgāko paldies.

Ja darba rezultāts ir skaists un sirdij tīkams, tad tas dara prieku arī pašam darītājam. Tad arī visi grūtumi — vēlās stundas un gaŗās jūdzes, nogurums un sviedri aizmirstas.''

Lielo svētku darbinieku vakariņas noslēdzās savstarpējās draudzīgās pārrunās.

-ons.

Tautas deju lieluzvedums Jauns ar vecu sadancoja. No kr.: Zigurds Miezītis (programmas vadītājs), Baiba Rubesa (teicēja) un lieluzveduma norises vadītāja palīgi — Uģis Ziemelis, Baiba Šmita-Kalēja un Uldis Roze.

Foto J. Neimanis.

Latviešu Techniskās Terminologijas VĀRDNĪCA

Latviski · angliski · vāciski

5. SĒJUMS

Iespiešanā

Cena $30. līdz 15.aug. ($40. vietà)

Vārdnīca pasūtināma piesūtot samaksu: A.Palejs 520 Hall, Nuns Island, Montreal, Que., H3E 1H3

Latviešu inženieru apvienības izdevums

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(29. turpinājums)

Starp ceļotājiem divas ļoti eleganti tērptas señoras ar spilgti dzelteni balinātiem matiem; viņas visiem stāsta, ka šurpu atbraukušas no Buenosairesas, lai šeit nodarbotos ar tūrismu. Cilvēkam, kas bezgalīgajā pampu līdzenumā dzimis un mūžu pavadījis, kur nav ne kalnu, ne akmeņu, pirmo reizi šo ainavu skatot, par daudz ko jābrīnās. Piecus, sešus metrus augstie kandelabru kaktusi liekas kā būtu desmit vai divpadsmit metru augsti, un fantastiskas rādās rūsgano, dzeltenīgi pelēko vai zilgani melno klinšu sienas. Un formas? — Ai, ai, ai! — Cik brīnišķīgas šiem dabas veidojumiem... — Re, re! Tur granīta smaile kā baznīcas tornis... Tur noslēpumainas pasaku pils vārti... Arī man jāatzīst, ka nedēļas laikā te daudz kas mainījies. Dzelzceļa tilts, kas stāvēja pār brūni mutuļojošu kalnu upes straumi, vairs neliekas tik gaŗš, jo vilciens tam pāri brauc daudz ātrāk, un dziļi patiltē starp pelēkiem oļiem un zaļām ar mauriņu apaugušām salām mierīgi burbuļo dzidras urgas un tērces, pašā plašās gultnes vidū veidodamas nelielu strautu. Vienīgie tagad rimušo dabas spēku un varenības liecinieki ir slīpi sagāztie sēru vītoli, kas aug uz salām un kuŗus, šurpu braucot, nemaz nevarēja redzēt. Viņu straumes aplauztajos zaros vairāku metru augstumā aizķērušies sausi žagari un gaŗā tuksneša grīšļa stiebri. Krastmalas kokiem un krūmiem izplaukuši daudzi spilgti dzelteni un kaktusiem balti un sarkani ziedi. Laipnie iezemieši ziņkārīgajām galvaspilsētas dāmām paskaidro, ka lielajās divstāvu mājās, kuŗām nav logu un no jumta šķorēm kūp balti dūmi, kaltē tabaku.

Guemes stacijā abām ceļotājām novēlu laimīgu ceļavēju un izkāpju no vilciena. Šai nelielajā ciemā galvenās ielas malā, kas plata un smilšaina stiepjas parallēli dzelzceļa sliedēm, ir trīs ,,fereterijas''. Vienā no šiem veikaliem pārdodu sešus dučus šujammašīnu adatu, otrā abas līdzi paņemtās dona Mauricio tecilas. Šī diena ir mežonīgi karsta. Plašajā līdzenumā uz Saltas pusi, kur pāri kupli sazēlušiem cukurniedru laukiem dreb saulē pārkarsis gaiss, redz lielas cukura fabrikas celtņus, skursteņus un sarkanu ķieģeļu mūŗa ēkas. Pusdienas laikā ar nākamo vilcienu, kas nāk no Tukumanas puses, varu braukt tālāk uz Huhui. Cerēju, ka turienes augstienē būs mazliet vēsāks, bet maldījos. Arī te svelme kā rijas speltē.

Ļoti korpulentais dons Lucio, Savojas viesnīcas īpašnieks, mani sagaida kā mīļu draugu: — O, señor! Jūs atkal mūsu pusē! Buenos dias! Bienvenido! — viņš, ar baltu dvieli sev no pieres un tuklās pakakles sviedru straumes slaucīdams, runā. — Nāciet! Nāciet iekšā! Jūtieties kā savā mājā! Vai paliksit ilgi? Tā! Tikai līdz vakaram! Nu labi, labi. Par dienas vidus pārgulēšanu rēķināšu puscenu. Un pēc brīža: — Vai pusdienas esat ēdis? — tiešām nē! — Ui, ui! Kāda ķibele! Pulkstens pusdivi. Virtuve slēgta. Pavāri jau aizgājuši dienasvidu gulēt. Caramba! Caramba! Tādā elles karstumā ar tukšu vēderu jums nenāks miegs... Bet neraizējieties! Varu piedāvāt visādus aukstus uzkožamos. Varbūt jūs vēlaties marinētu vērša mēli ar vārītu kartupeļu salātiem un rasolu? Jeb ,,picadu'' (knābjamo) un glāzi laba vīna ar minerālūdeni un ledu?

Es izvēlos ,,knābjamo'' un pudeli alus.

Mājastēvs no baltas ledusskapja vitrīnas izņem pāris sarkani un melni krāsotus siera riteņus un vairākus dūmu, asins, aknu, cūkgaļas recekļa un tējdesas luņķus, noliek uz speciāla griežamā dēļa un no katra vispirms ar asu virtuves nazi nošķeļ pāris centimetru biezu ripuli; pēc tam šīs šķēles sagriež platās, iegarenās strēmelēs, kuŗas savukārt ar veikliem šķērsgriezieniem sadala četrkantainos kumosos. Šādi sagatavotu uzkodu ar plakanu nerūsoša tērauda lāpstiņu uzbeŗ uz vairākiem nelieliem šķīvjiem. Klāt vēl šķipsnu taukšķētu zemesriekstu un plānas sālganā olīvu eļļā vārītas kartupeļu šķēles. ,,Knābjamo'' ēdot, nelieto ne nazi, ne dakšiņu. Šo ēdamo mutē liek ar sešus, septiņus centimetrus gaŗiem no koka virpotiem zobu bakstāmiem irbulīšiem.

Zem vēsas dušas noskaloju ceļa putekļus. Guļamvietu dons Lucio man ierāda lielā telpā, kur novietotas sešas balti apklātas gultas. Vienā no tām, puskails izģērbies, guļ cits jau agrāk ieradies pasažieris. Svešajam iezemietim dzeltenīgi melnīgsnēja seja, uz virslūpas šmaugas ūsiņas un rokā zīmētu bilžu grāmata, kur attēloti Patagonijas indiāņa Patoruzū piedzīvojumi. Blakus uz krēsla un zemē uz grīdas vēl izkaisītas vairākas līdzīgas burtnīcas, kur aprakstītas dažādu starpplanetu telpas ceļotāju — Frankenšteina, Mongoaurelio, Ripakirbija un citu fantastisku varoņu dēkas. Pie griestiem kā milzīgi tītavu spārni ar vieglu čīkstoņu griežas liels vecmodīgs ventilātors. Visapkārt valda zaļgana krēsla. Gaisma plašajā zālē iespiežas tikai caur aizvērto redeļu slēģu ieslīpajām spraugām, kuŗas spāniski sauc par ,,persiānām''.

— Jūs abi esat amata brāļi, tādēļ jūs lieku vienā istabā, — dons Lucio paskaidro. — Atpūtieties mierīgi. Piecos pamodināšu.

— No, señor! — es protestēju. — Veikalus atveŗ četros. Gribu celties stundu agrāk...

— Kur jums jāsteidzas? — laipni smaida mans istabas kaimiņš. — Donam Lucio taisnība! Ja ar veikaliem nodarbojaties, tad neceriet tik karstā dienā ātrāk par sešiem sastapt firmu īpašniekus un pārvaldniekus. Es esmu komisionists. Klausait labu padomu!

— Nu, labi! — ļaujos pierunāties.

Jau sešus gadus esmu pavadījis Dienvidamerikā. Dzīve te viegla un iespēju daudz. Tikai reizēm grūti piemēroties iezemiešu dzīves ritmam. Rodas vēlēšanās traukties, darboties un strādāt arī tādos brīžos, kad visi pārējie saldi aizmiguši un lielā pilsētā saulainas pavasaŗa dienas vēlā pēcpusdienā valda pilnīgs klusums. Ne ierejas suns, ne iedziedas gailis. Tikai tuvējā dzelzceļa stacijā klusi šņāc veca tvaika lokomotīve.

Pievakarē klientiem vispirms piegādāju septiņas jau iepriekš pasūtinātas tecilas un auto rezerves daļu tirgotājam Vitermanim Rivas pārdodu vēl divas. Kādas nelielas ,,mercerias'' īpašnieks vēlas pirkt divdesmit četrus dučus šujammašīnu adatu. Bet vispirms man jāzvēr, ka neesmu žīds, jo šis arabs apgalvo, ka veikalu darījumus slēdzot tikai ar saviem ticības brāļiem un kristiešiem. Žīdus, kuŗi, Palestīnā dibinādami savu žīdu valsti, vairākus viņa radiniekus esot padzinuši no mājām, viņš bez žēlastības sviežot laukā...

Krēslas stundā, kad visi pilsētas iedzīvotāji beidzot pamodušies no gaŗās diendusas miega, centra rajonā, kur konditorejas, kafejnīcas un bāri, dzīve sit augstu vilni. Bariem daiļu jaunavu iet pastaigāties pa ielu vidu, kuŗas šādos brīžos auto satiksmei slēgtas. Jaunekļi pulciņos stāv ielu malā un gaŗāmgājējām sauc ,,piropos'' — poētiskas pieklājības frazes, kas cildina daiļavu skaistumu.

— Vai debesīs sēras, ja eņģeļi staigā tērpušies melnā?— saka kāds señors tumša, caurspīdīga šifona apģērbos tērptām dāmām.

Vērojot jaunavu smaidus, pārdrošnieks var spriest, vai viņa vārdi guvuši atsaucīgu atbalsi. ,,Piropos'' teicējiem nepieciešams humors,atjautība un krāšņa iztēle, lai arvien izgudrotu kaut ko jaunu un vēl nedzirdētu.

Tumsā virs tālām kalnu galotnēm blāzmo rūsa, kad ar motorvāģi dodos ceļā uz Sanpedrodehuhui, kas nākamā lielākā pilsēta uz Orānas pusi. Lidojoši spoži kukaiņi aizzib gar logiem kā maldugunis. Cik vāģa starmešu gaismā var redzēt, liekas, ka braucam pa kalnainu, lieliem mūža mežiem apaugušu apgabalu. Šķērsojam pāris lielākas kalnu upes un vairākus strautus. Man par ceļa biedriem divi gados vecāki gaučo, kas atgriežas mājup no Termasderejas karsto sēravotu sanatorijas, kuŗa tālu izslavēta kā laba reimatisma kaites dziedniecības vieta. No viņu sarunām spriežu, ka abiem pieder estancijas un ganāmpulki.

Sanpedro, cik tumsā var vērot, ir paliela un dzīvības pilna pilsēta, kuŗas centrs atrodas iepretim dzelzceļa stacijai. Te svelmainās pavasaŗa nakts tveice ir mikla un smacējoša. Milzums daudz ļaužu drūzmējas ap atspirdzinošu dzērienu un saldējumu pārdotavām, kuŗu īpašnieki savu veikalu krēslus un galdiņus novietojuši uz platās dzeltenīgām cementa flīzēm klātās ietves, nebruģētas smilšainas ielas malā.

Sanpedro greznākā viesnīca, kas pieder kādam italiešu izcelsmes iezemietim, saucas Hotel Viktoria. Par atsevišķu istabu te jāmaksā divdesmit pezo; otrtik par vakariņām vai pusdienām.

(Turpinājums sekos)

Žurnālista un redaktora jubileja

Kārlim Štāmeram 65 g.

Kārlis Štāmers pieder pie tās latviešu žurnālistu saimes, kas savas žurnālista gaitas sācis vēl brīvajā Latvijā, bet savu īsto briedumu sasniedzis trimdā, sākuma gados būdams sporta žurnālists, bet vēlākos gados pievērsdamies idejiskām problēmām.

No 1938.g. līdz 1940.g. Sporta Pasaules reportieris, no 1941.g. līdz 1943.g. bijis Liepājas Kurzemes Vārda redaktors; tad iesaukts Latviešu leģionā, kur austrumu frontes cīņās smagi ievainots. Pēc atbrīvošanas no gūsta uzsācis atkal žurnālista gaitas Libekā, būdams Latvju Sports redakcijas sekretārs, bet vēlāk arī redaktors. K. Štāmers bijis arī Baltiešu kristīgās studentu apvienības žurnāls Dzirkstele redaktors. Darbojies gandrīz visos brīvajā pasaulē iznākušajos laikrakstos, rakstot par dažādiem politiskiem un sabiedriskiem jautājumiem, un no 1980.g. līdz šim ir Latviešu karja invalidu apvienības Karja Invalids galvenais redaktors.

Žurnālistam K. Štāmeram žurnālistika nav vienīgā nodarbošanās, bet viņš aktīvi darbojas arī latviešu sabiedrībā. 1948.g. piedalījies Daugavas Vanagu nodaļas dibināšanā Libekā un darbojies arī Libekas latviešu komitejā. Vēlāk piedalījies Latviešu karja invalidu apvienības dibināšanā un bijis valdes loceklis, bet no 1962.g. līdz šim ir LKIA Libekas nodaļas valdes priekšsēdis, pēdējos gados arī centrālās valdes priekšsēža vietnieks. Viņš pārstāvējis LKIA arī LAK EC sesijās, būdams arī LAK EC informācijas daļas vadītājs.

Kārlis Štāmers aktīvi darbojas līdz Latviešu preses biedrības (LPB) Vācijas kopā un kopš 1984. gadā ir tās valdes priekšsēdis.

Kārlis Štāmers dzimis 1921. g. 25.jūnijā Liepājā. Savas žurnālista gaitas uzsācis pēc ģimnazijas beigšanas Rīgā.

Kā savos žurnālista rakstos, tā arī sabiedriskā dzīvē Kārlis Štāmers ir lielu cīņu cīnītājs, parasti bez kompromisiem, ar to sagādājot saviem kritiķiem ne vienu vien pārsteigumu. Taču pats jubilārs ar savu kritiku arī ir nesaudzīgs un savas pārliecības dēļ laiku palaikam nokļūst opozicijā.

Vislabākie vēlējumi dižajā jubilejā!

Agr. J. Daģis.

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Stingru stāju— drošu valodu

DV 5. Globālo dienu norisē Freiburgā no 17.—23. jūnijam no desmit darbības nozarēm piecām bija patstāvīgi sarīkojumi, kuŗiem vēl būtu jāpieskaita Jaunatnes rīts.

Varbūt ir zīmīgi, ka kā pirmā forumā izgāja iekšējās informācijas nodaļa ar ideoloģijas nozares vadītāja Alfreda Puķītes referātu — DV un trimdas sabiedrība.

Plašajā un metodiskajā referātā pārskatāmi parādījās DV izveidošanās — darbs un nākotnes uzdevumi.

Pēckaŗa gados Daugavas vanagi ar savu stāju un darbu izpelnījās trimdinieku uzticību. Daugavas vanagi ir pratuši šo uzticību saglabāt, bet jāatzīst, ka viņu rindās redz pamaz no vidējās un jaunās paaudzes. Tas rada bažas; šo paaudžu informēšanai jāpievērš lielāka vērība.

Otrs jautājums, ko referents ilgāk apskatīja, ir mūsu tautas stāvoklis Latvijā. Ne mēs, ne viņi nevar pašreizējo stāvokli pieņemt par paliekamu, tādēļ DV būtu nopietni jāpārdomā mūsu nākotnes stratēģija.

Referāts izraisīja jo dzīvas pārrunas. Tajās parādījās dažādu trimdas problēmu nopietnība. Runājot par lielo jaukto laulību skaitu, daudzi runātāji minēja vārdos nesauktus piemērus, kas nav vājinājuši latviešu sabiedrību.

Jēkabs Leitītis vedināja sadarbībā ar citām tautām nepazaudēt reālitātes mērus: cilvēkam ir vājība sevi redzēt pasaules centrā, arī latviešiem. Katrai tautai tomēr ir savas problēmas un intereses, kas paliek, pat ja esam ieguvuši viņu simpatijas.

DV priekšnieks Jānis Frišvalds savukārt noraidīja pieņēmumu, ka organizācija būtu novecojusies: ASV ir apvienības ar jauniešu valdēm, kas viņus ievirza arī tālākam darbam. 835 biedri ir vecumā līdz 35 gadiem.

Redaktors Oskars Kalējs atgādināja, ka nevar runāt tikai par trimdas un okupētās Latvijas latviešiem, ir jārunā arī par Krievijas latviešiem. Krasnojarskā vien ir vairāk latviešu nekā Toronto lielajā latviešu centrā. Mūsu darbā šis fakts vēl nav pietiekami novērtēts.

Pārrunāja arī informācijas sniegšanu cittautu žurnālistiem. Tai jābūt precīzai, lai mēs iegūtu vai nezaudētu uzticēšanos un cieņu.

Otrs bija DV ģenerālsekretāra J.A. Bērziņa referāts — Par DV nākotni domājot. Kaut referents norādīja, ka izsaka savas personiskās domas, ilgā pieredze atbildīgajā organizācijas darbā piešķīra referātam īpašas kompetences un tālredzības metus.

Nākotni veidos tagadne, kas dzima no pagātnes un labi vadīt nozīmē paredzēt iespējamās problēmas — kā kaŗa, tā miera dzīvē. Viena no šādām problēmām ir trimdinieku kopējo saišu vājināšanās un līdz ar to aktīvo elementu nozīmes pieaugšana. Lai cīnītos pret negātīvo attīstību, jāstiprina pašu darbs, jānovērš paviršība darbā.

Arī sarīkojumu līmenim jābūt cienījamam, un jāizvairās no rutīnas stinguma. Vienmēr jāpatur acīs, vai teiktais un darītais nāk par labu mūsu tautai.

Mums jāturas kopā, jābūt lepniem ar savu piederību pie latviešu tautas, tad, sniedzot informāciju uz drošu faktu bazes, mēs gūsim panākumus gan jaunatnes, gan arī sveštautiešu starpā. Ar stingru stāju un skaidru valodu izpelnās pat kultūrsakarnieku respektu, kuŗu uzdevums ir trimdiniekus iemidzināt.

Toties pilnīgi noraidāma trimdas organizāciju sadarbība ar okupācijas oficiālajām iestādēm Latvijā, kas nozīmē tur esošā režīma atzīšanu, tāpēc tās meklē zināmu sadarbību ar emigrantu organizācijām.

Kā visur citur, šeit Daugavas vanagiem jāsaglabā vienotība, kas nebūt nenozīmē vienveidību, un jāizvairās no savstarpējiem strīdiem, kas bieži sākas, kļūstot personiskiem. Referents uzsvēra arī latviešu valodas lietošanas nozīmi sarīkojumos un aicināja rīkot biežāk literārus vakarus.

Ar savu nopietnību un stabilitāti DV joprojām izpelnās sabiedrības uzticamības vērtējumu. To liecina, piemēram, biedru skaita stabilitāte. Var piezīmēt, ka no apm. 10.000 biedriem 30 proc. ir vanadzes, un viņu skaits pieaug. Jauniešu skaits ir ap 10 proc., un tas tādēļ, ka ir jaunatnei piemērotas darbības nozares — kā sports, deju grupas u.c. Tas spiež atzīt, ka jaunatnes jautājums vēl nav guvis apmierinošu atrisinājumu, īpaši, ja salīdzina ar šim darbam veltītajiem līdzekļiem: 1985. g. izdotas 305.760 DM, Minsteres ģimnazija gadā saņem ap 45.000 DM atbalstu. Pēdējos 8 gados kopsummā jaunatnes atbalstīšanai izdotas 2 milj. vācu markas!

Tās ir ievērojamas summas, un rezultātu uzlabošanai jāmeklē arī citi ceļi, piem. par DV jaunatnes vadītājiem būtu vēlami gados jaunāki, kā arī jāizskaidro notikumi Latvijā krievu un vācu okupāciju laikā, kur nezināšanu izmanto labvēļi. Bez rūpīgas izskaidrošanas nevaram prasīt mūsu domāšanas pārņemšanu. Jāuzsveŗ arī, ka DV nav tikai veterānu organizācija. Nevar tomēr aizmirst tradicijas, kas veicina vienotības saglabāšanu, kā arī kaŗavīriem izteiktās ētiskās vērtības. Jauniešiem tas patīk.

Referents aizstāvēja domu, ka DV jākoncentrē sava darbība īpaši aprūpes (kas bija organizācijas sākotnējais darbs), informācijas (īpaši iekšējās) un jaunatnes laukā.

Tautas dzīve nav cilvēka dzīve, vēl nepaveikto veiks citi pēc mums. Kaut esam vīlušies rietumu atbalstā, jāuztur cerība nākotnei, un šī cerība jāatbalsta Latvijā.

Līdzīgi pirmajam referātam arī otrs izraisīja jo dzīvas pārrunas. Tajās, piem., uzsvēra, ka ne visās zemēs DV darbību uztur ar ziedojumiem. Anglijā saimnieciskie pasākumi un īpašumi ienes vērā ņemamu peļņu, tas pats sakāms par Kanadu un ASV.

Izskanēja arī doma, ka trimdā rakstītais vārds informē labi, toties informācija nodaļās jāuzlabo.

Ilgāku laiku prasīja pārrunas par konkrētiem gadījumiem, kur dažos televīzijas raidījumos sniegtās ziņas nav atbildušas faktiem un rada nepareizu priekšstatu par mums un mūsu problēmām.

Visu šo iekšējās informācijas pēcpusdienu ar referātiem un pārrunām ļoti lietpratīgi vadīja DV CV sekretārs un iekšējās informācijas vadītājs Sigurds Lindiņš. Tikai ierobežotā laika dēļ viņš bija spiests beigt šo interesanto pēcpusdienu ar pateicību abiem referentiem un dalībniekiem, aicinot domāt ne tikai — Latviju latviešiem!, bet arī — latviešus Latvijai!

A. Krūmiņš.

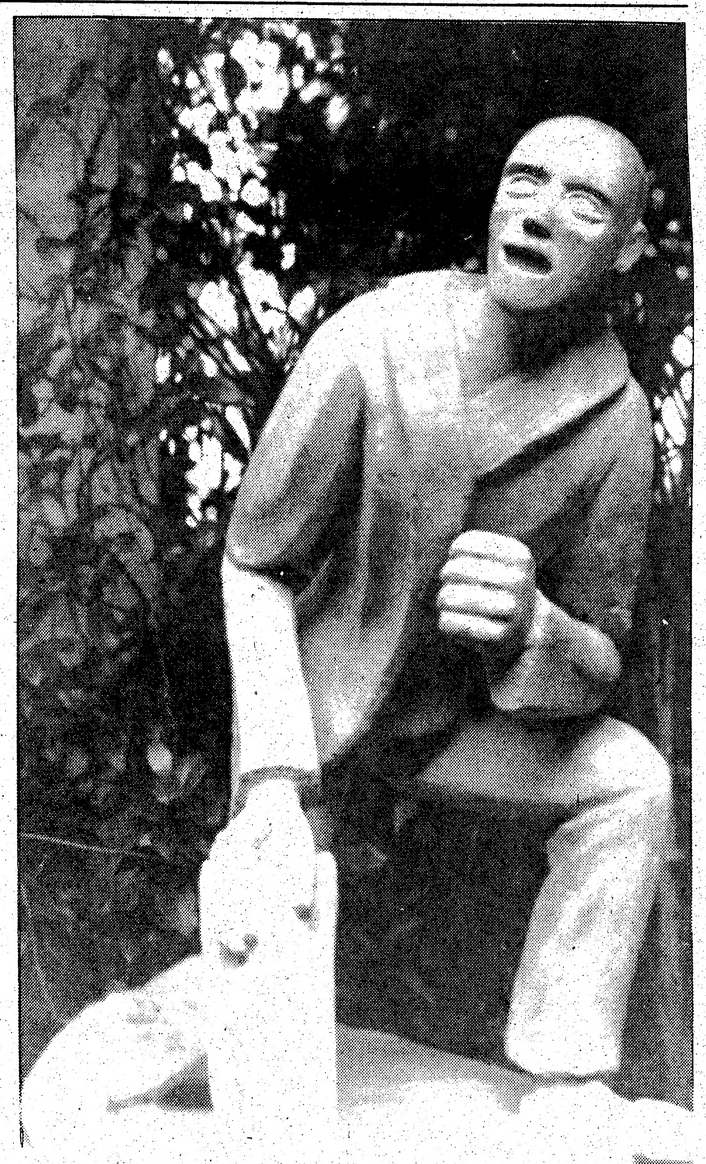

Tēlnieka Arņa Akmentiņa Bēglis.

Tēlnieka panākumi

Krietnus panākumus guvis mākslinieks un darba Arģentīna nav lejputrija autors Arnis Akmentiņš.

Kordovā, Arģentīnā, trešo gadu pēc kārtas varenu mākslas izstādi rīko gleznotāji, zīmētāji un tēlnieki. Pirms diviem gadiem, kad Akmentiņš mākslā vēl skaitījies iesācējs, viņš pieteicies uz šo izstādi, bet žūrijas komisija noraidījusi viņa darbus. Pagājušā gadā viņš nemaz nepieteicās, bet šogad sadūšojies un uzņemts izredzēto grupā ar desmit tēlniecības darbiem. Pavisam šinī izstādē piedalījušies 170 mākslinieki ar pāri par 2700 darbiem. Bez Akmentiņa vēl bijuši pieci tēlnieki. Divpadsmit dienas izstādi apmeklējuši ap 50.000 apmeklētāju un bez tam vēl kādi 10.000 skolnieki.

Ap Akmentiņa stendu vienmēr drūzmējušies cilvēki. Viņš bijis vienīgais starp tēlniekiem, kas kopj figūrālo un klasisko mākslu. Tad nevienam nav jālauza galva un jāprāto, ko mākslinieks domājis izveidot. Bez tam viņš bija ierīkojis galdu, kur zem stikla bija redzamas viņa modeļu fotografijas, kas bijuši Kordovas pilsētas sabiedrībā labi pazīstami pilsoņi un dāmas.

Tas pievērsis televīzijas uzmanību viņa darbiem. Trīs reizes viņš intervēts televīzijas raidījumos un tie pārraidīti Kordovas televīzijas uzvedumos.

Mākslinieks izteicās, ka slava augusi kā sēnes pēc lietus. Brīžiem notirpušas rokas, rakstot autogrammas. Viņš saņēmis pāris ienesīgus portretu pasūtinājumus. Bez tam izdalījis pāri par 50 vizītkartes tiem, kas solījušies krāt naudu, lai varētu iegādāties Akmentiņa darbus vai apmeklēt viņa darbnīcu. Mākslinieku apciemojis provinces vicegubernātors, spiedis roku, vēlējis sekmes nākotnē un ierakstījis speciālu veltījumu Akmentiņa viesu grāmatā. Par piedalīšanos izstādē viņš saņēmis speciālu apliecību. Kas reiz šinī izstādē piedalījušies, tos aicina arī nākamajā gadā. Žūrijas komisija pārbauda tikai iesācēju darbus. Tā ir ļoti barga, un šogad no tēlniekiem iekļuvis tikai Akmentiņš.

Līdz gada beigām viņš aicināts piedalīties vēl divās salonu izstādēs, ko rīko divas pilsētu valdes. Tur iespējams dabūt godalgas un speciālus goda diplomus, bet viena no šīm pilsētām trīs pirmo godalgu ieguvējiem piešķir katram vienu metru biezu marmora bluķi, jo tās tuvumā ir marmora raktuves.

Televīzijas raidījumā nav aizmirsts pateikt, ka Akmentiņš ir latviešu tēlnieks, kas jau vairāk nekā divdesmit gadu dzīvo Kordovā.

Vienā no radio un televīzijas raidītājiem galvenais pieteicējs bijis lietuviešu izcelsmes pēcnācējs Labucķas, kas varbūt nacionālā lepnuma dēļ tautībai pievērsis lielāku uzmanību. Akmentiņš viņu apmeklējis un pateicies par laipnību un uzmanību. Akmentiņa individuālās izstādes atklāšana notiks 26. augustā.

Izstāde plaši pieminēta arī vietējā presē. Redaktori gribējuši sagatavot speciālu pielikumu par izstādi, bet mākslinieku sadarbības trūkuma dēļ tas nav noticis. **V. Irbe**

Latviešu teātris

Latviešu Studiju Centra semināru ietvaros 8. aprīlī Elza Tauriņa-Mintika stāstīja fragmentus par latviešu teātri.

Latviešu teātris sākās 1868. g. vasarā ar Jaunā Stendera lugu Žūpu Bērtulis, ko uzveda Ādolfs Alunāns (1848—1912). Viņš ir latviešu teātŗa nodibinātājs. Pats arī rakstīja lugas, jo tanī laikā latviešiem lugu tikpat kā nebija. 1870. g. viņš kļuva par Rīgas latviešu biedrības teātŗa vadītāju. Bez RLB teātŗa pirms 1. pasaules kaŗa vēl bija Jaunais teātris. Pēc kaŗa ar valsts atbalstu Rīgā nodibinājās Nacionālais teātris, kam pirmā izrāde bija 1919. g. 18. novembrī uz skatuves, kur priekš viena gada bija proklamēta Latvijas valsts. Izrādīja Raiņa Daugavu. Nacionālā teātŗa repertuārā bija arī 11 Šekspīra lugas. Vēlāk arī izrādīja dziesmu spēles ar dziesmām un dejām. 1930. gados bija daudz drāmatizējumu (no Janševska Dzimtenes u.c.). Režisors bija A. Mierlauks un J. Zariņš. Nepilnu gadu pēc Nacionālā teātŗa, 1920.g. 19. sept. darbību atklāja arī Dailes teātris ar Raiņa Induli un Āriju. DT dibinātājs bija Eduards Smilģis, kuŗš tad bija atgriezies no Krievijas. Dailes teātris nomāja bijušā Jaunā teātŗa telpas, kas bija samērā šauras. Sākums bija grūts, jo trūka kapitāla, bet, sākot ar trešo darbības gadu, DT saņēma reģulāru valsts un Rīgas pašvaldības pabalstu, pēc kam teātris strauji uzplauka. E. Smilģis bija arī galveno lomu tēlotājs.

Izcili DT aktieŗi bija arī

(Turpinājums 14. lp.)

TORONTO ZIŅAS

Saulaines bērni mācās braukt indiāņu laivās. Foto Inese Semenova.

● Saulaines bērnu un jauniešu vasaras nometni atklāja 7. jūlijā ar māc. F. Kristberga vadītu svētbrīdi pagalmā un karogu uzvilkšanu. Pēc nometnes vadītājas Renātes Pogules-Vustas atklāšanas vārdiem nometņotāji un viesi nodziedāja Latvijas himnu. Uzrunu teica Saulaines pārvaldes loceklis Valdis Grasmanis un iepazīstināja ar nometnes vadības personālu un Saulaines saimniekiem Modri un Skaidrīti Pauderiem. Vēl sveica Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis. Nometne sākās ar 25 dalībniekiem, no tiem 10 mazo bērnu nometnē. Arī šovasar ir nodarbības latviski nerunājošiem bērniem. Paredzēta arī dienas programma visjaunākajiem bērniem, ja mātes vai citi piederīgie uzturas Saulainē, naktīs ņemot bērnus pie sevis.

Vasaras dievkalpojumi Saulainē notiek svētdienās pulkst. 10.30 no rīta, ugunskuri un citi sarīkojumi sestdienas vakaros, kad aicināti piedalīties arī vecāki un viesi. Bērnu un sporta svētki 2. un 3. augustā. Nometnes mūzikālo daļu un dziedāšanu vadīs Lauma Cenne no Otavas, rokdarbus Anna Strada, peldēšanu un sportu apmācīs Uldis Hodžins.

16. augustā nometni slēgs ar teātŗa izrādi — Mirdzas Timmas pasaku lugu Mairas āboli, kuŗu ar nometnes bērniem iestudēs Hugo Miķelsons.

Nometnes komandante Renāte Pogule-Vusta, meiteņu atbildīgā vadītāja — Karena Grasmane, zēniem — Kristīne Kaņķe, nometnes saimnieces R. Suchova un E. Reinfelde. Nometnes ārsts Dr. Guntis Siliņš. Nometnes laikā bērni pieteicami I. Semenovai, 112 Glenwood Cres., Toronto, Ont. M4B 1K2, tālr. (416) 751-7436 vai baznīcas kancelejā 921-3327.

Bībeles studijas no 25.—28. septembrim. Bez vietējo draudžu mācītājiem piedalīsies arī prof. A. Ziedonis un māc. J. Mednis no ASV.

Rudens svētki Saulainē 28. septembrī ar dievkalpojumu pl. 10.30.

● Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā jau vairākas vasaras notikuši Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojumi. Šovasar tāds būs 10. augustā, pl. 12. Piedalīsies arī viesi no Toronto Latviešu pensionāru apvienības, rīkojot kopēju izbraukumu uz Tālavu. Tuvējā Alistonas kapsētā, kur guldīti vairāki tālavieši, 24. augustā, pl. 11, notiks Kapu svētki.

● Jorkas latviešu kapos šogad Kapu svētkus izkārtos Sv. Jāņa draudze. Tie notiks 7. septembrī, pl. 11. Līdzšinējie latviešu kapu nodalījumi jau piepildīti, kādēļ mūsu draudžu locekļi aicināti aizņemt jaunas kapu vietas, kādas dabūjamas 10. nodalījumā, piekļaujoties jau esošajām. Tas kārtojams katram individuāli ar savas draudzes mācītāju, draudzes priekšnieku vai padomes locekļiem. Divvietīgs kaps pašlaik maksā 900 dol. Vēlāk šī cena var paaugstināties.

● Toronto Austrumu draudzes mācītājs A. Celms uz divām nedēļām — no 7. līdz 20. jūlijam — būs sasniedzams, zvanot (tālsaruna) (705) 435-6852 un no 25. augusta līdz 7. septembrim atradīsies atvaļinājumā, kad vajadzības gadījumā jāzvana draudzes priekšniekam A. Bērziņam — 231-5273.

● Burtnieku draudze Dziesmu svētku laikā Royal York viesnīcā rīkoja dievtuŗu daudzinājumu, veltītu brīvībai un Saules kaujas 750 gadu atcerei, pulcējot 350 apmeklētāju. Runāja Dr. Vaira Freiberga. Par dievatziņu runāja J. Palieps. A. Memenis lasīja Modŗa Meduļa no Ņudžersijas atsūtīto dzeju, bet J. Vandelis nezināma autora poēmu Brīvības monologs, sacerētu dzimtenē. Mineapoles koklētāji un Auseklis Pērkons dziedāja un koklēja; dainu teicēji bija Jānis Kļaviņš un Arvīds Memenis. Nākošais saiets — Māras daudzinājums 9. augustā, pl. 15, Jāņa Vandeļa vasaras mītnē Dzelzkalnos, kur notika arī dievtuŗu Jāņu dienas svinības ar jāņugunīm, aplīgošanu un cienastu.

● Druvas nodaļā Latviešu pagastā, Laurelā, Ont., tradicionālie Dārza svētki 9. augustā, pl. 15, nodaļas valdes priekšsēža A. Kalniņa mājā. Par programmu rūpēsies DV Hamiltonas nodaļas vanagi un vanadzes. Saviesīga dzīve ar azaidu.

● DV Kesvikas nodaļa rīko 26. jūlijā pl. 9 no rīta Toronto Latviešu mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā Bērzainē draudzības šaušanas sacīkstes starp Bramptonas un Druvas DV nodaļām. Pēc sacīkstēm draudzības vakars ar līdzņemtiem groziņiem.

● Rudzu puķu sarīkojums katoļu lauku īpašumā Mežciemā 2. augustā pl. 18 ar gleznu un rokdarbu skati, loteriju un laimes aku. Girgensona deju mūzika, bufete Mežciema dāmu vadībā. Gleznas un rokdarbi izstādei pieteicami, zvanot T. Puisānam, tālr. 243-5169.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Kristīni Māru Smilgu un Džefriju Arturu (Arthur). Māc. F. Kristbergs salaulājis Arni Richardu Pelūdi un Betiju Grandi (Beth Margaret Anne Grand).

● Providence Villa slimnīcā 6. jūlijā miris Ernests Mellups, dzimis 1902.g. 8. martā Liepas pagastā pie Cēsīm. Aizgājēju pēdējā gaitā no Rosara bēŗu nama uz Jorkas latviešu kapiem 9. jūlijā izvadīja māc. F. Kristbergs. Nelaikim piederīgo Kanadā nebija. Izvadīšanu kārtoja Jēkabs Strēlnieks.

● Victoria Harbour, Ont., dzīvojošā Elza Lūse, dzim. Eglīte mirusi 4. jūlijā Midlandes slimnīcā, piedzīvodama 85 gadus. Viņa dzimusi 1901. gada 18. martā Sērmūkšļu pagastā, Cēsu apriņķī. No Rosara bēŗu nama uz St. James krematoriju aizgājēju izvadīja māc. A. Briedis. Jānis un Elza Lūši vadīja 20 gadus savu restorānu Norandā, no kurienes vēlāk pārcēlās uz Victoria Harbour.

● Pēc ilgākas slimošanas 6. jūlijā miris Jānis Dubrovskis, dzimis 1903. gada 2. februārī Varakļānu pagastā. Dzimtenē strādājis policijas dienestā. Aizgājēju pēdējā gaitā 9. jūlijā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja kanadiešu priesteris no Lady of Sorrow katoļu baznīcas, kur iepriekšējā dienā notika aizlūgums, piedaloties ap 100 bēriniekiem. Atvadvārdus no Latviešu mednieku un makšķernieku kluba, kuŗa biedrs nelaikis bija 20 gadus, teica Oskars Zvirgzdgrauds. Aizgājējs atstāj sievu Teklu Dubrovsku, TLB Sestdienas skolas skolotāju, meitu medicīnas māsu Valentīnu, dēlu Romuldu; otrs dēls Arturs miris.

● Mount Sinai slimnīcā 2. jūlijā mirusi Irēne Bērziņa, dzimusi 1907. gada 30. martā Zūru pagastā, Ventspils apriņķī. 4. jūlijā no Bedforda bēŗu nama uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. F. Kristbergs. Latvijā nelaikē strādāja par skolotāju Dundagas, Vīdales un Vārves skolās. No Zviedrijas Kanadā iecelojusi 1951. gadā un apmetusies uz dzīvi Toronto. Aizgājēja atstāj vīru Arvīdu un dēlu Vairi.

● Māc. J. Cālītis kristījis Sv. Andreja baznīcā Andreju Robertu Skujiņu, Viktora un Sandras, dzim. Lagzdiņas, dēlu no Berijas, Ont.

● Jauno mākslinieku ērģeļu mūziku 3. un 4. jūlijā Sv. Andreja baznīcā spēlēja Dāvids Ūsis no Klīvlandes un Dr. Ingrīda Gutberga no Bostonas. Šos ērģeļu mūzikas koncertus noklausījās ap 100 klausītāju.

● Pēc lielā ļaužu pieplūduma Dziesmu svētkos zināms tikai viens nelaimes gadījums pēc oikūmēniskā dievkalpojuma 1. jūlijā, kad uz Sv. Paula anglikāņu baznīcas kāpnēm nelaimīgi pakritusi Elza Gustava, pazīstamā architekta Gustava māte. Viņa lauzusi kreiso roku. Cietušā nogādāta Velesleja slimnīcā.

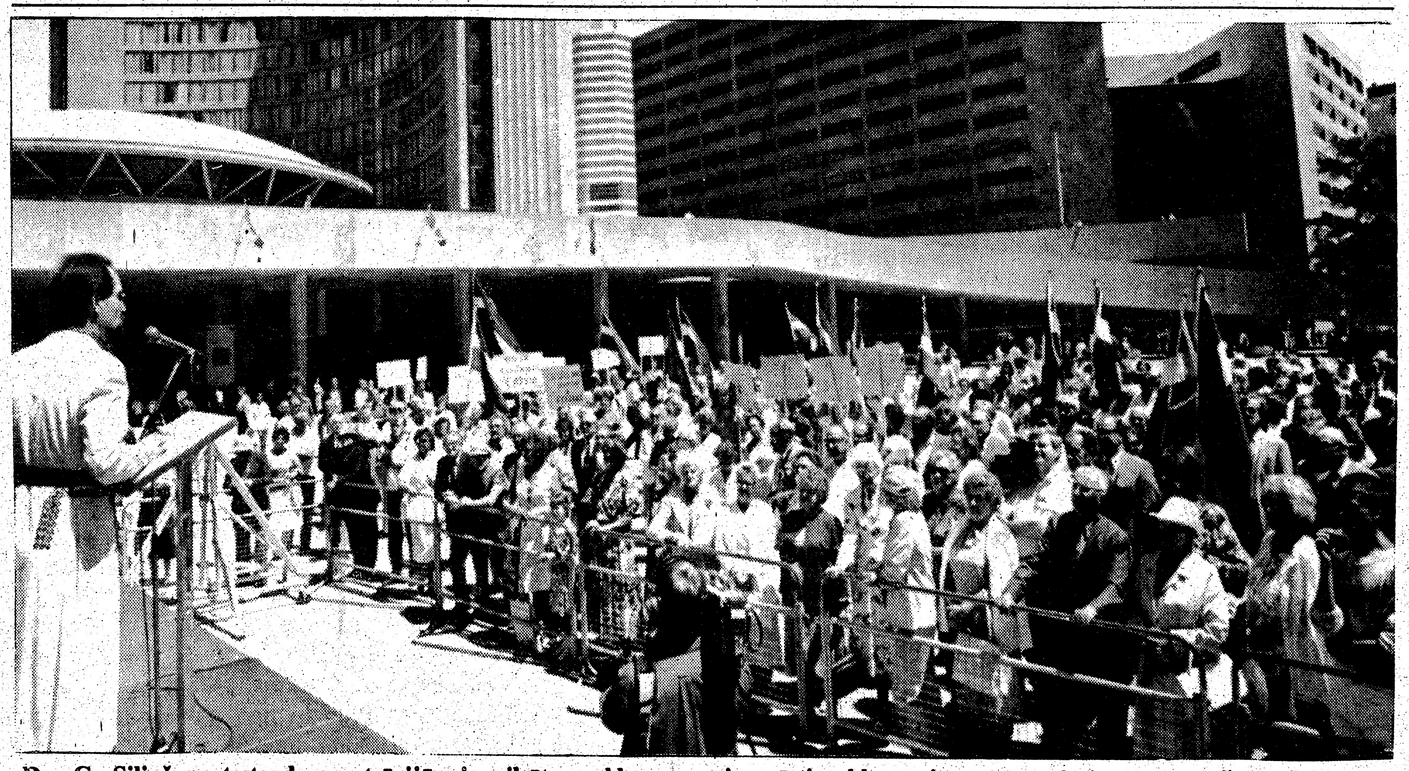

Dr. G. Siliņš protesta demonstrācijā pie pilsētas valdes nama iepazīstina klausītājus ar šī sarīkojuma runātājiem. Foto J. Ligers.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIĶĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļas
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

(13. turpinājums)

Vēlāk, staigājot pa šo zemi, līdzīgus uzrakstus varēja redzēt ne tikai uz sienām, bet arī uz dārzu sētām, greizajam vieplim pavadot katru gājēju. Varēja vaicāt, vai te kāds tik ļoti bija nobijies? Un viņa tiesājās ar to neredzamo.

Apvaicājoties pie biļešu kases, noskaidrojās, ka bumbojumu dēļ daudzas līnijas bija slēgtas. Daudzas vietas bija sasniedzamas pa apkārtceļiem vai arī nemaz. Stacijā pie sienas plakāts rādīja vilcienu pienākšanas un atiešanas laikus. Tur bija: Stutgart, Kempten, Immenstadt un vairāki citi. Svešie vārdi iebraucējiem neko neizteica, nedz ierosināja.

— Iesim! — vienkārši vedināja Pēteris.

— Kur?

— Vienalga, uz kafejnīcu, krodziņu. Mute prasās pēc kaut kā šilta.

Pret to atkal bija Andas noliedzīgais: Es pati! Kas tad šis piesējīgais Pēteris Priede bija? Arvien nelūgts un negribēts uzpeldēja. Tikai darba biedrs. Darba biedrus neizvēlas, tie ir jāpieņem tādi, kādi tie ir, kā, piemēram, šis Priede. Sēžot otrpus galda, viņš netraucēja, bet kolīdz pavēra tādu apsaldinātu muti, Andai kļuva nelabi. Un kas viņš ir tagad, kad tos vairs nesaista kopīgi darba pienākumi?

Nekas! Tāds pats ceļa gājējs, bezpajumtnieks kā visi izdzītie, kas saspiesti vienkopus pret pašu gribu un izvēli.

Kas viņai — Andai bija Pēteris Priede? Nekas, gluži nekas. Kā lieta, kā priekšmets uz darba galda, kā papīrs, zīmulis vai cits rakstāmais piederums. Starpība tikai tā, ka viņš šai svešuma salā runāja latviski. Un sapīkusi viņa tam sekoja ar ciešu apņemšanos pirmā iespējamā brīdī no Pēteŗa atbrīvoties.

Kādas gan domu domas neizdomā cilvēks, būdams viens. Tu esi barā, lielā pulkā, bet tie visi ap tevi ir sveši, un nevienam nav silta vārda pret tevi. Nevienam nav daļas, ko pameti aizmugurē, tikai svešā valoda mird visapkārt.

Pēteris, jā — bet —

— Tāds ir kaŗš, — saklausīdams Andas domas, bilst Pēteris Priede.

Šis īsais vārds kā dadžaiņs kamols valstās Andas smadzenēs. Īss vārds ar neaptveŗama posta sekām — vienkāršs, salts un nežēlīgs. Un viņai gribas kliegt: Vai jūs varat atdot vecākiem viņu noslepkavotos bērnus? Varat nodrošināt vecajiem tēviem un mātēm viņu mūža vakaru, kā tas humānā pasaulē paredzēts? Vai varat atjaunot nopostītās kultūras vērtības, varat atdot cilvēku dzīvei jēgu un nozīmi? Varat sadziedēt saplosīto ģimeņu brūces? Un pasaulē izklaidētajiem atdot viņu dzimteni? Mēs — izdzītie, neprasījām, lai kāds briesmonis nāk un izposta mūsu dzīvi. Vai visas šīs drupas un gruvas nekliedz šausmās?

Nokrāvies saiņiem un maisiem, stumjot un velkot ratiņus ar savu sapaunoto nabadzību, tāds ir šolaiku cilvēks, — cilvēks uz lielceļa. Mugursona plecos, mūžīgi izsalcis, mūžīgās medībās dabūt kaut ko vēderam, tik zemu degradēts. Tik gaŗa un smaga doma raksta svītras Andas jaunajā pierē.

— Iesim nu! — mudina Pēteris.

Nekas cits jau neatliek kā meklēt kaut kur patvērumu, jo nakts svešā drupu pilsētā uz ielas nesolīja neko citu kā aukstumu. Paklibodama Anda pieskaņojas Pēteŗa solim, līdz tumsā saskata peles acij līdzīgu liesmiņu sev priekšā.

*

Kafejnīcas krēslainajā telpā apgrozās daudz ļaužu. Ir redzams, ka tā ir tikpat kā ceļotāju pagaidu mītne. Sēžot pie apsmulētajiem galdiņiem, tie čaukstina līdzpaņemto sviestmaižu papīrus. Dažs retais pasūtina kaut ko pie bufetes, bet tur jau nekā nav, izņemot karstu šķidrumu. Tēja tā nav, un no kafijas tā stāv vistālāk.

Daži kaktos iezvēlušies snauduļo. Daža stiklainajā skatā miega bads un liels trulums. No tā redzams, ka tie ir tālu ceļu gājēji, — bezpajumtnieki, noguruma pieveikti, ar vienīgo tieksmi, atkrist, kaut kur izstiept kājas un atslābinot pievērt acis.

Tie te nebija nekādi jautri ekskursanti ar interesi redzēt un vērot svešās zemes, bet rūpju un neziņas nomākti ļaudis, no mājām izdzīti, meklējot pajumti un siltumu. Dažādu šķiru, dažādu tautību no mājām izdzīto ļaužu.

— Tāds ir kaŗš, — pametot acis visapkārt, atkārto Pēteris Priede. — No kultūras šūpuļa izmestas cilvēku atliekas.

— Cik ilga laika vajaga, lai no lauskām salāpītu ko veselu? — vaicā Anda Mētra.

— Bīstos, vai uz vecā pamatiem kāds kaut ko vairs cels. Jauna paaudze nāks ar jaunām idejām.

— Un viss tik vienkārši pazudīs, kā nebijis? —

— Cilvēce arvien soļo uz pametumu lauskām. Mēs nezinām iepriekšējo paaudžu pametumus, mums nesāp tas, ko paši neesam pārcietuši.

— Cik bezsirdīgi!

— Vēstures gaita arvien ir bijusi asiņaina, tas nav nekāds jauns atklājums. Bet dzīvam ķermenim arvien piemīt tieksme atveseļoties.

— Un nekā nemācās no iepriekšējo kļūdām.

— Mēs dzīvojam savu pirmo un vienreizējo mūžu un šai īsajā laikā paspējam maz apgūt. Tāpēc mēs arvien sākam no nepareizā gala.

*

Izklājis uz mazā galdiņa ceļa karti, Pēteris pustumsā cenšas izpētīt iespējas virzīties tālāk. Tumsas dēļ sīkie burti grūti saskatāmi, noņirbinot raibām rindām gar acīm. Noguruma pieveiktā galva noliecās kā nopļauta dābola pogaļa pār krūtīm. Arī Andai, cīnoties ar miegu, piere nolīkst pār rokām, kas noliktas uz galda. Citā kaktā kāds gārguļo dziļā miegā. Otrā — kāds čāpstina lūpas, gaŗai siekalai tekot pār zodu.

Tikai ieskanoties skaļākām valodām, paceļas kāda miegaina galva, pārmetumā meklējot trokšņa iemeslus. Laikam mazās dzertuves apkalpei mainoties, tika apmainīti labrīti pret atvadām. Kaut kur šķindēja trauki, kāda jautra balss smējās. Un tad pēkšņi pērkona grāvienā pāri galvām pārdārdēja vilciena sastāvs. Snaudošie sazvārojās, miegainām acīm mēģinot notvert nomodu. Somas cilājās, soļi dipēja, steiga lika pazust pazemes kāpnēs, meklējot pienākušo elsotāju, kuŗa elpa tikai īsam brīdim te bija apstājusies.

Baltu garaiņu ču-kājienā lokomotīve vēl elsoja piekusumā, kad kā bišu spieta aplenktais vilciens pildījās braucējiem. Tikai īsas minūtes, un straujais skrējiens atkal turpinājās.

— Un nu? — iejautājās Anda.

— Mums vispirms jātiek bankā un jāapmaina mūsu ostnauda pret valsts naudu. Tad pameklēsim kādu siltāku vietiņu, kur dabūt ko ēdamu. Pēc tam lūkosim tālāk — mierina Pēteris.

Pelēks rīts smidzina sīku lietu. Apkārtne neliekas pievilcīga. Gājēji ielās, ierāvušies mēteļu apkaklēs, rokas dziļi ieslēpuši kabatās, steidzas pa lietus mitrinātajām ielām. Vēl ir agra stunda, iestādēm aiz slēgtajām durvīm vēl klusējot. Svešā pilsēta paliek vienaldzīgi noraidīga. Soļi ceļas gausi, tikpat gausām stundām skaitot minūtes. Beidzot, atraduši banku, tie apsēžas uz mājas kāpnēm, gaidot atvēršanas laiku.

Kārtojumi bankā aizņem labu laiku, pie operāciju lodziņiem ir pagaŗas rindas. Ieklausoties dzird arī paklusu latviešu valodu. Cilvēki jūtas kā norāti vai pazuduši svešajā apkārtnē. Pusčukstus tie viens otram pārstāsta savas klizmas un rūpes; daudz nelaimju un bēdu, kādas vien var piemeklēt cilvēkus.

(Turpinājums sekos)

Ilze Liepiņa

Illūzija

Vasaras debesīs mākoņi laižas.
Pēkšņi vienam no tiem
kā kumeļam mugurā sēžos
un jāju pie tevis.
Tu ieraugi mani un sveicienu pamāj.
Es nometu skūpstu tev no mākoņiem
kā vēsti no manis,
un tālāk pie apvārkšņa kumeļš
mans aizjāj.

* * *

Nikolajs Kalniņš

Mēs esam sūtņi

Latviet, ko dzied tava mēle
svešām tautām tagad ausīs?
Vai mums trimda tikai spēle?
Sūtņi mēs, kam nepaklausīs?

Kad tu bēgļu kuģī kāpi,
vai sirds mājā nepalika?
Vai tu savu tautu krāpi,
kad tai toreiz solīts tika:

„Vēstīšu par mūsu postu;
braukšu atpakaļ — to zvēru!
Nemeklēšu miera ostu,
ciest tik nevaru to zvēru,

kas ir mūsu zemē nācis
tāpat asinskārs kā senāk —
Jānis Briesmīgais — šis lācis! —
Vai reiz palīgā mums nenāks?" —

Tā tu toreiz ticīgs jautā,
bet vai vēl arvien to stāsti,
kā viņš plosās mūsu tautā,
kā skan vaidi, kā skan lāsti?

Kad mēs atpakaļ reiz tiksim,
tas ir Lielā Dieva rokās.
Bet kā sūtņi neapniksim
sūdzēties, kad tauta mokās!

* * *

A. Galiņš

Grūtā brīdī

Visi mēs pazīstam bēdas,
Kas uzbrūk un līdzi nāk
Un tieši min mūsu pēdas.
Kaut sirds ar rūpēstiem ēdas,
Paliek un kavēties māk.

Ir viens, kas palīdz nest krustu,
Grib, lai pie miera tu tiec.
Tam rūp, lai tu nepazustu
Un Viņu tuvumā justu, —
Viņa rokā savu liec.

* * *

Metimne

Jasmīni

Pār zemi lēnām krēsla klājas
Un liegi smaržo jasmīni —
Man blakām senās dienas stājas.
Pār zemi lēnām krēsla klājas —
Vai atceries vēl dzimtās mājas
Un spožo Jāņu uguni?
Pār zemi lēnām krēsla klājas
Un liegi smaržo jasmīni.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās:
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Par ko runāja Romā

Kristiānisma nodibināšanas 800 gadu jubilejas svinības ievadīja Pāvesta vēstures zinātņu komitejas noorganizēts zinātnisks starptautisks baznīcas vēstures kolokvijs komitejas prezidenta prof. Dr. Micheles Makarones vadībā Laterāna universitātes Lielajā aulā, Romā šā gada 24. un 25. jūnijā. Kolokvijā bija aicināti 8 zinātnieki ar garākiem referātiem un 2 zinātnieki ar īsreferātiem. Viņu vidū bija divi latvieši — prof. Dr. Edgars Andersons un baznīcas vēsturnieks Staņislavs Kučinskis. Kolokvijā piedalījās pieci kardināļi un liels skaits zinātnieku no visas pasaules, ieskaitot Āziju un Afriku. Viņu vidū bija arī prof. Valdis Zeps, prof. Leonards Latkovskis jun. un mākslas vēsturnieks Gvīdo Augusts. Aicinātie profesori no Latvijas nebija saņēmuši padomju valdības atļauju piedalīties konferencē un nebija ieradušies. Kolokvija beigās piedalījās arī lielāks skaits latviešu viesu no dažādām zemēm.

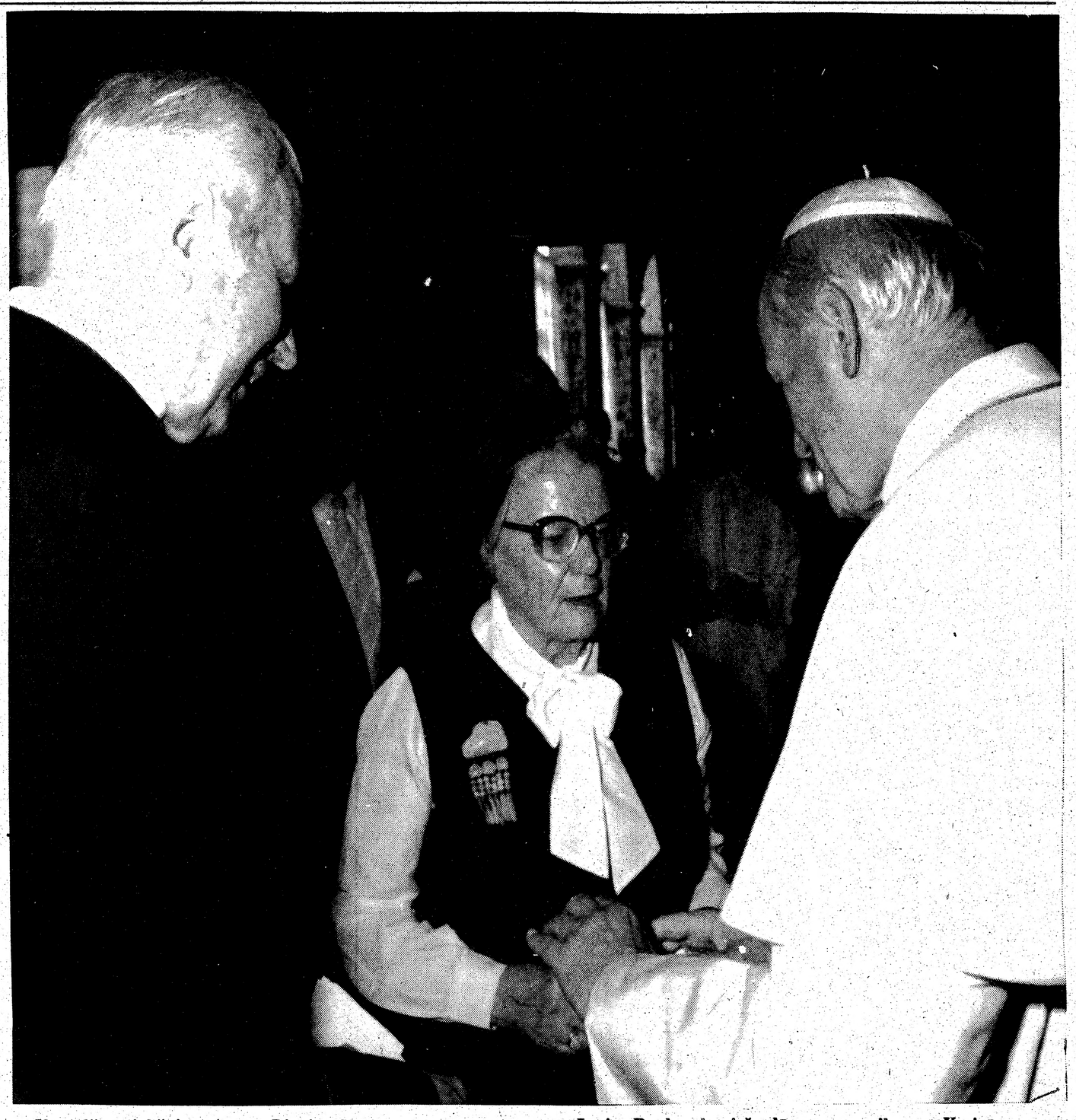

Vanadžu priekšniece Austra Liepiņa Vatikānā nodeva pāvestam Jānim Paulam latviešu dāvanu — spilvenu. Kreisā puse latviešu katoļu pārstāvis pie Svētā Krēsla prelāts J. Ručs.

Konferenci ievadīja monsiņjora Makarones nolasītais pāvesta Jāņa Paula II vēstījums kolokvija dalībniekiem. Tanī bija iekļauti arī divi citādi no prof. Andersona referāta. Plaša vēriena bija prof. Dr. Manfreda Helmaņa ievadreferāts. Kaut gan Helmans jau kopš 1933. gada bija Vācijas universitāšu zinātnieks viduslaiku vēsturē, viņš nebija aizmirsis latviešu un lietuviešu valodu un savu referātu ievadīja ar uzrunu italiešu un latviešu valodā. Viņš arī izcēlās vācu zinātnieku vidū ar savu objektīvo nostāju pret baltu tautām, ko nevarēja, diemžēl, teikt par dažu citu vācu zinātnieku noslieci. Daudz jaunumu sniedza prof. Makarones referāts par pāvestu nostāju Livonijas kristiānizācijas laikā.

Sesiju lietpratīgi vadīja un interesantas domas pauda Sorbonas universitātes profesore un Zinātniskās pētniecības nacionālā centra direktrise Dr. Raimonde Foreville. Amerikāņu profesora un Baltijas viduslaiku vēstures speciālista Dr. Viljama Urbana vadībā kolokvija turpinājumā Lublinas katoļu universitātes Polijā prof. Dr. Anzelms Veiss sniedza ziņas par seno latviešu un lībiešu mītoloģiju, un Bambergas universitātes privātdocents Dr. Bends Ulrichs Hukers lasīja kontroversālu referātu par kristīgas karaļvalsts plāniem Livonijā. Pret abiem referātiem zinātniekiem bija nopietni iebildumi. Nākamā dienā Vācu vēstures institūta Romā direktora Dr. Reinharda Elces (Elze) vadībā Berlīnes Brīvās universitātes prof. Dr. Kaspars Elms referēja par kanoniķiem un mūkiem kā misionāriem un misijas bīskapiem Baltijas telpā. Diemžēl, viņam latvieši un lībieši ir un paliek ,,iedzimtie'' un ,,nevāci''. Viņam sekoja simpatiskā zviedru profesora Dr. Svena Ekdāla referāts par bruņinieku ordeņu nozīmi lībiešu un latviešu kristiānizēšanā, kas saņēma daudz nepelnītu uzbrukumu no vācu zinātnieku puses.

Lionas universitātes profesora un Starptautiskās baznīcas vēstures pētniecības komitejas prezidenta Dr. Marsela Pako vadībā notika sesija par dāņu un slavu misionāru darbību Baltijā pirms vācu ierašanās, pret ko daži vācu zinātnieki bija cēluši nopietnus iebildumus. Šajā sesijā savus referātus sniedza prof. Dr. Edgars Andersons un viņa igauņu kollēga ārk. prof.Dr.Pēteris Rebane no ASV. Viņu referāti saņēma speciālu Dr. Pako un Dr. Makarones uzslavu, kādēļ gaidītie vācu uzbrukumi nenotika.

Interesanti bija arī baznīcas vēsturnieka Staņislava Kučinska un poļu prof.Kazimiera Ščerbas īsreferāti par bīskapa Meinharda kapa vietu un senslavu kristīgo misiju Baltijā.

Žēl, ka programmā nebija ietverts arī vēstures Dr. Ārvalža Andreja Brumaņa referāts par bīskapa Meinharda dzīvi, bet latviešu lasītājiem vismaz kļuva pieejama viņa izdotā grāmatiņa par bīskapu Meinhardu un viņa laikmeta vispārējo reksturojumu.

Vatikāna zinātniskās iestādes nolasītos referātus izdos atsevišķā illustrētā grāmatā. Kolokvija norisi varēja vienā laikā noklausīties vācu, angļu, italiešu, spāņu un franču valodā, jo referāti notika dažādās valodās, bet tūlītējus tulkojumus gādāja speciāla tulkotāju grupa, tos pārraidot klausītājiem. Referātu norisei sekoja italiešu, vācu un amerikāņu laikrakstu pārstāvji. Debatēs piedalījās arī konsuls Dr. Eduards Upenieks.

Šo kolokviju var uzskatīt par pirmo Baltijas studiju konferenci Italijā. 5. un 6. novembrī notiks I Baltijas studiju simpozijs Francijā — Sorbonnas universitātē Parīzē, kuŗā no latviešu zinātniekiem aicināti piedalīties prof. Dr. Edgars Andersons, doktorands Kārlis Kangeris, prof. Dr. Juris Silenieks un prof. Dr. Vaira Viķe-Freiberga. Par Vatikāna kolokvija labu norisi gādāja prof. Dr. Rafaēls Farīna. Kolokvija dalībniekus pieņēma pāvests Jānis Paulis II, kuŗa ierosmē kolokvijs arī bija radies.

Kolokvija dalībniekiem bija iespējams piedalīties arī Laterāna izrakumu apskatē. Šeit bija savā laikā viesojušies no Baltijas bīskapi Teodorichs un Alberts un 1215. gadā arī lībju karalis Kaupo. Te 1300. gadā bija ieradušies arī senās Zemgales sūtņi, lūdzot pāvesta atbalstu pret Livonijas ordeņa varmācībām.

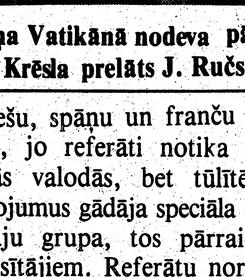

Laikraksta kantorim:

sludinājumi, abonementa maksājumi, laikraksta piegāde un adrešu maiņas

466 - 1514

NJUJORKA

● Jūnija mēneša Latviešu biedrības sapulcē negaidīts pārsteigums bija biedrības priekšniekam R. Eglem veltīta 80 gadu dzimšanas dienas atcere. To klusībā bija noorganizējusi izrīkojumu komiteja F. Liepiņa vadībā. Par ēdieniem maksāja biedrība, dzērienus pirka paši svinētāji. Vicepriekšsēde M. Saueršteine sveica jubilāru, cildinot viņa sasniegumus. R. Egle pirmo reizi par biedrības priekšnieku ievēlēts 1952. gadā, pienākumus pildot četrus gadus. Viņš noorganizēja biedrības nama fonda balles ar skaistumkaralienes vēlēšanām, kur dažreiz bija 14—16 kandidātes. Vēlāk biedrība atzina, ka namu nevajaga iegādāties, par sakrāto naudu tā tagad īrē telpas DV namā Bronksā. R. Egle bija pirmais no jaunieceļotāju vidus, kas kļuva par šīs biedrības priekšnieku. Viņš to pilda tagad pēdējos desmit gadus. Sarīkojumā bija ieradušies iepriekšējie priekšnieki J. Straume, kas bija sešs gadus priekšnieks, un Č. Lācis ar trīs gadu darbību. A. Homičs priekšnieka amatu pildīja desmit gadus, bet viņš vairs nav dzīvo vidū. Sapulcē apmeklētāju skaits bija krietni lielāks nekā parastajās reizēs. **Vk.**

Sarīkojumu Kalendārs

8. novembrī Kalvis 35 darbības gadu atceri atzīmē ar koncertu.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 28. SEZONAS KONCERTI

1. novembrī, sestdien, Castle Frank High School, Jēkaba Graubiņa skaņdarbu koncerts, veltīts komponista 100. dzimšanas dienas atcerei. Piedalīsies Toronto dziesmu vienības.
25. novembrī, otrdien, Jane Mallett Theatre, vijolniece Rasma Lielmane.
21. janvārī, 1987. g., trešdien, Toronto universitātes Walter Hall Edgars Kariks, flauta un Māra Biezaite, klavieres, abi no Austrālijas.
2. aprīlī, ceturtdien, Jane Mallett Theatre, Olga Grike, mecosopráns no Vankuveras.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

9. augustā, plkst. 15.00 DV Druvas dārza svētki Lorelas Kalniņos.

MEŽCIEMS

2. augustā pl. 18 Rudzpuķu sarīkojums ar gleznu, rokdarbu izstādi, loteriju un laimes aku. Deja ar Girgensona mūziku.

RAIBĀ NEDĒĻA

Tačere: ,,Vai jūs ziniet, par ko runājat?''

TAČERE PAMĀCĪJA MALRŪNIJU

Pagājušajā nedēļā britu premjēre Margrieta Tačere iegriezās Kanadā, lai Vankuveras pasaules izstādē apmeklētu lielisko Lielbritanijas pāviljonu, kas ik dienas saista tūkstošiem starptautiskās tirdzniecības lietpratēju ievērību.

Atceļā uz Londonu Tačere Montrealas tuvumā Mirabeles lidlaukā tikās ar Kanadas ministru prezidentu Braienu Malrūniju.

Britu ārlietu ministrija jau iepriekš bija informēta, ka Malrūnijs mēģinās pārliecināt Tačeri par to, ka ar nesaudzīgām saimnieciskām sankcijām ir jāpanāk Dienvidafrikas problēmas radikāls atrisinājums. Kanadas baznīcas arī bija nosūtījušas uz Dienvidafriku anglikāņu archibīskapu T. Skotu, kas saviem ticības brāļiem Kanadā arī sludināja saimniecisko sankciju nepieciešamību, lai likvidētu Botas valdību.

Šis Kanadas svētulis droši vien nezināja, ka aiz melno dumpinieku mugurām stāv neviens cits kā antikrists, kas tagad pieņēmis Gorbačova vārdu.

Tačere atklāti bija vairākkārt deklarējusi, ka tā ir pret jebkādām sankcijām, kas būtu vērstas pret Dienvidafriku, jo šo sankciju dēļ politiskā plāksnē nekas nemainīsies, un sankciju smagums uz savām mugurām būs jāiznes tiem, kas cīnās pēc savām tiesībām. Viņa uzskata, ka problēmu atrisinājums Dienvidafrikā ir jāmeklē pacietīgu sarunu ceļā.

Pretēji Malrūnijam un viņa tuvākiem padomdevējiem Tačere ir labi informēta par Dienvidafrikas iekšpolitiskās krizes patiesiem iemesliem. Britu slepenajam dienestam ir pārbaudīti pierādījumi, ka Botas valdības gāšanas kampaņu un stratēģiju patiesībā vada Kremļa financētā Dienvidafrikas komūnistu partija,kas darbojas Afrikas nacionālā kongresa vārda aizsegā.

Te jānorāda, ka Dienvidafrikas lielākās melnās cilts vadonis Mangosutu Butelezi (Buthelezi) ir pret revolucionārām pārmaiņām un piekrīt Tačeres ieteiktam sarunu ceļam.

Pēdējā gada laikā Botas valdība ir jau atcēlusi daudzus aparteida ierobežojumus. Pasaules liberālā prese tajā pašā laikā noklusē to, ka Dienvidafrikā radikālo melno teroristu akcijās visvairāk cieš viņu pašu rases iedzīvotāji. To konstatēja arī britu ārlietu ministrs Džefrijs Hau (Howe) savā nesenajā diplomātiskā misijā Melnajā kontinentā.

Kanadas ministru prezidenta Malrūnija popularitāte no krasta līdz krastam gada laikā ir noslīdējusi neticami zemu. Varbūt tur savi nopelni ir nepildītiem solījumiem, piecu ministru demisijai, bet, šķiet, visvairāk paša Malrūnija izdarībām parlamentā. Te jāievēro, ka viņš sāka valdīt ar vēl nepieredzētu vairākumu federālajā parlamentā, kur viņa partijai bija 211 vietas, liberāļiem — 40 un sociālistiem 28. Šā mēneša sākumā izdarītā Sabiedriskās domas pētīšanas institūta aptaujā konstatēts, ka vēlētāju vairums izteicis vilšanos tagadējā ministru prezidentā. Šīs vilšanās rezultātā šodien 42 proc. vēlētāju nobalsotu par liberāļiem, bet tikai 34 proc. par konservātīviem un 28 par sociālistiem.

Butelezi — par sadarbību un sarunām.

Kanadas latvieši, kas lika tik lielas cerības uz konservātīvo partiju, ir rūgti vīlušies. Ar Dešēna kaŗa noziedznieku vajāšanas komitejas nodibināšanu Malrūnijs ievadīja raganu medības Kanadā, lai izpatiktu skaitliski mazai minoritātei. Bez latviešiem šajās raganu medībās nepamatoti apvainojumi bija jācieš arī citām Austrumeiropas tautām, kas cīnās par savu valstu atbrīvošanu no komūnistu jūga.

Kad Tačere Mirabeles dialogā pateica Malrūnijam, ka sankcijas pret Dienvidafriku būtu lielākā aplamība, Malrūnijs brīdināja, ka britu premjēres stingrā nostāja var būt par iemeslu britu kopvalsts iestādījuma iziršanai.

,,Lai tā arī būtu'', Tačere atcirtusi. Jau tagad vairākas Afrikas valstiņas ir atsaukušas savu līdzdalību priekšā stāvošās Britu kopvalsts sporta spēlēs.

Var rasties jautājums, kādēļ Malrūnijs ir tik ļoti nodarbināts ar Dienvidafrikas problēmām, jo viņa paša partijai gada laikā tepat Kanadā ir sakrājusies vesela problēmu jūra. Te jāievēro, ka Malrūnija ieceltais Kanadas sūtnis Apvienotās Nācijās — izbijušais Ontario provinces sociālistu līderis Stīvens Luiss ir nepārtraukti saskatījis Dienvidafrikā pasaules lielākā ļaunuma perekli. To, ka Pad. savienībā vēl lielākā postā atrodas nevainīgu cilvēku miljoni, šis zīda zeķu sociālists nespēj aptvert.

ŠEVARDNADZE LONDONĀ

Pēc vairāku gadu pārtraukuma pirmo reizi britu ārlietu ministrs Londonas lidlaukā sagaidīja Pad. savienības ārlietu ministru Ševardnadzi. Pasaule jau aizmirsusi, ka tā bija Tačere, kas no Lielbritanijas, acis nepamirkšķinot, padzina 31 Kremļa diplomātu, ko skotlendjards bija pieķēris spiegošanā.

Ševardnadze ieradās ar smaidu sejā un mājastēvi viņu nogādāja privātai apspriedei ar premjēri Tačeri. Šajā dialogā skarta arī atbruņošanās problēma, pie kam lielākā vērība veltīta ķīmisko ieroču likvidēšanai.

Briti domā, ka Pad. savienības ārpolitikas faktiskais vadītājs tagad ir bij. sūtnis Vašingtonā Anatolijs Dobrīņins. Paklausot Dobrīņina ieteikumam, ASV ārlietu ministrs Šulcs atstāja Maskavā sūtņa amatā līdzšinējo Hartmani, kas jau bija sasaiņojis ceļa somas, lai dotos atpakaļ uz Ameriku. Dobrīņins esot teicis, ka ar Hartmani Vašingtonas un Maskavas sarunas došot labākus rezultātus. Nav šaubu, ka ne tikai Dobrīņins un Hartmans, bet arī Ševardnadze mēģina novērst pēdējos šķēršļus, kas vēl stāv ceļā paredzētai Rēgena un Gorbačova tikšanās iespējamībai vēl šogad.

Fergija un Andrjū gatavojas spožām kāzām.

Londonā Ševardnadze Tačerei nodeva arī Gorbačova ielūgumu ciemoties Maskavā. Lietpratēji domā, ka tā būs pēdējā apspriede pirms Rēgena un Gorbačova tikšanās.

Zīmīgā kārtā šajā politisko rotaļu laikā Maskavā bija ieradies arī bij. ASV prezidents Ričards Niksons. Pirms došanās uz Maskavu Ričards esot ticies ar Roniju, un droši vien viņa misija nebūs tikai privāts apciemojums, kā viņš to preses pārstāvjiem centies iestāstīt. Niksons slavējis arī komūnistu un amerikāņu veikalnieku kopīgi noorganizētās Labā prāta sporta spēles Maskavā. Šajās spēlēs padomju sportisti pārsteidza skatītājus, izveidojot no rokā turētiem karodziņiem milzu Ļeņina portretu. Rēgena portrets vēl nav tur parādījies. Niksons par šīm pundurolimpiskām—politiskām spēlēm izteicies, ka arī viņš dažreiz esot zaudējis un dažreiz vinnējis. Labi informēti padomju diplomāti domā, ka Niksona ierašanās ir izmēģinājuma balons varbūtējas detantes restaurēšanai.

KĀZAS BRITU KARAĻNAMĀ

Visa Lielbritanija jau dzīvo sava karaļnama gaidāmo kāzu drudzī. 23. jūlijā Vestminsteres abejā princis Andrjū mainīs gredzenus ar savu līgavu Saru Fergusonu, kuŗas izdarības ir padarījušas to populāru tautā un viņa ieguvusi Fergijas vārdu.

KARSTĀKĀ VASARA

Toronto Latviešu dziesmu svētku viesi, piedaloties gājienā uz kopkoncerta vietu, 5. jūlijā nezināja, ka šī diena bija karstākā pēdējo 25 gadu laikā. Temperātūra pārsniedza 34°C robežu. Kamēr koristi soļoja smagajos vilnas brunčos un cieši nopogātos svārkos, torontiešu vairākums meklēja glābiņu pludmalēs un vēsu ezeru ūdeņos. Nepieredzēts karstuma vilnis piemeklēja arī Britu Kolumbiju un Savienoto valstu dienvidus daļu.

Vasaras karstumā.

Inženierim mežkopim Alfredam Kabzemam 75 gadi

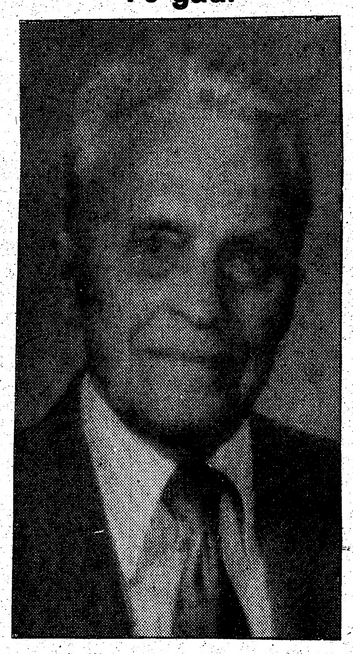

Vienam no rosīgākajiem mežkopjiem trimdā rūjenietim Alfredam Kabzemam 20. jūnijā apritēja 75 mūža gadi. Kā ilggadējam mežkopju biedrības Šalkone senioram viņa rosme izpaužas brīvajā pasaulē izkliedēto mežkopju vienošanā.

Pirmās gaitas pēc LU un LA mežkopības nodaļas beigšanas iezīmējās darbā mežsaimniecības materiālu pārstrādāšanas rūpniecībā, bet kopš iecelošanas 1947.g. Kanadā, Saskačevanas provincē, līdz 1984.g. noritēja mežsaimniecības darbā, kāpjot no mežziņa palīga līdz mežu inventārizācijas daļas vadītāja amatam. 1976.g. A. Kabzems pensionējās, bet kā konsultants mežsaimniecības jautājumos vēl darbojas Saskačevanas provinces mežsaimniecības nozarē un vietējā cellulozas rūpniecībā.

Jau studiju gados A. Kabzems vasarās strādāja dažādos mežrūpniecības darbos. Turpat 50 gadi devuši jubilāram bagātīgu pieredzi visās mežsaimniecības darba nozarēs. Savus novērojumus un atziņas viņš ietērpis daudzos rakstos latviešu trimdas mežsaimniecības žurnālos — Meža Šalkās un Meža Vēstīs. A.Kabzems pazīstams arī kā mežsaimniecības rakstu autors 20 techniskām mežsaimniecības publikācijām angļu valodā.

Viņa sabiedriskais darbs iezīmējas Šalkones 16 gadu vadībā un līdzdalībā Kanadas mežkopju organizācijās.

Jubilāram nekas nav nācis viegli un nepelnīti. Jau jaunībā cīnoties pēc izglītības, viņš iepazīstas ar daudzajiem darba veidiem — 2 gadi matrozis uz tirdzniecības kuģiem un kaŗaklausības laiks ar virsnieka vietnieka pakāpi noslēgumā. Viņa darba gaitas ir vienmēr neatlaidīgi gājušas uz augšu — no koku pludinātāja līdz zāģētavas vadītājam Liepājā un mežu inventārizācijas daļas vadītājam Kanadā.

Ar 1985. gadu jubilārs pārcēlās uz dzīvi Viktorijā, Britu Kolumbijas provincē. A. Kabzems vēl vienmēr saglabājis savu latvietību un labestību, kas atmirdz, tiekoties ar darba kollēgām sanāksmēs un latviešu lielajos svētkos.

Edgars Peniķis

Aizvesto piemiņas atcere

ČLOA rīkotais aizvesto piemiņas atceres sarīkojums notika 15. jūnijā Latviešu namā. Svētbrīdi vadīja prāv. V. Vārsbergs.

Uzrunu teica ČLOA pr-dis A. Kandrovičs. Viņš nolasīja Rutiņas U. grāmatā rakstīto: ,,Nakts bija tumša un baisa. Tumšajos vagonos dzirdēja kliedzienus, raudas; bija tik bezgala drūmi, liekas, ka visa Latvijas zeme šonakt dreb asarās un mokās. Atvadoties no mūsu mīļās zemes — lūpas čukstēja mīļo vārdu Latvija''.

Aktā runu teica pazīstamais literatūrvēsturnieks Ojars Jēgens. Viņš iepazīstināja klausītājus ar Viktora Eglīša grāmatiņu, kas sarakstīta un kur notēloti Pļaviņu koncentrācijas nometnes notikumi jau 1919. g., ar nosaukumu Zvēru Dārzā. Tātad aizvešanas sākušās jau toreiz un tās sauktas par ķīlnieku ņemšanu, jeb, kā viņš saka — sabāza zvēru dārzā.

Sekoja koncerts. A. Žilinska Aizmirstā kapsēta — klavieru solo atskaņoja Valdis Treimanis. Pēc tam mecosoprāns Laimdota Gleške-Anšmite dziedāja patriotiskas dziesmas, E. Brusubārža I — Svešumā (K. Zāles) un A. Kalniņa — Vērdzenes dziesma (A. Niedras). Sekoja divas tautas dziesmas: Kurzemīte nabadzīte, sabalsojis A. Ūdris jun. un — Ak tu manu grūtu mūžu, aranžējis J. Vītols. V. Mežezera Trimdinieka satikšanās un V. Moras Vēstule Gaujai izjusti deklamēja Smaida Osis.

Klausītāji pašu māju mākslinieku vērtīgo sniegumu ļoti atzinīgi novērtēja. **A. Zaube**

Dziesmas Dieva slavai

Čikagas ev. lut. Ciānas draudzes koris jau tuvu pie 80 gadiem kalpojis dažādām draudzes vajadzībām. Dziedātāji un diriģenti daudzajos gados mainījušies. Ar 1973. gadu, kad diriģēšanu pārņēma Rūdolfs Kalnmals, koris piedalījies visos dziesmu svētku un arī dziesmu dienu koncertos un rīkojis arī pats gadskārtējus koncertus.

Ģimenes dienā, 11. maijā notika šī gada koncerts. Dziedātāju sastāvs ļoti labs, ap 60 dziedātāju, krāšņām vīriešu balsīm. Koncerts iesākās ar draudzes ērģelnieka spēlētu preludi. Prāvests Vilis Vārsbergs ievadīja ar Svēto rakstu lasījumu un lūgšanu.

Koris programmu iesāka ar G. Yonga Alelujā, spēcīgo varenību pēl pastiprināja klavieŗu un ērģeļu pavadījumi. Dziedājums ritmiski precīzs un niansēts. Tāpat spoži izskanēja Ed. Baštika Esmu gaisma pasaulē. Tās abas diriģēja Rūdolfs Kalnmals.

Jaunajai diriģentei Silvijai Kļaviņai-Barshney izdevās panākt vajadzīgo vieglumu V. Baštika dziesmā Tēvs, kas zemi skaistu dari; to pašu var reikt par R. Kalnmala diriģēto V. Baštika Gaismiņai austot.

Visās šajās dziesmās koris pārliecināja ar tīru intonāciju un ritmisku precīzitāti.

Mecosoprāns Laimdota Anšmite skaistā plūdumā un ļoti iejūtīgi dziedāja V. Ozoliņa Māmulīt, māmulīt un V. Vištelja Mūžības vēji labā sadarbībā ar pianisti Zintu Zariņu. Koncerta turpinājumā koris dziedāja A. Ābeles Lūgšanu un J. Vītola Kalna spredīķi, ar L. Anšmites solo dziedājumu. Vīru koris saskanīgi dziedāja iemīļoto dziesmu — M. Jones Brīnišķā zeme.

Arī klausītāji dabūja mācīties dziedāt — viņiem iemācīja mazo O. Skillinga dziesmu Tevi teicam. Pēc vairāku reižu nodziedāšanas Dieva slava skanēja kā milzīgs koris.

Marta Cakare

RM

ROSAR-MORRISON

FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

NSM

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Līgas K. Streipas

Easy way to
LATVIAN

An audio course of beginning Latvian

Iznācis!
Tūliņ dabūjams! Moderns veids, kā mācīties latviski:

Cietos vākos iesaiņots sešu 90-minūšu audiokasešu komplekts, kam klāt 280 lappušu grāmata. Kasetes ieskaņojis ALT Bostonas ansamblis.

Tikai $39.95 (+ 10% sūtīšanas izd.)

Pasūtinājumi adresējami un čeki rakstāmi
Easy Way to Latvian,
7012 Church Street, Morton Grove, IL 60053,
tālr. (312) 965-3646.

JAUNA GRĀMATA

— divu autoru:

KALDEJA ARUMA un
AUSTRAS BALKAS
pasakas bērniem un
pieaugušiem

BURVĪBU SAKTA

J. Balka grafiskais ietērps un ilustrācijas. Dzilnas izdevums.
Cena $ 7.00
Grāmatnīcās, vai J. Balks,
6065 N. Westnedge Ave.
Kalamazoo, MI. 49007. U.S.A.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

LK Kalifornijas loceklis

Itn. Teodors Sīlis

aizgāja viņā saulē 1986. gada 15. jūnijā.

Tēvzemei un brīvībai

Uz redzēšanos draugs...

Latvju Kaŗavīrs

Gaŗezera padomes sēde

Par padomes priekšsēdi ievēlēja O. Cakaru, par priekšsēža vietnieku L. Grendzi, par valdes priekšsēdi G. Strautnieku, par sekretāri Ritu Kubuliņu, par sekretāra palīgu un juridisko lietu kārtotāju — J. Meiju. Nometņu nozares vadītājs palika līdzšinējais — V. Zemesarājs.

Tā kā līdzšinējais administrators I. Kildišs izbeidz darbu ar 1. jūniju, viņš pateicās padomei, biroja darbiniekiem, talciniekiem un visiem, kas atbalstījuši viņa darbu. Novēlēja labas sekmes jaunajam administrātoram H. Šamilam.

Gaŗezera vasaras vidusskolas direktrise G. Michele ierosināja sākt Gaŗezera dievkalpojumus vienu stundu vēlāk — pl. 11:00, jo skolnieki svētdienas rītā ir miega badā. Ierosinājumu atbalstīja arī čikagieši, jo tur laika zona ir vēl 1 stundu agrāka nekā Mičiganā. Padome pieņēma šo ierosinājumu.

Sarīkojumu daļas vadītāja Daira Langena-Kalnāja bija iesniegusi ierosinājumu rīkot visas gleznu skates Kalpaka zālē. Padome pieņēma arī šo ierosinājumu.

Nākamā padomes sēde notiks 12. jūlijā pl. 12:00 Kalpaka zālē. Gaŗezera revīzijas komisija konstruējās šādi : priekšsēdis A. Tīdemanis, sekretārs A. Dravnieks, loceklis A. Rieksts. **A.D.**

MIRUSI SILVIJA GRAUDA

Pēc īsas un grūtas slimības Sv. Džozefa slimnīcā Ann Arborā, Mičigenā, 26. maijā mirusi Silvija Grauda, dzim. Rudzīte. Dzimusi Rīgā 1940. gada 2. martā. Kopā ar vecākiem Sigurdu un Elzu Rudzīšiem viņa iecelojа ASV 1949. gada oktobrī un apmetās uz dzīvi Detroitā.

Viņa bija viena no pirmajām Detroitas latviešu skolas absolventēm, ar uzslavu beigusi Highland Parka junioru kolledžu un Veines universitātē ieguvusi BS gradu bioloģijā. 1971.g. ieguvusi mastera gradu bioloģijā. 1963. gadā devusies laulībā ar Dzintaru Graudu.

Silvija Grauda ilgus gadus strādāja Mičigenas universitātes cukurslimību pētniecības centrā par direktora vietnieci, 18 gadus vadot šī centra laboratoriju.

Sieviešu profesiju organizācijas Ann Arboras kopa sakarā ar Silvijas Graudas pētniecības darbu viņu 1980. gadā izraudzīja par izcilāko sievieti šinī gadā.

Silvija Grauda darbojās Detroitas Abavas gaidu vienībā par gaidu vadītāju un vienības priekšnieci.

Piemiņas svētbrīdi Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes baznīcā 30. maijā vadīja māc. V. Līventāls, piedaloties māc. L. Vīksnem un Dr. H. Volfam.

Pēdējos atvadu vārdus teica no Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes priekšnieka vietnieks A. Stepe, no Latviešu apvienības Detroitā — priekšnieks E. Lizlovs, no Abavas 30. gaidu vienības — vadītāja I. Sīpola, no Latviešu skolas — pārzine A. Lenša un arī Ann Arboras sieviešu profesiju organizācijas pārstāve.

Par aizgājēju sēro vīrs, dēls Aldis, māte un piederīgie.

ČIKAGA

● Čikagas Sv. Jāņa draudzes ārkārtas sapulcē 22. jūnijā piedalījās 142 draudzes locekļi.

To atklāja draudzes priekšnieks V. Tums, lūgšanu teica māc. A. Liepkalns. Par sapulces vadītāju ievēlēja V. Tumu. Sapulcē piedalījās arī LELBA's priekšnieks prāv. V. Vārsbergs, kas pārstāvēja Vidienes apgabala prāvestu J. Turku. Viņš nolasīja prāv. J. Turka rakstu, adresētu draudzes priekšniekam V. Tumam ar norādījumu: sakarā ar Latvijas baznīcas satversmes 104—106 paragrafu no Jūsu 1986. g. 22. jūnija ārkārtas sapulces darba kārtas neapspriest un izņemt 2. darba kārtas punktu (par mācītāju darbu).

Pēc prāv. V. Vārsberga paskaidrojumiem un norādījuma, tad arī par 2. darba kārtas punktu netika ne runāts, ne lemts. Par Sv. Jāņa un Sv. Pāvila draudžu apvienošanos pēc lietišķīgām pārrunām, kuŗās piedalījās V. Tums, māc. A. Liepkalns, J. Kalniņš, A. Kārkliņš, H. Riekstiņš, Dr. L. Nīkure u.c., V. Tums sniedza tuvākus paskaidrojumus par apvienošanās gaitu, kas ir jau paveikts. Notikušas vairākas apspriedes, no katras draudzes piedaloties priekšniekam un priekšn. vietniekam. Turpmāk paredzēta plašāka dalībnieku piedalīšanās, apspriežot apvienošanās jautājumu. Draudzes priekšn. V. Tums nolasīja apgabala prāvesta J. Turka rakstu, kas būtu darāms, lai apvienošanos panāktu savstarpējā saprašanās un iecietības garā. Cerot, ka ar Dieva palīgu viss izkārtosies labi, lai sāktos Dieva svētīts darbs. Tuvākus paskaidrojumus par apvienošanos sniedza prāv. V. Vārsbergs. Šī darba veikšanai ievēlēja komisiju. Aizklāti balsojot, pēc nodoto balsu skaita ievēlēti: A. Grabažs, A. Birkens, G. Blumbergs, A. Gaikis, I. Rungule, Z. Poruks, P. Velbergs, kandidātos palika E. Veidemanis, R. Kalunds un K. Vanags.

Komisijā vēl ietelp draudzes priekšn. V. Tums un māc. A. Liepkalns. Dažādos jautājumos pārrunāja Kr. Barona skolas telpu pirkšanas iespējas un atbalstīšanu. Par to tuvākus paskaidrojumus sniedza Kr. Barona skolas padomes priekšsēdis U. Pūliņš. Visumā izskanēja doma, ka skola ir jāatbalsta, tāpat kā tas ir bijis līdz šim. Arī telpu pirkšanai jāpiešķir līdzekļi. Sapulce noritēja lietišķīgā un saprašanās garā. **A.Z.**

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

SV. KATRĪNAS

● Latviešu 45 g. sēru dienu 14. jūnijā latviešu saime kopā ar lietuviešiem un igauņiem atzīmēja ar svinīgu dievkalpojumu katoļu katedrālē. No latviešiem bija aicināti draudzes mācītājs Jānis Prauliņš, brīvmākslinieks komponists I. Sakss un Daugavas vanadžu koris Senatne. Pēc visu triju tautību nacionālo karogu ienešanas baznīcā ievada spredikti teica māc. J. Prauliņš; tam sekoja igauņu mācītājs, un visu dievkalpojumu vadīja katedrāles priesteris. Skaisti, svinīgi skanēja Senatnes un lietuviešu koris. Dievkalpojums bija kupli apmeklēts. Pēc karogu iznešanas visi pulcējās pilsētas nama priekšā, kur pilsētas galvas pārstāvis šo dienu proklamēja par baltiešu sēru dienu. Karogi, uzsaukumi angļu valodā un izdalītās skrejlapiņas atgādināja kanadiešiem šās dienas nozīmi Baltijas tautām un gribu turpināt cīņu par šo tautu neatkarību. Sv. Katrīnu Baltijas komitejas priekšsēdis Pēteris Vasariņš atklāja šo demonstrāciju. Pēc tam igauņu un lietuviešu pārstāvji runāja par mūsu tautu skarbo likteni Baltijas valstīs. Sekoja federālās un provinces valdību pārstāvju, Sv. Katrīnu aldermaņu, kā arī ukraiņu un poļu delegātu runas un vēlējumi Baltijas valstīm būt brīvām un neatkarīgām. Pēc parakstīšanās pilsētas valdes viesu grāmatā šī ievērojamā sēru dienas atcere beidzās. vietējais laikraksts par šo baltiešu sēru dienas norisi bija ievietojis aprakstu un fotografiju pirmajā lappusē. **Z.**

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. māja 769-6950.

20. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

27. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19 dievkalpojums dievnamā.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cāliša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

20. jūlijā pl. 10 dievkalpojums; pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

27. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē. Bērnu svētki Sidrabenē, dievnamā dievkalpojuma nebūs.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

20. jūlijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

27. jūlijā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

3. augustā dievkalpojums nenotiks.

10. augustā pl. 12 Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums Tālavā.

17. augustā pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

24. augustā pl. 11 Kapu svētki Alistonas kapos.

31. augustā dievkalpojums nenotiks.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 33 Christie Str., Toronto, Ontario, M6G 3B1. Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

20. jūlijā pl. 10 draudzes dievkalpojums, māc. A. Dūmiņš.

27. jūlijā pl. 10 draudzes dievkalpojums.

3. augustā pl. 10 draudzes dievkalpojums.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

3. augustā pl. 11 Kapu svētku dievkalpojums Lundys Lane kapsētā.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl. 13.30 baznīcā.

20. jūlijā pl. 19 dievkalpojums.

27. jūlijā pl. 19 dievkalpojums.

3. augustā pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

17. augustā pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

31. augustā pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

DIEVKALPOJUMI ĀRPUS MONTREALAS

20. jūlijā pl. 11 Tērvetes nometnes dievkalpojums.

23. jūlijā (trešdien) saulrieta laikā Tērvetes nometnes svecīšu dievkalpojums.

27. jūlijā pl. 11 Tērvetes nometnes jauniešu nedēļas dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pētera baznīcā).

20. jūlijā pl. 11 Kapu svētki Beechwood kapsētā, 55. sekcijā. Dziesmu lapiņas. Lietainā laikā baznīcā.

27. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Sprīdīšos. Dziesmu lapiņas.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

Mūžībā aizgājis mūsu draugs

Ernests Mellups

dzimis 1902. gada 8. martā Cēsīs,
miris 1986. gada 6. jūlijā Toronto.

Tālu prom no dzimtās zemes,
Ilgu mūžu staigājot,
Lai Tev gaŗā ceļa galā,
Svešā zeme mieru dod.

Piemiņā paturēs
Liepiņu ģimene

Dižvīra dzīves ceļš

Juristam un sabiedriskam darbiniekam Rūdolfam Turkam 9. jūnijā piepildījās 85 gadi, atzīmējot arī 55 gadus politiskā un sabiedriskā darbā un 54 gadus laulības dzīvē.

Turks dzimis Kursīšu pagasta Bāliņu mazsaimniecībā. Viņš 1919. gada janvārī iestājās Latviešu izglītības biedrības vidusskolā Rīgā, ko vēlāk pārdēvēja par 2. Rīgas pilsētas vidusskolu, un 1921. gadā to beidza. Skolas laikā kopā ar brāli iestājušies Rīgas komandantūras skolnieku rotā, veicot sardžu dienestu frontes aizmugurē. Pēc vidusskolas beigšanas iestājās Latvijas universitātes ķīmijas fakultātē, vēlāk pāriet uz tieslietām, maģistra gradu ieguvis 1932. gadā. Iestājies korporācijā Talavija.

Līdztekus studijām ar 1924. gadu sācis strādāt Latvijas Senātā kā jaunākais tiesu amata kandidāts, bet ar 1927. gadu Rīgas apgabaltiesā kā vecākais tiesu amata kandidāts, pa laikam izpildot arī miertiesneša pienākumus. Pēc juridiskās izglītības nobeigšanas bijis pagaidu miertiesnesis Rīgā, pēc tam Rīgas apgabaltiesas viceprokurors. Politikā piesaistījies Latvijas jaunsaimnieku un sīkgruntnieku partijai. Precējies ar Ludmilu Austrumu 1932. gada 18. jūnijā.

Vēlāk darbojies par viceprokuroru Jelgavas apgabaltiesā. Šinī laikā Turks bija 16. Jelgavas aizsargu pulkā tieslietu darbvedis un uzņēmās pulka Sporta kluba priekšnieka pienākumus, attīstot aktīvu sporta darbību un gūstot labus panākumus dažādos sporta veidos. Apbalvots 1938. gadā ar Aizsargu nopelnu krustu.

Kādā draudzīgā sarunā ar Jelgavas aizsargu pulka komandieri Turkam ir neparasts ieteikums. Ja izrādītos, ka Latvijas bruņotajiem spēkiem nebūtu iespējams pretoties kādas varas pārspēkam, tad vajadzētu sagatavot iespējas apdraudētiem cilvēkiem paglābties un tā aizkavēt to iznīcināšanu. Šī saruna nonākusi līdz valdības aprindām; Turks no Tieslietu ministra H. Apsīša saņem rīkojumu, ka viņam viceprokurora amats jāatstāj, nesaņemot nekādus paskaidrojumus. Vēlāk ministrs A. Bērziņš kā vienīgais no valdības locekļiem šo padomu izmantoja, kaut viņš toreiz bija pret šādu ierosinājumu. Ar 1939. gadu Turks strādā par advokātu Jelgavā, bet 1940. gada beigās viņam paziņoja, ka advokāta darbība jāizbeidz. 1941. gada 14. Jūnija naktī Bulduros, Rīgas jūrmalā, arestēja un deportēja uz Pad. savienību sievu Ludmilu, 7 g. v. dēlu Tālivaldi un pusotra gada veco meitu Asnati. Abi bērni Sibirijā aizgāja bojā, bet sieva ar bojātu veselību 1954. gadā atgriezās Latvijā. Izmantodams arestētāju nemākulību, Turks izlec pa savas darba vietas logu un aizbēg uz Slokas mežiem, kur sagaida kaŗa sākumu; 1941. gada 1. jūlijā viņš atgriežas Rīgā.

Turks 1944. gada oktobrī uzņemas Tēvijas apgāda vadību. Šo laikrakstu toreiz iespieda 25.000 eksemplāros, pie kam 12.000 avīzes nosūtīja latviešu leģionāriem, bet pārējos atstājot Kurzemes iedzīvotājiem. Kaŗa pēdējās dienās Turks ar laivu nokļuva Zviedrijā, kur strādāja laikraksta „Latvju Vārds" redakcijā, atbalstot latviešu leģionāru bada streiku, kad tos paredzēja izdot krieviem. Pēc tam divas reizes nokļūst Holandē, tad Vācijā. Savus novērojumus viņš apraksta „Latvju Vārdā".

Rūdolfs Turks 1947. gada rudenī matrikulējas Tībingenas universitātē doktora grada iegūšanai. Pēc tam viņu ieceļ par DV organizācijas pilnvaroto franču zonā. ASV ieceļo 1952. gadā, apmetoties Ņujorkā un strādājot būvniecībā. Turku 1954. gadā ievēlēja par Ņujorkas DV apvienības priekšnieku. Viņš daudz strādāja pirmā DV nama uzlabošanas darbos Elmhurstā un vēlāk tagadējā nama pārbūves Bronksā. Viņš arī piedalījies Latviešu kaŗa invalidu apvienības īpašuma Rota uzlabošanas darbos Katskilu kalnos.

Sieva Ludmila ieradās Ņujorkā 1966. gadā. Viņa pēc izsūtījuma bija atgriezusies Latvijā un saņēmusi izceļošanas atļauju. Vīrs ar sievu satikās pēc 25 gadiem.

Rūdolfs Turks 1980. gada februārī piedzīvoja trieku. Gribas spēks darbojās, varēja arī parunāt, bet ķermeņa kustības bija paralizētas. Ar lielu gribas spēku un neatlaidīgu darbu, Turks pamazām atguva kustības brīvību, kaut solis vairs nav tik straujš kā jaunākos gados.

Rūdolfs Turks bieži redzams latviešu sarīkojumos. Pēc referātiem viņam vienmēr ir jautājumi, piebildes, ierosinājumi vai papildinājumi. Viņš aktīvi piedalījies politiskā darbā. Sākuma gados Amerikā viņš darbojās Jaunsaimnieku un sīkzemnieku partijā. Vēlāk, kad latvieši veidoja republikāņu klubu, viņš bija viens no nedaudzajiem latviešiem, kas iestājās demokratu klubā, lai tur atbalstītu latviešu lietas. Ar 85 gadiem viņš kļuvis mierīgāks un rāmāks, bet arvien vēl interesējas par pasaules un latviešu politiku.

V. Irbe

Latviešu teātris

(Turpinājums no 7. lp.)

Augusts Mitrēvics (vēlāk darbojās Augsburgas un Eslingenas teātrī), Kārlis Veics, Lilita Bērziņa un citi talanti. Ievērojams DT dekorātors bija Oto Skulme. No lielākiem uzvedumiem var atzīmēt: Raiņa Uguns un nakts ar Jāņa Kugas dekorācijām, Raiņa Spēlēju, dancoju. Šuberta Trejmeitiņas ar prof. Paulu Saksu, Zīverta Āksts (1938. g.), Lagerlefas Gesta Berlings (kur aktieŗi arī dziedāja dziesmu Tas trakais kavalieŗu gads). Dailes teātrim bija liela nozīme aistētiskās kultūras nostiprināšanā un publikas teātŗa gaumes izaudzināšanā.

Latvijā teātŗi bija arī Liepājā, Jelgavā, Daugavpilī un citās pilsētās. Latviešu tauta ļoti mīlēja teātri. Vācijā nometņu laikos viss tika improvizēts. Amerikāņu zonā Eslingenas teātris brauca trīs nedēļu tūrēs ar brezentu pārklātā smagajā mašīnā, ko darbināja ar koka gāzi. Piekāpē bija dekorācijas. Angļu zonā bija Mērbekas teātris, bet angļu zonā bija vienmēr pārtikas trūkums, nebija ko ēst. Fuldā, tikai trīs km no krievu robežas, teātris darbojās sagrautās telpās, kur visapkārt bija gruveši.

Tagad latviešu teātŗi ir visās trimdas zemēs, bieži tie sasnieguši profesionālo līmeni. Arī trimdā latvieši mīl teātri. Jaunu aktieŗu audzināšanai Gaŗezerā bija 10 dienu teātŗa kursi. Tādi ir paredzēti arī turpmāk. Nobeigumā E. Tauriņa-Mintika laida apkārt V. Damberga monografiju par Jelgavas teātri, kur bija daudz uzņēmumu no Goldini komēdijas Melis — arī Elza Tauriņa Rozauras lomā.

A. Dravnieks

Kas tic Dēlam, tam ir mūžīgā dzīvība. Bet, kas Dēlam neklausa, tas dzīvības neredzēs, bet Dieva dusmība paliek uz viņa. (Jāņa ev. 3:36).

Bezmaksas kristīgu litereātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. M1S 1Z6.

SAVIENOTĀS VALSTIS

DETROITA

● Aizvesto atceri ievadīja dievkalpojums 14. jūnijā plkst. 19 Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes baznīcā mācītāja Valtera Līventāla vadībā.

15. jūnijā plkst. 12 Lietuviešu kultūras centrā bija rīkots un labi apmeklēts piemiņas sarīkojums ar galveno runātāju ASV senātoru Donaldu Rīgli (Riegle).

Aktu ievadīja Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes mācītāja Valtera Līventāla lūgšana, kam sekoja ASV himna. Aktu ar uzrunu atklāja Baltiešu komitejas priekšsēdis Kestutis Miskinis, kas arī iepazīstināja publiku ar viesiem — tautību pārstāvjiem un arī ar galveno runātāju senātoru Donaldu Rīgli, pieminot, ka nesen notikušā Amerikas latviešu apvienības kongresā senātoram piešķirts „goda latvieša" tituls.

Savā runā senātors atstāstīja, ka piedalījies Baltā namā līdz ar baltiešu organizāciju vadītājiem, kad prezidents Rēgens paraksījis Baltijas brīvības dienas proklamāciju. Gaŗākā pārskatā senātors pieskārās Baltijas valstu un tautu likteņiem un aizrautīgi aicināja turpināt pasāktās tradicijas, kopt savu valodu un nemitīgi cīnīties par savām tiesībām. Visam tam senātors apsolīja savu atbalstu. Tāpat aicināja jauno audzi censties pēc izglītības, un vispāri uzstādīt dzīvei augstus un lielus mērķus un cīnīties, lai tos sasniegtu. Vairākas reizes senātora runu pārtrauca spontāni aplausi; runas beigās klātesošie pieceļoties aplaudēja.

Vēl Baltijas tautas sveicināja ukraiņu organizāciju pārstāvis M. Dobroļskis; sevišķi aizrautīgu sveicinājumu un solidāritātes apliecinājumu Baltijas tautām nodeva poļu pagrīdes cīnītāju vārdā Dr. J. Sobčinskis.

Pārtraukumam sekoja koncerta daļa, kuŗā Lara Sīpola atskaņoja vijoles solo F. Lista Mierinājums, Devon Saule-Dietz sniedza klavieŗu solo M. Klementi Sonāta, un bass-baritons Raimonds Tralla nodziedāja Toivo Kuūlas Rudens noskaņu un Hermana Kanda Bēglis.

Pēc priekšnesumiem nolasīja Mičigenas gubernātora J. Blančarda proklamāciju, pieņēma rezolūciju un kopīgi nodziedāja visu triju Baltijas valstu himnas.

A.D.

GAŖEZERS

● Milvoku DV vīru koŗa un Kalamazū vīru koŗa koncerts notika 24. maijā Kronvalda zālē. Tagad jau kļuvis par tradiciju, ka pēc Gaŗezera sapulces vakarā koncertē apvienotais Milvoku un Kalamazū vīru koris diriģentu Roberta Zuikas un Ernesta Brusubārža III vadībā. Jaunums šoreiz bija tas, ka bija arī vēl trešā diriģente, Lorija Vuda (viņai tēvs amerikānis, māte latviete; tas esot mātes nopelns, ka viņa tik labi runājot latviski, L. Vuda izteicās Latvija Amerikā līdzstrādniekam). L. Vuda lieliski ietekmē kori: „Veči labāk dzied, kad priekšā stāv meitene," izteicās kāds zinātājs. L. Vuda diriģēja divas dziesmas: E. Melngaiļa Bija man vienas rozes dēļ, kā arī E. Stota Ganu meita, kas bija jāatkārto. E. Brusubārdis III diriģēja vienpadsmit dziesmas, bet R. Zuika trīs visgrūtākās, ieskaitot J. Vītola Uguns milna, kā arī nobeidzot koncertu ar J. Norviļa Pulkveža atgriešanās, ar E. Brusubārža III klavieŗu pavadījumu.

K. Lietiņa Tikai viena dziesma tenora solo dziedāja Pēteris Lielzuika. Atzīmējot komponista J. Norviļa 80 gadu dzimšanas dienu, programmā bija piecas Norviļa dziesmas. Bija daudz aplausu un ziedu, par ko koris pateicās ar 3 piedevām.

A.D.

Nellija Griķis,

Tūjas pag. Griķos, Latvijā,

meklē brāli

Aleksandru Ķiparu,

Nikolaja dēlu, dzimušu 1922. gada 18. decembrī.

Pēdējā vēstule 1952. gadā no Beļģijas. Varbūt izceļojis tālāk uz aizjūru. Ja kādam būtu zināms, kur viņš dzīvo vai kas ar viņu noticis, tad lūdzu rakstait **Mrs. Z. Pumpurs, 6552 Ralph Ave, Niagara Falls, Ont., L2G 4H6, Canada.**

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

LŪGUMS

kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1986. g. abonementa maksas, kas redzamas maksāšanas zīmē katrā laikr. numurā.

Nikolajs Seglenieks

Tvaika kumeļš

Pirmo tvaika lokomotīves vilktu vagonu rindu pa dzelzs sliedēm iesvētīja 1825. gadā Anglijā. Satiksme starp pilsētām Stokton-Darlington bija atklāta. Pirms dzelzceļa projektēšanas bija daudz protestu un dažādu iebildumu. Anglijas parlamentā bija iesniegts šāds raksts:

,,Lokomotīve izspļaus sodrējus un pelnus, kas nogulsies abpus dzelzceļa sliedēm kā plata melna sega, kas iznīcinās visu, kā augus, tā zāli. Lokomotīves ar saviem tvaikiem un trokšņiem pārbaidīs ne vien zirgus, bet visus mājlopus. Govis novājēs un pārtrauks dot pienu. Vistas pārtrauks dēt olas.

Drāžoties lokomotīves ar garo vagonu rindu radīs tādu vēju, kas dzelzceļa apkārtnē nolauzīs kokus un izraus krūmus ar visām saknēm. Un gaisa spiediens iespiedīs sienas visām tuvākām celtnēm un mājām un apgāzīs tuvumā esošos cilvēkus.

Vai valdībā noteicošās personas ir padomājušas par briesmām, kādas var rasties, vilciena sliedes izliekot cauri mežiem? Dzelzs sliedes ir vilinoša manta, un ja nakts laikā kāds tās nozog, tad nevēlos domāt par to katastrofu, kāda notiks, ja vilciens iedrāzīsies mežā.

Braucējiem draud vēl citas briesmas. Brīdī, kad vilciens uzsāk ripot, braucējus grūdīs uz aizmugures sienu, un kad vilciens apstāsies, tad cilvēkus sviedīs uz priekšu, kas atlīdzinās cietušajiem nelaimes gadījumos?''

Tā ir lieciba, ka ne tikai tagad ir paraža protestēt pret visiem jauninājumiem. Tādi bijuši arī aizgājušās pagātnes dienās.

Satiksmes jauninājumu neviens nespēja apturēt. No Anglijas dzelzceļi izplatījās pa Eiropas centrālajām valstīm un drīz sasniedza arī cara valdības Krieviju.

Interesanti atzīmēt, ka pirmā dzelceļa līnija Latvijā izbūvēta 1860. gadā. Tā šķērsoja Latgali. Par to satiksmi vadīja no Krievijas galvaspilsētas Pēterburgas līdz Latvijas robežai — Rītupei, tad tā stiepās tālāk uz dienvidiem līdz Zemgales stacijai, kas bija robežpunkts ar Poliju, un devās tālāk līdz Polijas galvaspilsētai — Varšavai. Kad šī līnija bija nobeigta, uzsāka līniju Maskava - Rīga. Latvijas territorijā būves darbi ilga piecus gadus, tos nobeidza 1866. gadā, kad no Rīgas varēja braukt uz Maskavu. Pēc tam izbūvēja Rīgas - Jelgavas līniju un citas līnijas. Dzelzceļus cara laikā būvēja ne iedzīvotāju vajadzībām, bet ņemot vērā, kas krievu valdībai bija nepieciešams transportam. Pirmā pasaules kara laikā kā krievi, tā vācieši izbūvēja Latvijā vairākas jaunas līnijas gan stratēģiskām, gan saimnieciskām vajadzībām.

Likās, ka latvieši bija tik sapratīgi, ka tiem nevajadzēja rokas grāmatas un instrukcijas par to kā izmantot jauno satiksmes līdzekli. Es tādas neesmu ne redzējis, ne dzirdējis par tām. Vagonos pie sienām gan bija izkārti norādījumi, ko nedrīkst darīt: nedrīkstēja spļaut uz grīdas, izliekties pārāk tālu pa logu, lai neizkristu, un nedrīkstēja neko izsviest pa logu, sevišķi degošus priekšmetus, kā papirosu galus. Vēl bija aizliegts lietot tualetes, vilcienam stāvot stacijās.

Turpretim Zviedrijā 1872. gadā bija izdoti noteikumi un pamācības braucot vilcienā — Ceļojuma noteikumi braucot pa dzelzceļu. Tur ir desmit gaŗas nodaļas, kuŗas lasāmas kā kuriozitāte, lasāmas ar smaidu. Šeit būs īss izvilkums:

1. Vecais noteikums, ka braucējiem jābūt siltāk apģērbtiem nekā gājējiem un jātniekiem, ir attiecināms uz vilcienā braucējiem. Vilcieni uzsāk tālus braucienus agri no rtiem, kad vēl ir auksts, un bieži nobeidz braucienu vakarā, kad arī ir auksts un ir nakts salna. Vilcienā nevar izvairīties no caurvēja, kas ļoti ietekmē pasīvi sēdošos. Ir ieteicams ņemt līdz kārtīgu segu, ar ko apsegties. Otrs noteikums ir, ka kājās jābūt siltiem apaviem, kas nodrošina kārtīgu asins cirkulāciju. Stacijās ieteicams izkāpt, lai kājas izkustinātu. Vilcienā braucot, ieteicams kāju pirkstus kustināt zābakos vai botēs.

2. Veselībā vājākiem braucējiem bieži reibst galva vai uznāk vēmiens. Šī nelaime ir grūti novēršama. Ir iesakāmi daži padomi. Ja galva reibst, tad jāpārsēžas tā, lai seja būtu brauciena virzienā. Ieteicams neskatīties caur logu ārpusē. Ir labi, ja pirms brauciena nepiepilda māgu ar ēdienu, bet tukša māga arī nav laba. Ir ieteicams iedzert glāzi saskanvīna vai liķieŗa.

3. Par ļoti neveselīgu parādību uzskatāma lasīšana brauciena laikā. Vagona kratīšanās rada acu un smadzeņu satricinājumu un pārpūlēšanos. Tas braucējs, kas savu acu uzmanību pievērš citiem braucējiem, iegūst lielāku prieku un labsajūtu nekā tas, kas lasa grāmatu.

4. Kas vēlas sargāt savas acis, vilcienam iebraucot tunelī, lai acis aizveŗ, vai skatās uz leju, uz grīdu, jo acis tā labāk jūtas, pārejot no gaismas uz tumsu un otrādi.

Braucējiem, kas sēž pie loga, jāuzmanās no lokomotīves ogļu putekļiem, kas aplido vilcienu. Ja acīs iekļūst ogļu putekļi, tad nedrīkst acis berzēt. Acis aizvērt un acu ābolus kustināt vertikālā virzienā, lai nepiederīgie putekļi salasās acu kaktiņos, kur tos izņemt ar saslapinātu nēzdoga galu vai ar kaut ko citu.

5. Lai gan bijuši daudzi brīdinoši gadījumi, braucēji tur pirkstus starp durvīm. Brīdī, kad aiztaisa vagona durvis, braucēji kārto savas mantas un ar vienu roku pieturās nevietā. Ja roku pirksti tiek saspiesti, tad tiem nav nekāda glābiņa. Jāatceras, ka no vilciena nedrīkst izkāpt, pirms tas nav apstājies. Vagonu ārpusē ir stabi un koku zari, no tiem jāuzmanās, tāpēc neliekties ārpus loga.

6. Ja gadījumā sēdvieta ir vagonā ar bremzes ierīci, tad nedrīkst uz tās atspiesties. Bramzējot vilcienu, uz šo ierīci var atsist mugurkaulu.

7. Tas nav tik patīkami, bet ieteicams braukt, sēžot ar muguru braucamajā virzienā. Ja gadījumā vagons izlec no sliedēm vai strauji bramzē, tad braucējs netiek sviests uz priekšu un nesasitās, bet ar muguru atspiedīsies pret sienu, kas aizsargās no nelaimes.

8. Ja vilciena gaitā mana kaut ko naparastu, nelaimi nesošu, tad tūlīt pacelt kājas virs pretējā sēdekļa. Pieredze māca, ka nelaimes gadījumā tā var pasargāt kājas no smagiem ievainojumiem. Nelaimes gadījumā vagonu iekšpuse tiek saspiesta un braucējs tā var izglābties no lielākas nelaimes.

9. Jautājums: ko darīt, kad nelaime notikusi, ir grūti atbildēt. Vai tūlīt skriet ārā no vilciena, vai palikt savā vietā? Tas atkarājas no apstākļiem. Šausmīgās nelaimēs jāmēģina būt aukstasinīgam un savu darbību darīt ar prātu. Nelaimes gadījumā varbūt ir labāk palikt savā vietā, jo tad ir vairākas iespējas izglābties. Ja gadījumā izvēlas izlēkt no vilciena, tad jālec iespējami tālu, un vilciena virzienā.

10. Beigās izsakāms vēlējums, lai vagona kupejas būtu apsildītas un labi ventilētas. Lai vilcienā būtu laba signālierīce, ar kuŗu var dot signālu lokomotīves vadītājam. Un vajadzētu radīt fondu katastrofā cietušajiem. Ir zināms, ka Vācijā ir sabiedrība — Thuringia, kas atrodas Erfurtā, kur par niecīgu samaksu var apdrošināties astoņu dienu braucienā ne vien pa dzelzceļu, bet arī ar kuģiem un ekipāžām. Nelaimes gadījumā piederīgie saņem tomēr kādu atlīdzību.

Šie vairāk nekā simts gadu vecie noteikumi braucējiem vilcienā lasāmi ar tādu pašu izbrīnu kā simts gadus vecas ārstniecības grāmatas.

Latvieši dzelzceļu satiksmi uzskatīja gaišākā, pozitīvākā nozīmē. Lokomotīvi latvieši sauc par ,,tvaika kumeļu'', kas skan tik jauki pēc ,,melni nospiedošām'' zviedru satiksmes pamācībām.

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais tēvocis

Arvīds Zaķītis

dzimis 1897. gada 12. jūnijā Rīgā,
miris 1986. gada 17. jūnijā Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

pameita Jugita ar ģimeni Kanadā,
padēls Ēriks ar ģimeni ASV,
draugi Kanadā un ASV,
radi un draugi mīļajā Latvijā.

Aūgšā aiz zvaigznēm
Tur tiksies reiz mīļi,
Tie, kas šeit pasaulē
Šķirušies būs:
Dvēsele skatīsies dvēselē dziļi, —
Mūžīgā skaidrībā mieru tie gūs!

Pēc ilgas slimošanas Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā

Irene Bērziņš, dzim. Edolfs

dzimusi 1907. gada 30. martā Zūru pagastā,
mirusi 1986. gada 2. jūlijā Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

vīrs Arvīds un dēls Vairis Kanadā

Dievs ir mūsu patvērums un stiprums,
tiešām spēcīgs palīgs bēdu laikā.
46-2 Ps.

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00, " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00, " $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi
125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Māris Bišofs Ņujorkā dažādiem amerikāņu izdevumiem illustrē rakstus. Viņš bija zīmējis vāku žurnālam Time, kas tirgū parādījās 30. jūnijā. Mēnesi iepriekš viņa zīmēts vāks bija žurnālam The New Yorker.

● Ap 300 latviešu 26. jūnijā Vatikānā piedalījās pāvesta Jāņa Paula II pieņemšanā. To vidū bija arī sirmais pulkvedis A. Silgailis, bet no Ņujorkas piedalījās mācītājs Richards Zariņš, Dr. Jānis Kļaviņš ar dzīvesbiedri Minjonu, A. un I. Puķīši, A. Skara, A. Auzere, E. Bērziņa, J. Vītols, S. Pudans, Dr. I. Marovska un citi, bet no Mančestras Klementīne Bērziņa.

● Pēc 4. jūlija Ņujorkā, Brīvības statujas tuvumā atsāks nacionālitāšu priekšnesumus. Latviešiem tāda uzstāšanās paredzēta 23. augustā no pl. 3:30 līdz 4:30 pēcp. Latviešus pārstāvēs Bostonas tautasdeju grupa L. Āboliņas vadībā. Šī grupa uzstājās arī iepriekšējā gadā. Ariāna Liepiņa no Toronto dziedās un spēlēs kokles solo. Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Longailendas koris dziedās tautasdziesmas diriģentes Irenes Upeniece-Jasutas vadībā, bet par norisēm informēs Dr. Izolde Ziversa-Preisa. Šinī nedēļā notiks arī baltiešu jaunatnes sanāksme. Sanāksmes dalībnieki apsolījuši sarīkojumu ne vien apmeklēt, bet tur arī piedalīties.

● Vasarā Ņujorkas latviešu aktīvitātes pilsētā samazinās. Parasti Ņujorkas latviešu luterāņu draudzei svētdienās ir trīs vai pat četri dievkalpojumi, vasarā notiek tikai viens. Darba laiks draudzes kancelejā samazināts. Sarīkojumi nav paredzēti arī citām organizācijām. Sabiedriskā darbība vasarā pārceļas uz Katskilu kalniem, draudzes lauku īpašumā un LKIA īpašumā Rota. Draudze nometnē paredzējusi dievkalpojumu brīvā dabā katru svētdienu, bet nedēļu nogalēs būs dažādi sarīkojumi. **Vk.**

DETROITA

● Apspiesto Tautu komiteja Detroitā rīko gadskārtējās pusdienas svētdien, 20. jūlijā, pl. 18 Ukraiņu kultūras centrā, 26601 Ryan Rd., Warren, Mičiganā.

Galvenais runātājs būs ASV senātors Donalds Rīgls (Donald Riegle). Pieteikšanos pieņem D. Rudzītis un A. Deksnis. **A.D.**

MILVOKI

● Visu Milvoku draudžu kopējā sēru dievkalpojumā 14. jūnijā Kristus draudzes izkārtojumā svētrunu teica māc. V. Rumpēteris. Dievkalpojumā piedalījās māc. L. Zuševica, bet ar dziesmām apvienotais Milvoku koris dirigenta G. Blaumaņa vadībā. Altāru ar sarkanbaltsarkaniem ziediem bija greznojušas Milvoku vanadzes.

Svētdienas rītā vanadzes nolika ziedus pie komūnistu upuru piemiņas zīmes, kur svētbrīdi notirēja māc. L. Zuševica. E. Mintika-Tauriņa skandēja patriotisku dzeju, bet A. Bolšteins nolasīja K. Skalbes aizvestajiem veltītu dzejoli.

Piemiņas zīme pie Milvoku Latviešu nama uzcelta par Viskonsinas latviešu saziedotiem līdzekļiem, un to atklāja pag. gada 14. jūnijā.

Šovasar visām trim Milvoku latviešu luterāņu draudzēm būs kopēji dievkalpojumi. **V.J.**

● Ziemas sarīkojumu posmu noslēdzot koris kopā ar Kalamazū vīru kori iepriecināja ar skaistu kopkoncertu pavasara sezonas ievadam diriģentu Roberta Zuika un Ernesta Brusubārža III vadībā.

Nedēļu iepriekš abu koņu kopkoncerts notika Gaŗezerā, gūstot atzīstamas sekmes un klausītāju sumināJumus.

Koncerta pirmajā daļā dzirdējām J. Norviļa Aglonu, J. Cīruļa Koklētāju, E. Dārziņa Mirdzi kā zvaigzne, K. Lietiņa Tikai viena dziesma ar Pētera Lielzuikas solo un vareno J. Vītola Uguns milnu dir. R. Zuika vadībā.

Koncerta otrai daļai bija izraudzītas tautasdziesmu apdares.

Trešajā daļā bez citām dziesmām dzirdējām arī J. Norviļa Pulkveža atgriešanos, Ern. Brusubārža III klavieŗu brāzmainā pavadījumā. Klausītāju atsaucības bija vētraina pēc katras dziesmas, bet diriģenti skopojās ar atkārtojumiem, izņemot E. Melngaiļa Bij man vienas rozes dēļ un J. Norviļa Jāņu laiks, kuŗas kopkoris atkārtoja. Daudz ziedu vanadzes pasniedza abiem diriģentiem un koņu priekšniekiem Pēterim Austriņam un Ārim Peniķim.

Sekojot ilggadējai tradicijai, A. Peniķis pasniedza grāmatas DV vīru koŗa dziedātājiem Mārtiņam Kalniņam par 5 gadu kalpošanu koŗa dziesmai, Uldim Muižniekam par 20 gadiem, Viktoram Zālītim par 30 gadiem un Voldemāram Mušam par 25 gadu dziedāšanu korī. **ep.**

ČIKAGA

● Ērgļa skauta pakāpi ieguvis 17 gadu vecais Ronalds Meirens, Ivara un Hedvigas dēls, Ilinojas 6 skautu vienības loceklis. Rakstiski Ronaldu apsveica ASV prezidents Regens, ASV viceprezidents Bušs, Ilinojas senatori Diksens un Saimens, Ohaijo senators Glens, astranauts Armstrongs, ASV kaŗa skolas Vestpointā priekšnieks ģen. Skats, Ilinojas Gubernators J. Tomsons, Čikagas pilsētas galva H. Vašingtos, Ilinojas štata sekretārs Gim Edgars, State Attorney R. M. Daley, kongresa loceklis Dan Rostenovskis, U.S. Navy Rear Admirals C. R. Larson, daži Čikagas pilsētas valdes locekļi un citi. Jāpiezīmē, ka šis centīgais jaunietis nāk no sešu bērnu lielas ģimenes. Labas sekmes turpmākiem nodomiem.

● Pirms Sv. Jāņa draudzes ārkārtas sapulces notika dievkalpojums Vuddeiles dievnamā Sv. Pāvila draudzes izkārtojumā. Tanī piedalījās kupls skaits dievlūdzēju. Piemērotu un pārdomātu svētrunu teica māc. U. Cepure, norādot, ka šis laiks mums visiem palicis labi atmiņā ar Jāņu svinēšanu un dabas krāšnumu, vai tas bija dzimtenē, vai svešumā. Tāpat viņš uzsvēra kristīgās ticības nozīmi, kas sakrīt ar mūsu Jāņu dienas svinēšanu un apustuļa Jāņa lielo pazemību, kā to darīja mūsu Pestītājs Jēzus Kristus. Mācītājs arī aizlūdza par mūsu tautas likteni dzimtenē, lai reiz tur atkal valdītu brīvība, tāpat arī par svešniecībā esošiem mūsu tautas locekļiem. Ērģeļu pavadījumus spēlēja Valdis Treimanis. **A.Z.**

Sietlas latviešu jaunieši ar jauno karogu piedalījās baltiešu protesta demonstrācijā.

Ar jauno karogu 14. jūnija demonstrācijās

DV Ziemeļrietumu apvienības valde un vanadžu kopa dāvināja Latvijas karogu Sietlas latviešu jauniešu kopai. Karogu bija gatavojusi Lūcija Sietiņa, neprasot par to atlīdzību. Ar šo dāvinājumu DV apvienība Ziemeļrietumos vēlējās pasvītrāt DV organizācijas ciešās saites ar mūsu jaunatni.

Karogu Sietlas latviešu jaunatnes pārstāvjiem Pēterim Elfertam un Valdim Graudam 12. jūnijā Sietlas latviešu centrā pasniedza DV Ziemeļrietumu apv. priekšnieks Austris Ķirsis un vanadžu kopas priekšniece Alise Felzenberga. A. Ķirsis norādīja, ka karogs ir tautas vienības un valsts neatkarības un brīvības simbols. A. Felzenberga novēlēja mūsu jauniešiem šo karogu reiz aizvest mūsu brīvajā un neatkarīgā Latvijā.

Ar jauno karogu Sietlas latviešu jaunatnes apvienība pirmo reizi izgāja baltiešu tautu 14. jūnija holocasta atceres demonstrācijā pie ASV federālās valdības ēkas Sietlā. Demonstrāciju organizēja nesen nodibinātā Sietlas Baltiešu komiteja. Latviešu saimes pārstāvji komitejā ir Pēteris Elferts un Tālis Jaundālderis. Komitejas locekļi demonstrantiem izsniedza jau iepriekš sagatavotus plakātus ar piemērotiem saukļiem; plīvoja visu Baltijas valstu karogi.

Demonstrāciju vēroja Sietlas lielākā laikraksta pārstāvis, kas demonstrantus arī fotografēja. Sietlas lielā radiostacija pagaŗo ziņojumu par demonstrāciju un 1941. g. 14. jūnija notikumiem Baltijas valstīs noraidīja jau 14. jūnija agrā pēcpusdienā. **A. Ķ.**

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidos šogad plašāk atzīmēja aizvesto piemiņu, kas risinājās divu dienu ietvaros. 14. jūnija vakarā notika dievkalpojums Faith Luth. Church baznīcā, ko vadīja māc. J. Mednis. Dziedāja luterāņu draudzes koris un divas solo dziesmas I. Medne, ērģeles spēlēja A. Sveķe. Nākošajā dienā pēc dievkalpojuma Latviešu biedrības namā notika laicīgs akts, kuŗu organizāciju padomes uzdevumā atklāja Latv. b-bas priekšnieks A. Grīnbergs, bet turpmāko programmas norisi pieteica B. Maine. Nodziedāja Dievs, svētī Latviju. Dzejoļus skandēja latviešu skolas bērni Anna Felkere, Ēriks Lūsis, Anita Veceziediņa un Jānis Dārznieks. Sēru dienas piemiņas runu teica J. Riekstiņš, pakavējoties pie traģiskajiem notikumiem 1941. g., kad mūsu dzimtenē notika pirmās masveidīgās deportācijas, netaupot ne sievas, ne bērnus, no kuŗiem daudzi drīz vien aizgāja bojā. Vēl dzejas un prozu lasīja agrāk beigušie latv. skolas audzēkņi Valdis Zušmanis, Vanda Dauksta, Ingrīda Zirne un Daina Pastare. Beigās programmas izpildītājiem pateicās A. Grīnbergs, tie saņēma pavasarīgus ziedus, un visi kopīgi nodziedāja Dievs, sargā mūsu tēvu zemi. Čaklās biedrības dāmas apmeklētājus pacienāja ar maizītēm, cepumiem un kafiju.

● 17. jūnijā savā dzīves vietā miris Hugo Ķerpe, dzimis 1904. g. 31. augustā Cēsu pagastā. Beidzis Pasta telegrafa departmenta noorganizētos kursus un strādājis Rīgā radio un telegrafa nozarē. Kaŗa dienestu izpildījis Latvijas kaŗa flotē uz kaŗa kuģa Virsaitis, kur beidzis instruktoru kursus. Bijis dienesta braucienā ar preču kuģi Argentinā, veicot radiotelegrafista pienākumus. ASV ieceļojis un ilgāko dzīves posmu nodzīvojis Grand Rapidos, būdams nodarbināts mēbeļu rūpniecībā. Darbojies: Latviešu biedrības valdē un revīzijas komisijā, draudzes padomē, bijis latv. skolas padomes priekšsēdis, ilgus gadus dziedājis korī, vēl piedaloties pensionāru biedrībā. Grūti pateikt, kas viņu visvairāk dzīvē saistījis — latviešu dziesma, bumbu spēles (futbols) vai vienkārši darbošanās prieks. Ieceļošanas sākuma gados futbolam nodevies ar lielu entuziasmu, trenējot šinī pilsētā latviešus un citu tautību spēlētājus. Daudz piestrādājis draudzes lauku īpašuma izveidošanas darbos, tāpat jaunā Latviešu biedrības nama celšanā, būdams arī medību un zvejas cienītājs. Ar cieņu var runāt par H. Ķerpes latvisko stāju, dažkārt atklāti sakot, kas citiem varējis nepatikt, bet daudzi par to varējuši būt iepriecināti.

Nelaikim veltīts svētbrīdis notika 20. jūnijā. Zagmana apbēdīšanas namā, kur to vadīja māc. V. Frīcsone, dziedāja latv. koris — dir. Rob. Zuika. Izvadīja uz Vūdlavna kapsētu, kur draudzes un Mežvidu vārdā atvadījās māc. J. Mednis, no Latviešu biedrības — B. Maine, Bēru fonda — A. Valdmanis, pensionāru biedrības — A. Tālberga un ar dzeju L. Ēriņa, no Latviešu koŗa — A. Judovics, draugu vārdā — U. Kalējs sen. Sēro sieva un meita ar ģimeni. Latviešu biedrībā bija rīkots bēru azaids. Nelaikis bija ALA mūža biedrs un Latvijas Brīvības fonda dalībnieks. Bērinieki skaitā tuvu pie 150, varēja nodot ziedojumus ziedu vietā par labu Minsteres latviešu ģimnazijai, kā to bija aizgājējs vēlējies. **V.Z.**

Edgars Pētersons

Varoņlomā bez grima

Pēc Sarkanā kolosa vadības nonākšanas Michaela S. Gorbačova rokās, jaunais komūnisma imperijas elks sešus mēnešus varēja spoguļoties saziņdienesta zvaigznes atstarojuma eksaltācijā. Visavienības televīzija rēgulāri pārraidīja Gorbačova brālīgās kopjūtības izpausmes attiecībā pret Varenplašās bezkrāsaino proletāriātu, un laikraksti un žurnāli veicīgi iemūžināja viņa cherubа smaidu visā pasaulē. Sajūsmas uzplūdums, šķiet, bija loģiski pamatots, jo enerģiskais 54 gadu vecais Gorbačovs nepārprotamā kārtā iezīmēja veselīgu atraisīšanos no Kremļa senīlajiem dižvadoņiem, kam turpat desmit gadus bija ļauts veidot Padomijas likteņus.

Michaela ,,Lielā'' personības kulta mūžs gan izrādījās pārāk īss — daudzinātais smaids ātri izplēnēja un labsirdības imitācijas vieplī uzradās nepielūdzamas bardzības iezīmes: cilvēku pamattiesību neievērošana un pozitīvu pārmaiņu trūkums izceļošanas politikā, kā arī nevēlēšanās kaut ko nozīmīgu iedzīvināt ekonomisko un politisko reformu jomā.

Gorbačova minstināšanās, tikai pēc triju nedēļu klusēšanas tautai paziņojot par eksploziju Černobiles atomenerģijas spēkstacijā, atsauca atmiņā Josifa Staļina bēdu laikus, kad Padomijas ļaudīm neattaisnojamā kārtā noklusēja visu, kas tautu tēva vērtējumā varētu negātīvi iedragāt komūnisma nenovēršamās uzvaras apsolījumu kapitālisma norieta ielejā. Skaidrības gan vairs netrūka, ka Gorbačovs nebija Kenedija kaluma liberālisma paraugs, ko centās uzburt Rietumu preses samierināšanas politikas priesteri vispasaules apjomā. Bet ja tā, tad kas īstenībā ir šis vienlīdzības utopijas ,,brīnumbērns''?

To bez naida un kaislībām mēģina atbildēt Gorbačova biografiskas analizes autors Zhores A. Medvedjevs, agronoms un politisks disidents, ko 1973. gadā izraidīja no Padomju savienības. Nenoliegdams Gorbačova personības piemīlīgumu un prāgmatisko mērķtiecību, Medvedjevs ir mazāk pārliecināts par Kremļa jaunā pavēlnieks vadības talantu. Gorbačovs esot intelliģents karjērists, kas savas godkārības un aklās laimes dēļ ielavījies lielās skatuves krustugunīs.

Laimīgas sagadīšanās dēļ Gorbačovs 1950. gadā atstāj dzimto Privonoje pilsētiņu Ziemeļkaukazā, lai studētu tieslietas Maskavas universitātē. Zemnieka dēls labi iederas dižās gaismas pils kvotu sistēmā — tā rekrūtē ideoloģiski pieņemamus studentus no strādnieku un zemnieku ģimenēm, izņemot buržuazijas intellektus un žīdus. Pēc studiju beigšanas jaunceptais jurists nolemj piebiedroties visuvarenās partijas organizātoru pulkam. Šīs daudzsološās karjēras kaldināšana Kaukazā nozīmē ,,motīvēt'' atpalikušo kollektīvās lauksaimniecības sistēmu, lai tā spētu īstenot gadskārtējos plānus.

Neatlaidīgo censoni ievēro Fjodors Kulakovs, vietējais komūnistu dūzis un vēlākais politbiroja loceklis, kas atbildīgs par Sarkanās paradīzes lauksaimniecību. Kopsolī ar Kulakova politiskajām uzvarām pieaug arī Gorbačova politiskā nozīme. 1970. gadā, tikai 15 gadus pēc universitātes beigšanas, viņš iesēžas partijas vadītāja krēslā, pārzinādams Stavropoles apgabalu, līdz ar to papildinādams Padomijas ,,superizlasi'' 39 gadu vecumā. Astoņus gadus vēlāk Gorbačova panākumu auseklis pēkšņi iemargojas Maskavas padebešos, pārņemdams lauksaimniecības resoru no bijušā mentora Kulakova, kas paspējis (tieši laikā!) nogulties mūža miegā pie tēviem.

Analizējot Gorbačova dotumus, Medvedjevs nespēj viņu ierindot vērā ņemamu domātāju katēgorijā, kuŗu individuālitāte norobežojas no caurmēra ļaužu ievirzes sekot pūļa populārām ,,atziņām''. — Gorbačova pārāk izreklamētā barības līdzekļu nodrošināšanas programma 1982. gadā neatnesa jaunu pavasari Padomijas akūto problēmu pārsātinātā lauksaimniecībā.

Jāsecina, ka Gorbačova rūpīgi koptais draudzības loks attiecībās ar partijas nozīmīgajiem funkcionāriem Aļekseju Kosīginu un Juriju Andropovu, domājams, daudz iedarbīgāk rosināja viņa straujo kāpšanu pa panākumu stāvajām kāpnēm nekā viņa apšaubāmā izcilība valsts vadības mākslā.

Medvedjevs Gorbačovu ierindo sevišķi laimīgo individu katēgorijā, jo, piemēram, viņa katastrofālā neveiksme 1982. gada programmas īstenošanā Gorbačovu neizlingoja no politbiroja ,,svaidīto'' pulciņa. Viņu paglāba Leonida Brežņeva aiziešana viņsaulē, kas izraisīja daudz ,,degošākas'' problēmas Padomijas organizātoriskajā struktūrā. Secinājums: Brežņeva, Andropova un Konstantīna Čerņenko nāve it kā liktenīgā 2,5 gadu atstarpes iznīcības plaujā radīja milzīgus sarežģījumus, uz kuŗiem komūnistu hierarchija bija pilnīgi nesagatavota, bet pavēra Gorbačovam nesapņotas politiskas iespējas un izdevības.

Pārņēmis vadību, Gorbačovs nekavējās ar politbiroja atsārņošanu no vecās Brežņeva kliķes. Kaut arī tie nebija nekādi trīcoši veči (smagās industrijas šefs Grigorijs Romanovs, piemēram, bija Gorbačova paaudzes reprezentants!), tāpat ne Brežņeva ielikteņi, viņi pārsvarā bija Staļina laika klasifikācijai atbilstoši vadītāji, kam korupcijas lāsts bija asinīs. Tie visi ir nogājuši no skatuves. Kopš nākšanas pie varas, Gorbačovs ir atbrīvojies no trim politbiroja locekļiem, reizē fokālās varas centram sagādājot četras jaunas sejas.

Nav jālauž šķēpi par jauno seju piederību un lojālitāti pašam Gorbačovam, jo faktiski tie ir tā saucamie technokrati, kas par savu karjēru ir parādā, līdzīgi Gorbačovam, tādiem mentoriem un aizstāvjiem, kādi bija Kulakovs un Andropovs. Līdzšinējās pārmaiņas radušās Gorbačova ,,kollektīva'' plānošanas rezultātā, un tikai izņēmuma gadījumos pārmaiņas izraisījis Gorbačovs individuāli.

Kā grupa jaunie ir labāku izglītību baudījuši un ceļojumos vairāk iepazinušies ar pasaules plašumiem. Līdz ar to viņi ideoloģiski ir bīstamāki pretinieki Brīvās pasaules demokratijām, salīdzinot ar Kremļa varenajiem pirms Gorbačova ēras. — Medvedjevam izdevies pasauli iepazīstināt ar īsto varoņlomas tēlotāju pašreiz, sevišķi akcentējot brīžus, kad apdzisuši lielās skatuves prožektori.

Mūžībā aizsaukts mūsu sirsnīgais ilggadīgais draugs

Ernests Mellups

dzimis 1902. gada 8. martā Cēsīs,
miris 1986. gada 6. jūlijā Toronto.

Un ja Tev svešumā jāaiziet bij'
Uz lielo un pēdējo dusu,
Pats Dievs Tev pagalvī ieaudīs
Sapni par dzimteni klusu.

Mīļā piemiņā paturēs
Jēkabs un Zenta Strēlnieks

Arvīda Harju

mums vairs nav.

Gribēju tālajos laukos vēl iet —
Satumsa nakts...

Piemiņā paturēs
draugi un paziņas

Mūžībā aizsaukts mūsu kluba ilggadīgais biedrs

Jānis Dubrovskis

dzimis 1903. gada 2. februārī Barkavā,
miris 1986. gada 6. jūlijā Toronto.

Viņu piemiņā paturēs
Toronto Latviešu
Mednieku un makšķernieku klubs

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Grāmatas dāvanām

Arno Teivens — Latvijas Dzirnavas $39.00
A. Ceichners — Latvijas bolševizācija 1940—1941 $27.00
K. Siljakovs — Mana atbilde II $16.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking $12.00
K. Bachmanis — 1905. gada revolūcijas cīņu un sodu dienās ..... $ 9.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa 40.00
I. Vīksna — Neviens mūs nedzird $12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums ..... $ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti ..... $ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis ..... $ 6.60
A. Lūsis — DP 15.00
Garīgs apskats II $15.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā $18.00
A. Šilde — Valstsvīri un Demokrati $21.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares $27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām $12.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas $12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm $24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III $42.00
Rūgtais Apinis — 58 ..... $ 5.00
O. Perro — Vēstures veidotāji $20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs $12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm $12.50
Latvija — sienas kartes $12.50
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums ... $15.00
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez. $13.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns ... $12.00
Priekulieši — Atceres $42.00
K. Osis — Uz utopiju tilta $13.00
Sp. Paegle — Kā Latvijas valsts tapa ..... $ 9.00
P. Kalniņš — Mugursoma 30.00
O. Perro — Holmas cietoksnis 20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās — slēgta no 15. jūnija līdz 15. septembrim.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
Sestdienās — slēgta no 15. jūnija līdz 15. septembrim.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905

Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

LIDOJUMS UZ RĪGU 1986.G.
APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ „LATVIJA"
ASV pasažieri grupai var pievienoties Nujorkā.
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI UN TALLINA
Visām grupām 16 dienas Rīgā.

Riga—Groups 1986:
9) Sep. 5 — Sep. 24, Can.$2400.-(US$1850.-)

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.
Individuāli izkārtojams saīsināts uzturēšanās laiks Rīgā.
Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Tūrē ieskaitīts:
lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:
ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9
TEL.: (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows 534-2926
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 536-5794

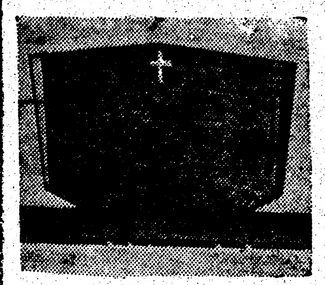

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu
Zvanīt no pl. 10—23,
tālr. 924—7095.

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

Get 75 mpg large car, R.V.'s etc. Build and install a new covey gas vapour carb. Fit any car, truck or R.V. For inform. send self-addressed stamped envelope to: Thrift Carb. 10731 King Geo. Hwy., Surrey, B.C. V3T 2X6.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166 — BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD. — 287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

R. S. KANE Ltd.

APBEDĪŠANAS BIROJS

6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Pēc ,,brīvlaišanas'' no Rothmans of Pall Mall, kur strādāju 16 gadus par fotografu, esmu atgriezies privātā praksē. Centīšos pakalpot visiem pēc iespējas un vajadzības

(416) 755-2932
G. KRAUJA, Photographer
73 WESTBOURNE AVE,
SCARBORO, ONT. M1L 2Y3

MARKETING
PUBLIC RELATIONS
WEDDINGS
AUDIO VISUAL

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.
Lūdz zvanīt 889-5076.

Laimonis
labo
automašīnas

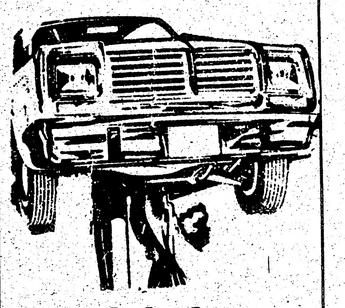

labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Coleman
HEATING & AIR CONDITIONING

Ar COLEMAN Jūs varat iegūt vēsas telpas jau šinī vasarā.

Nav jāmaksā līdz oktobrim, ja vēsināšanu Jūs ierīkojat jau tagad un tanī pašā laikā pārejat uz gāzes apkuri.

Zvanait
GARNEY & CO LTD. 783-6151.
Valteram Ivans vai Ike Rawal

Šī latviešu sabiedrība jau 45 gadus gādā par Toronto ērtībām.

RATAS OPTIC

Igauņu uzņēmums.

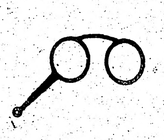

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.
ACU ĀRSTS
Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.
3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1
Tel. (416) 485-5233.

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

ALA

Izmantojiet iespēju iegādāties grāmatas nākošajam skolas gadam par ļoti pazeminātām cenām līdz 15. septembrim

Pirmskola un 1. klase

Burts pie burta — vārds; plāksnītes ar latv. alfabetu		2.00
Ābece	Nujorkas skolotāju kopa	1.00

No 2. līdz 8. klasei

Dārzu ielas bērni, 2.kl. lasāmgrāmata	M. Pētersone	6.00
Latv. val. māc. darba burtnīca I, 3. kl.	E. Avots	2.00
Kas darīja? Pats darīja, 4.kl. lasāmgrāmata	M. Pētersone	5.00
Septiņkrāsu varavīksne, 5.kl. lasāmgrāmata	L. Ziemele	4.00
Sprīdītis, papildina 6.kl. lasāmgrāmatu	A. Brigadere (skolām)	3.00
Latv. val. māc. darba burtnīca V, 7.kl.	M. Paudrupe	1.00

Literātūras lasāmviela

Sidraba vītols	Jansons un N. Kalniņš	4.00
Bāris, Bagāti radi	J. Neikens, Apsīšu Jēkabs	1.00
Indrāni	R. Blaumanis	1.00
Uguns un nakts	J. Rainis	4.00
Pūt, vējiņi; Daugava	J. Rainis	4.00
Zelta zirgs	J. Rainis	4.00
Ķīnas vāze; Minhauzena precības	M. Zīverts	2.00
Pienenes pūka	B. Grunde	1.00
Pārsteigumi un atklājumi	A. Ivaska	4.00

Latvijas vēsture un ģeografija

Latvijas vēsture, vidusskolām	E. Dunsdorfs	3.00
Visjaunāko laiku Latvijas vēsture	L. Streips	4.00
Latvijas karte, saliekama, koka		3.00

Dažādas grāmatas skolotājiem un vecākiem

Latviešu skolu programma, pamatskolai un ģimnazijai		.50
Bērnu dārzs	E. Klaustiņa	.50
Mājai un skolai, paid. rakstu krāj.	E. Kāpostiņš	.50
Marksisma ideoloģija un stratēģija	A. Braunfelds	2.00

Cenā nav ieskaitīti pasta izdevumi.
Grāmatas pasūtināmas līdz 15. septembrim pie:
E. Ķilkuts
48 Huntington Street,
New Brunswick, NJ 08901

Dažu grāmatu skaits ir ļoti mazs, tādēļ grāmatas izsūtīs **pasūtinājumu ienākšanas kārtībā.**

Pieprasait ALA apgāda jauno katalogu un cenrādi.

ALA APGĀDS

VALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie ,,Chester'' pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

Vasaras laikā, garās nedēļu nogalēs, veikals slēgts no sestdienas līdz pirmdienai.

Inta Gugāns-Tauriņš

Gunārs Grieze

Vēstule draugam

Mīļo Visvaldi,

Cilvēkam pievienojoties zvaigžņu pulkiem, atvadās mēdz ātri pārskriet pāri aizgājēja laicīgās dzīves gājumam un varējumiem. Arī Tev to nav trūcis: karavīrs, karaskola — virsnieks, leģionārs, Daugavas vanags. Viss tas bija reizē apvienots ar Tavu lielo patriotismu — dzimtenes mīlestību un reizē ar nicību un naidu pret tās aizkārējiem. Tu biji bezbailīgs, drošsdirdīgs un goda vīrs ar nelokāmu stāju par taisnu lietu! Tāds Tu paliksi daudzu tautiešu atmiņā.

Bet ir vēl kas cits Tev raksturīgs, ko nezinās tie, kam nebija gods un laime būt ar Tevi tuvos draugos. Tie nezinās Tavu sirsnību! Tie nezinās Tavu sirsnību pret saviem tuviniekiem un tautiešiem. Tie nezinās, ka pēc kara kādreiz Vācijā Tu, pateicoties savām spējām, biji postenī, ko izmantoji, sagādādams darbu pus simtam latviešu. Tie nezinās, ka Tu vienmēr draugiem un paziņām esi tikai devis un dāvājis, negaidot pateicību. Tie nezinās, ka Tu reiz savā namā Vācijā ievedi svešu, vientuļu mūsu leģionāru — invalidu bez naktsmājām, un lepni teici: „Esiet pazīstami — mums ir viesis — mūsu karavīrs!"

Tava sirsnība nav aizmirstama! Un tiem, kas Tevi pazina tuvāk — tās visvairāk trūks. Arī man. Trūks Tavu sirsnīgo vārdu — Tavu vēstuļu. Ar Dievu, draugs Visvaldi, lielais, cēlais, nelokāmais un... sirsnīgais latvieti!

Visvaldis Jansons
dzimis 1915. gada 8. aprīlī,
miris 1986. gada 23. jūnijā.

Šī vēstule nolasīta kapt. Visvalža Jansona bērēs Indianapolē.

Mūžam nerimst Daugavas krāces,
Mūžam nerimst varoņu gars

Mūsu ordeņa brālis

Visvaldis Jansons-Juraids

dzimis 1915. gada 8. aprīlī,
miris 1986. gada 23. jūnijā Indianapolē.

Sērās piemin

Latviešu Dzelzkrusta Kavalieru Savienība

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā māte un vecmāmiņa

Milda Vinters

dzimusi 1905. gada 1. aprīlī Latvijā,
mirusi 1986. gada 17. jūnijā Thunder Bay, Kanadā.

Aivars, Aiva, Silvija un Juris

Miris ukraiņu patriots

Mūsu likteņbiedri ukraiņi 5. jūlijā zaudējuši ievērojamu patriotu un apbrīnojamu nacionālās frontes cīnītāju Jaroslavu Steško. Viņš mira 74 g. vecumā Minchenē.

Kad 2. Pasaules kara sākumā ukraiņi Ļvovā proklamēja savas valsts neatkarību, Steško ievēlēja par jaunās valsts ministru prezidentu. viņš nesaudzīgi pretojās kā komūnistu, tā arī nacistu varām. Gestapo Steško apcietināja un ievietoja Saksenhauzenas koncentrācijas nometnē.

Pēc kara Steško piedalījās antiboļševiku bloka tautu apvienības dibināšanā un bija šīs organizācijas prezidents. Kopš 1968. gada viņš bija ukraiņu nacionālistu apvienības augstākais vadītājs. Viņš bija vīrs, kas dzīvoja savai tautai — kas nepazina kompromisu ar ienaidnieku.

Latvieši pievienojas ukraiņu tautas lielajām sērām un, apliecinot savu līdzjutību, no jauna sniedz draudzībā roku Ukrainas un Latvijas atdzimšanas saules uzlēkšanai.

A. Ķegumnieks.

Jāņi Bērzainē

PĒDĒJAIS DV 5. GLOBĀLO DIENU SARĪKOJUMS

Jāņu vakarā daudzo apmeklētāju priecīgās valodas un jautrās dziesmas skanēja visā Bērzainē.

Pēc kopkora koncerta Kolpingmājā sāka pulcēties jāņubērni un līgotāji no maliņu maliņām — gan kāpdami saules apmirdzētajā Bērzaines kalnā, gan ierodoties ar saviem spēkratiem un taksometriem, jo iepriekšējā negaisā autobusi līdz Bērzainei nevarēja nokļūt. Saulei rietot, pie Jāņu ugunskura, netālu no Bērzaines jaunceltnes, bija sapulcējušies ap 700 jāņubērnu.

Līgošanas sabalsojumus bija sakopojis DV Kanadas vīru kora diriģents Auseklis Pērkons un Jānis Beloglāzovs, līgo dziesmu tekstiem uz 13 lappusēm paredzot 11 populārākās līgo dziesmu meldijas — kā mājiniekiem, kaimiņiem, aizkalniešiem, pārupiešiem, tā jāņutēvam, jāņumātei, jāņubērniem.

Straumēnu tautas deju kopa Kaķīši Rolanda Blezūra vadībā ugunskura gaismā nodejoja Brālīt's māsu dancināja, Vecpuišu deju, Ritenīti un Jautro pāri. Te jāpiemin, ka Kaķīši Globālo dienu laikā bija uzstājušies ne tik vien Jaunatnes sagaitā Kolpingmājā, bet arī Freiburgas pilsētas rīkotajos dārza svētkos, gūstot nedalītu piekrišanu.

Rīkotāji bija gādājuši par pacienāšanu.

Visu nakti pieturējās silts un jauks laiks, bet tikko ap pl. 24 bija izskanējusi līgo dziesma Jāņu naktī lietiņš lija sidrabiņa lāsītēm..., lietutiņš bija klāt un mudināja kā līgotājus pie ugunskura, tā papardes zieda meklētājus Bērzaines nogāzēs doties uz klubiņu, kur līgošana un tautasdziesmu dziedāšana turpinājās līdz pirmajiem saulītes stariem nākamajā rītā.

Par šī Jāņu vakara izkārtošanu bija rūpējies Bērzaines pārvaldnieks Spurdziņš ar DV Bērzaines nodaļas biedriem un palīgiem no citām DV Rietumvācijas nodaļām.

Šis DV 5. Globālo dienu Jāņu vakars atkārtoti radīja paļāvību Andreja Eglīša vārdiem, kas ierakstīti minētajā DVF Londonas un Bradfordas vanadžu Bērzainei 1953.g. dāvinātās viesu grāmatas titullapā:

„To tautu nesalauzt, tā nezudīs nekur,
Ko Jāņu vainags zaļš un asins kopā tur."

Ž. Indriksons.

Respektēt...

(Turpinājums no 1. lp.)

atbalstu Brīvās Pasaules Latviešu Apvienībai un arī citām centrālām organizācijām. Tas nenozīmē, ka mums būtu jādzied tikai slavas dziesmas. Pozitīva kritika īstā laikā ir vairāk vērta nekā tukša daudzināšana.

Svētku laikā redakcijā bija ieradies Dr. O. Pavlovskis ar savu dzīvesbiedri un atklātā dialogā dzirdēja arī vienu otru kritisku vārdu. Te jāievēro, ka mūsu trimdas vadība nav algoti darbinieki, bet upurē savu laiku un bieži vien arī ģimenes dzīvi vispārējo interešu labā. Viņi veic savu uzdevumu pēc labākās sirdsapziņas, bet vai latviešu vairākums viņus pietiekami atbalsta kā morālā, tā arī materiālā plāksnē?

Mūsu šīsdienas lielākā aktuālitāte ir latviešu jaunatnes saglabāšana latvietībai. Brīvības Fondam nebūtu jātur savi līdzekļi patronu vai šauteņu iegādei atjaunotās Latvijas armijas apbruņošanai. Šī armija jau ir morāli apbruņota un gaida tikai īsto brīdi, lai tā pati okupētajā tēvzemē noārdītu komūnistu režīmu.

Mēs pārāk lielas cerības liekam uz starptautiskām konferencītēm, kur mūs gan uzklausa, bet tas ir arī viss.

Brīvās pasaules latviešiem ir jārūpējas par to, lai cīnītāju pulks te nesaruktu. Protams, daudzi jau aizgājuši un nekad vairs nebūs mūsu vidū. Tam mēmi liecinieki ir arvien augošās kapu kopiņas Toronto un citu pilsētu kapsētās.

Mēs ne bez pamata nožēlojam, ka šobrīd mūsu vidū vairs nedzird Dieva sūtīto latviešu tribūnu balsis... Pulkvedis Lobe un daudzi viņa domu biedri savu zobenu jau nolikuši. Gadu nasta nav žēlojusi arī ugunīgo pravieti Andreju Eglīti, kuŗa balss vairs neskan tik bieži un skaļi kā mēs to vēlētos. Arī Olafs Brūveris, kaut sirdī nav mainījies, maizes darbā apklusis.

Mums nebūtu jāraud par vadoņu trūkumu. Nav šaubu, ka tie ir mūsu vidū un īstajā brīdī arī pārņems karogu, lai visi ap to pulcētos.

Mums jau šodien ir nepieciešama visu latviešu mobilizācija visā pasaulē. Mums jāatmodina vienaldzīgie, jāatved uz ceļa atpakaļ nomaldījušos. Šajā mobilizācijas darbā ir jāiesaistās itin visiem. Tā nevar aprobežoties tikai ar pašu bērnu, radu un paziņu loku. Mums jāgādā, lai mobilizācijas pavēli saņemtu ikviens latvietis, kam mūsu tautas un tēvzemes liktenis nav vienaldzīgs.

A. Ķegumnieks.

GAŖEZERS

● ASV Vidienes DV apvienību gadskārtējais sabraukums notiks š.g. 19. jūlijā (sestdienā) pl. 11 Gaŗezera šautuvē.

Piedalīsies Kalamazū DV apv. Piltenes prāģeŗi ar mūzikāliem priekšnesumiem un Čikagas vanadžu kopas priekšniece Sk. Pāvele lasīs savu humoristisko sacerējumu.

Loterija un citi pārsteigumi. Latvijas ciema vanadzes rūpēsies par pusdienām un kafijas galdu.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902